

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

**«Η άσκηση Κοινωνικής πολιτικής που εφαρμόζεται
στους ΟΤΑ: Μελέτη Περίπτωσης η Διεύθυνση
Κοινωνικής Πολιτικής και Πρόνοιας του Δήμου
Λαρισαίων»**

Βασιλική Γκουντή

Κόρινθος, Οκτώβριος 2023

University of Peloponnese
Faculty of Social and Political Sciences
Department of Political Studies and International Relations

Master Program in
«Local and Regional Development and Local Government»

**The exercise of Social Policy applied in the Municipalities:
Case Study of the Directorate of Social Policy and Welfare
of the Municipality of Larissa**

Vasiliki Gkounti

Korinthos, October 2023

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη της συγγραφέως και ο επιβλέπων, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Η δηλούσα

Βασιλική Γκουντή

*Η παρούσα διπλωματική
εργασία αφιερώνεται στην
μητέρα μου, Λίνα Δημητρίου,*

*Για την πολύπλευρη
στήριξη της...*

Ευχαριστίες

Φτάνοντας στο τέλος αυτής της διαδρομής θα ήθελα να ευχαριστήσω προσωπικά κάποιους εξαιρετικούς ανθρώπους. Πρώτα απ'όλα την οικογένεια μου, τους γονείς μου και την δίδυμη αδερφή μου, Καλίνα που είναι πάντα δίπλα μου και θερμοί υποστηρικτές σε κάθε μου βήμα. Μετέπειτα, θα ήθελα να ευχαριστήσω προσωπικά τον Περιφερειάρχη Θεσσαλίας κ. Αγοραστό, τους Αντιπεριφερειάρχες κ. Κομό και Κ. Πινακά που με την εμπιστοσύνη τους να δημιουργήσουμε από κοινού με μία ομάδα το 1ο πρότυπο συνέδριο Προσομοίωσης Περιφερειακού Συμβουλίου το 2019, για όλη την Θεσσαλία, με έκαναν να αγαπήσω τόσο πολύ το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που να θέλω να εντυφλήσω ακόμη πιο πολύ πάνω σ' αυτό σε γνώσεις, επιλέγοντας να εισαχθώ στο εν λόγω μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Στο γεγονός αυτό συνέβαλλε επίσης καταλυτικά, η πολύμηνη πρακτική άσκηση που πραγματοποίησα το 2020 στα γραφεία του Αντιπεριφερειάρχη Ροδόπης Νίκου Τσαλικίδη και του Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών Αχμέτ Ιμπράμ, 2 ανθρώπους που εκτιμώ πολύ και ευχαριστώ πολύ για τα πολύτιμα εργασιακά εφόδια που έλαβα, αλλά και την μετέπειτα συνεργασία μας. Επίσης, ευχαριστώ θερμά την Δώρα Γιοβανούδη, έναν άνθρωπο που εκτιμώ βαθιά, συνεργάτη του Αντιπεριφερειάρχη Ροδόπης για την πολύτιμη και διαρκή στήριξή της. Επιπλέον, ευχαριστώ πολύ την κυρία Ζωή Κοσμίδου, ειδική σύμβουλο του Περιφερειάρχη ΑΜΘ για την βοήθειά της. Ένα ιδιαίτερο ευχαριστώ, στον κύριο Δρυμπέτα Ευάγγελο, τον διευθυντή του μεταπτυχιακού μας που ήταν πάντα παρόν για όλους τους φοιτητές του αλλά και για μένα, όντας συμπαραστάτης στα προβλήματα μου αλλά και ένας άνθρωπος που αποτελεί-όχι άδικα- την ψυχή του μεταπτυχιακού μας.

Τέλος, όσο αναφορά την διατριβή ευχαριστώ πρώτα απ'όλα τον επιβλέποντα καθηγητή μου Θεόδωρο Κουτρούκη, για την συνεργασία και τις υποδείξεις- συμβουλές. Ευχαριστώ επίσης, όλα τα στελέχη της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου Λάρισας (υπαλλήλους, διευθυντές, προϊστάμενους) καθώς και τον Αντιδήμαρχο για την συνεργασία και την αμέριστη συνεισφορά τους. Ένα τελευταίο ευχαριστώ στον γιατρό μου κ. Μέρα και όλο τον ιατρονοσηλευτικό προσωπικό, που μου στάθηκε στο πρόβλημα υγείας μου, καθώς χωρίς αυτούς, τίποτα δεν θα ήταν εφικτό και δεν θα τα είχα καταφέρει!

Περίληψη

Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που έπληξαν τα τελευταία χρόνια την χώρα μας δοκίμασαν τις αντοχές ενός σημαντικού μέρους του πληθυσμού και το οδήγησαν στα όρια της φτώχειας. Μέσα σ' αυτό το αρνητικό κλίμα η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να αναλάβει δράση , παρέχοντας κοινωνικές υπηρεσίες και διασφαλίζοντας την κοινωνική συνοχή των πολιτών της. Στην παρούσα εργασία , εξετάζεται η περίπτωση του δήμου Λαρισαίων, αναλύονται οι δομές και τα κοινωνικά προγράμματα που εφαρμόζει για την ανακούφιση των δημοτών του και τίθενται τα ερευνητικά ερωτήματα που αφορούν την ικανοποίηση των χρηστών των υπηρεσιών απ' αυτά και την αποτελεσματικότητά τους. Το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε είναι το ερωτηματολόγιο . Συλλέχθηκαν 283 ερωτηματολόγια , τα οποία απαντήθηκαν από χρήστες συγκεκριμένων δομών των δήμου (Κ.Α.Π.Η, Κοινωνικό Πολυϊατρείο και Οδοντιατρείο, Κοινωνικό Φαρμακείο, Κέντρο Κοινότητας). Η ανάλυση των δεδομένων μας έγινε με το εργαλείο ανάλυσης λογισμικού SPSS που επιτρέπει μια αποτελεσματική και ακριβή μελέτη των δεδομένων. Ένα από τα στοιχεία που παρατηρήθηκε είναι η ελλιπής ενημέρωση των πολιτών για τα προγράμματα που λαμβάνουν χώρα καθώς και σχεδόν μηδαμινή συμμετοχή στην λήψη αποφάσεων απ' αυτούς. Επίσης , ο δήμος καλείται να αποτινάξει την εσωστρέφειά του και να συνεργαστεί με τον ιδιωτικό τομέα στηρίζοντας δράσεις που αναλαμβάνει. Στο τέλος της εργασίας μας διατυπώνονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και υπάρχει ανάλυση των χαρακτηριστικών των χρηστών.

Λέξεις Κλειδιά : ΟΤΑ , ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ,ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ,ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ,ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ, ΧΡΗΣΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Abstract

The adverse economic conditions that have affected our country in recent years have tested the endurance of a significant part of the population and have led them to the brink of poverty. In this negative climate, the Local Government is called upon to take action, providing social services and ensuring the social cohesion of its citizens. In this work, the case of the municipality of Larissa is examined, the structures and social programs implemented for the relief of its citizens are analyzed and the research questions are asked regarding the satisfaction of the users of the services and their effectiveness. The research tool used is the questionnaire. 283 questionnaires were collected, which were answered by users of specific structures of the municipality (K.A.P.I., Community Polyclinic and Dental Clinic, Community Pharmacy, Community Center). Our data analysis was done with the SPSS software analysis tool which allows an efficient and accurate study of the data. One of the elements that was observed is the insufficient information of the citizens about the programs that are taking place as well as their almost zero participation in decision-making. Also, the municipality is called upon to shake off its introversion and cooperate with the private sector by supporting actions it undertakes. At the end of our work, proposals are formulated for further research and analysis of user characteristics.

Keywords: OTA, SOCIAL POLICY, SOCIAL SERVICES, MUNICIPALITY OF LARISA, SOCIAL SOLIDARITY, ECONOMIC CRISIS, USERS OF SOCIAL SERVICES

Περιεχόμενα

Table of Contents

Ευχαριστίες.....	v
Περίληψη.....	i
Abstract.....	ii
Περιεχόμενα.....	iii
Κατάλογος Εικόνων.....	iv
Κατάλογος Γραφημάτων.....	iv
Εισαγωγή Εργασίας.....	1
Κεφάλαιο 1ο: Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική.....	3
1.1 Εννοιολογική Προσέγγιση όρων :Κοινωνική Πολιτική και Κράτος Πρόνοιας , Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής – Σκανδιναβικό Μοντέλο.....	3
1.2 Εννοιολογική Προσέγγιση όρων : ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ.....	9
1.3 Η κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα (Ιστορική Αναδρομή έως σήμερα).....	11
1.4 Ευρωπαϊκή Ένωση και κοινωνική πολιτική.....	16
Κεφάλαιο 2ο: ΟΤΑ και Κοινωνική Πολιτική.....	18
2.1 Θεσμοθετημένο πλαίσιο Κ.Π. των Ο.Τ.Α στην Ελλάδα.....	18
2.2 Οικονομικοί πόροι Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	21
2.3 Κοινωνικές Υπηρεσίες και Άλλοι φορείς που ασκούν Κ.Π στους Ο.Τ.Α.....	22
2.4 Επιπτώσεις οικονομικής κρίσης σε Ελλάδα και Ευρώπη.....	24
Κεφάλαιο 3ο: Η περίπτωση του Δήμου Λαρισαίων στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής.....	27
3.1 Μορφολογικά / Οικονομικά / Δημογραφικά στοιχεία του Δήμου Λαρισαίων.....	27
3.2 Οργανοδιάγραμμα Δήμου και Υπηρεσιών.....	28
3.3 Παρουσίαση έργου των βασικότερων Κοινωνικών Δομών του Δήμου.....	30
Κεφάλαιο 4ο : Η Έρευνά μας.....	39
4.1 Οι έρευνες του εξωτερικού και η τεκμηρίωση των ερευνητικών ερωτημάτων της εργασίας.....	39
4.2 Σκοπός και στόχοι της Μελέτης.....	50
Κεφάλαιο 5ο: Μεθοδολογία Έρευνας.....	54
5.1 Σχεδιασμός της Έρευνας.....	54
5.2 Ανάπτυξη ερωτηματολογίου.....	56
5.3 Διαδικασία συλλογής δεδομένων.....	57
5.4 Ανάλυση δεδομένων.....	58
5.5 Περιορισμοί.....	62
Κεφάλαιο 6° : Αποτελέσματα Έρευνας.....	65
6.1 Περίληψη Περιγραφικών Στατιστικών Δεδομένων.....	80
6.2 Ανάλυση Αποτελεσμάτων Έρευνας.....	84
6.3 Συσχετίσεις.....	89

Κεφάλαιο 7ο: Συζήτηση και	
Συμπεράσματα.....	96
7.1 Απάντηση Ερευνητικών Ερωτημάτων.....	96
7.2 Συμπεράσματα.....	100
7.3 Προτάσεις για Περαιτέρω έρευνα.....	103
7.4 Γενική Αποτίμηση Εργασίας.....	106
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	108
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	125

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1 Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής.....	5
Εικόνα 2 Τύποι Κοινωνικού Κράτους	6
Εικόνα 3 Total general government expenditure on social protection.....	18
Εικόνα 4 Φτώχεια - Ανεργία 2011-2016.....	25
Εικόνα 5 Ε.Π.Δ.Λ 2015-2019	28
Εικόνα 6 Οργανοδιάγραμμα Δήμου Λαρισαίων	29
Εικόνα 7 Πίνακας Ερευνητικών Συσχετίσεων.....	52
Εικόνα 9: Ωφελούμενοι κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Λάρισας	55

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 1 Φύλο	65
Γράφημα 2 Ηλικία.....	66
Γράφημα 3 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	67
Γράφημα 4 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	68
Γράφημα 5 Λόγος χρήσης κοινωνικών υπηρεσιών	69
Γράφημα 6 Επίπεδο ευχαρίστησης από κοινωνικές υπηρεσίες	70
Γράφημα 7 Αξιολόγηση διαθεσιμότητας, προσβασιμότητας, ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών	71
Γράφημα 8 Συμμετοχή ή συνεργασία στο σχεδιασμό και τη βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών	72
Γράφημα 9 Αξιολόγηση συνέπειας και δικαιοσύνης των κριτηρίων και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση και τη διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών	73
Γράφημα 10 Αξιολόγησης συμβατότητας και συμπληρωματικότητας κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχονται από το Δήμο Λάρισας και άλλους φορείς	74

Γράφημα 11 : Αξιολόγηση ενημέρωσης για δικαιώματα, ευκαιρίες και υποχρεώσεις χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών	75
Γράφημα 12 Αξιολόγηση συμβολής κοινωνικών υπηρεσιών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ειρήνης στην περιοχή.....	76
Γράφημα 13 Αξιολόγηση συμμετοχής και συνεργασίας με τους φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή	77
Γράφημα 14 Αξιολόγηση δέσμευσης και ευθύνης φορέων ιδιωτικού τομέα και κοινωνίας των πολιτών για τη βελτίωση και βιωσιμότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή.....	788
Γράφημα 15 Αντίληψη σχετικά με τη διάθεση, διάδοση, δικαιοσύνη και αποτελεσματικότητα κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή.....	79

Εισαγωγή Εργασίας

Ο αιώνας της Παγκοσμιοποίησης που βιώνουμε επέφερε την αλληλοεξάρτηση των κρατών μεταξύ τους, έχοντας ως αποτέλεσμα οποιοδήποτε πρόβλημα δημιουργηθεί σ'ένα απ'αυτά τα κράτη να επηρεάζει και τα υπόλοιπα. Μία τέτοια περίπτωση είναι η πρόσφατη οικονομική κρίση που έπληξε τις αναπτυγμένες χώρες και είχε άμεσο αντίκτυπο και στην Ελλάδα μας.

Η εύθραστη οικονομία της έφτασε στα όρια της και οι οικονομικές της αντοχές δοκιμάστηκαν σκληρά καθώς επίσης και διερράγη η κοινωνική της συνοχή. Τα ποσοστά της ανεργίας εκτινάχθηκαν σε υψηλά επίπεδα ,παράλληλα μεγάλο μέρος του λαού της χώρας ακροβατεί στη φτώχειας από την αυξητική πορεία των τιμών των προϊόντων και η κοινωνική ανισότητα βαθαίνει όλο και περισσότερο επιδρώντας καθοριστικά στη συνοχή και την λειτουργία της σύγχρονης κοινωνίας.

Το κράτος ,ως ο κύριος εκφραστής και ρυθμιστής της πολιτικής διακυβέρνησης ,καλείται να αναδιορθώσει τις δομές του και να διανείμει αρμοδιότητες και σε άλλους φορείς που βρίσκονται πιο κοντά στον πολίτη . Καίριες θέσεις σ'αυτήν την πρωτοβουλία καταλαμβάνουν οι ΟΤΑ, οι ΜΚΟ αλλά και οι ιδιώτες .Αυτοί καλούνται να ενσκήψουν και να ενστερνηστούν τα κελεύσματα των καιρών , επιλύοντας τα προβλήματα των πολιτών, στη δύσκολη περίοδο που βιώνουμε.

Σκοπός , λοιπόν, της εργασίας αυτής είναι να μπορέσει να αναδείξει την δυναμική των Ο.Τ.Α. στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν στην περιφερειακή τους ενότητα . Βασική μέριμνα τους, είναι η διασφάλιση της ποιοτικής διαβίωσης των δημοτών τους , ο περιορισμός των κοινωνικών ανισοτήτων που δημιουργούνται (στην περιοχή τους) καθώς και η μείωση των κοινωνικών αποκλεισμών στην επικράτεια τους. Η κεντρική διοίκηση ,κατανοώντας τη σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σιγά-σιγά ξεκίνησε να της παραχωρεί ευθύνες και αυξημένες δικαιοδοσίες για την ταχύτερη επίλυση των προβλημάτων . Τα τελευταία χρόνια ,όμως παρατηρείται ότι, ασκώντας πολιτικές λιτότητας περικόπτει σημαντικό ποσοστό των επιχορηγήσεων φέρνοντας σε απόγνωση τους δήμους που δεν μπορούν πλέον να ανταποκριθούν στην κοινωνική πρόνοια που εφαρμόζουν ,οδηγώντας τους σε δημοσιονομικά ελλείμματα .

Πιο συγκεκριμένα, η εργασία μας στοχεύει να παρουσιάσει την περίπτωση του Δήμου Λαρισαίων (- ενός από τους μεγαλύτερους δήμους της Ελλάδος) αναλύοντας διεξοδικά, τα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που εφαρμόζει για να ανακουφίσει τους πολίτες του, αλλά και να διερευνήσει ,να κατανοήσει τις προοπτικές των χρηστών των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Λαρισαίων. Επιδιώκει ,να διερευνήσει διάφορες πτυχές που σχετίζονται με τη συμμετοχή των πολιτών, το συντονισμό του προγράμματος, καθώς και τις συνεισφορές του ιδιωτών και της κοινωνικού συνόλου, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Κεφάλαιο 1ο:Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική

1.1 .Εννοιολογική Προσέγγιση όρων :Κοινωνική Πολιτική και Κράτος Πρόνοιας , Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής – Σκανδιναβικό Μοντέλο

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι με την έννοια της κοινωνικής πολιτικής ασχολήθηκαν πολλοί ερευνητές καθώς αρχικά θεωρήθηκε ότι ήταν πολύ δύσκολο να βρεθεί ένας ορισμός αφού ταυτιζόταν ή ήταν άμεσα συνδεδεμένη με έννοιες όπως η δικαιοσύνη και η κοινωνική ευημερία (Βενιέρης:2015) .Η κοινωνική πολιτική θα αποτελείται από αξίες που περικλείουν όρους όπως αλληλοβοήθεια, φιλανθρωπία, ηθική ευαισθησία, ανιδιοτέλεια, αλληλεγγύη, ισότητα, και δικαιοσύνη. Στην αρχαιότητα, ο άνθρωπος δεδομένο ότι είναι ένα «φύσει ζώον πολιτικόν» σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, γρήγορα του δημιουργήθηκε η επιθυμία να είναι ένα μέλος μίας κοινότητας, να ανήκει κάπου όπου εκεί να μην θα κοινωνικοποιείται, αλλά και επίσης θα προστατεύεται από ενδεχομένους κινδύνους και θα μπορεί μέσω του «κοινωνικού γίνεσθαι» να καλύπτει και τις βαθύτερες κοινωνικές του ανάγκες. Μ' αυτόν τον τρόπο η κοινωνική μέριμνα, άρχισε να αποτελεί πρωταρχικός στόχος και άμεση ευθύνη των κοινωνιών αλλά και μετέπειτα των οργανωμένων κρατών, που προσπάθησαν να την κατοχυρώσουν θεσμικά και νομικά.

Επομένως, σύμφωνα με τον Σακελλαρόπουλο επιτακτική κρίθηκε η ανάγκη συγκρότηση ενός κοινωνικού κράτους πρόνοιας, θεσμικά κατοχυρωμένου, όπου η πολιτική εξουσία μέσω της κοινωνικής της πολιτικής θα καταναίμει τους πόρους και θα αναδιανείμει το παραγόμενο προϊόν στους πολίτες της, με τη μορφή κοινωνικών παροχών -σε χρήμα και είδος- με δίκαιο και ισότιμο τρόπο. (Σακελλαρόπουλος κ.α., 2018)

Είναι γενικά αποδεκτό αλλά και τεκμηριωμένο από πολλούς κοινωνικούς επιστήμονες¹ ότι το κύριο μέλημα της κοινωνικής πολιτικής πρέπει να είναι η ευτυχία των συμπολιτών της, πράγμα που επιτυγχάνεται, μέσα από ένα κοινωνικό κράτος –κράτος πρόνοιας με κύρια χαρακτηριστικά του : την

---

¹ (Spicker, 1995)

κοινωνική προστασία, την κοινωνική αλληλεγγύη, την υγεία , την κοινωνική ασφάλιση, την καταπολέμηση της φτώχειας- ανεργίας , την εκπαίδευση κλπ.

Επίσης, η Κοινωνική Πολιτική μπορεί να εφαρμοστεί σε 3 βαθμίδες:

Α.Σε επίπεδο επικράτειας μέσω των Υπουργείων και των κρατικών Φορέων

Β.Σε επίπεδο περιφέρειας μέσω των Ο.ΤΑ. Α' ΚΑΙ Β' ΒΑΘΜΟΥ(που μας ενδιαφέρει και στην περίπτωση μας)

Γ.Σε υπερεθνικό επίπεδο μέσω των Θεσμών της Ε.Ε.

Δ. Σε διεθνές επίπεδο με οργανισμούς όπως ο Ο.Η.Ε.

Προσεγγίζοντας τον όρο κράτος πρόνοιας θα λέγαμε ότι πρωτοεμφανίστηκε στον ευρωπαϊκό χώρο με τη λήξη του πολέμου συνάμα με την άνθηση της οικονομίας.Η αδυναμία του όμως να εξαλείψει τη φτώχεια, τις κοινωνικές ανισότητες, την ανεργία δημιούργησαν ένα κλίμα αμφισβήτησης και έντονης κριτικής για την αποτελεσματικότητα του. Σήμερα, κράτος πρόνοιας ορίζεται ως εξήςσύμφωνα με τον Κοντιάδη (2008) «το κράτος πρόνοιας είναι η μορφή κράτους που δρα μέσω της παροχικής κοινωνικής διοίκησης , με σκοπό την άμβλυνση κοινωνικών ανισοτήτων και την συστηματική κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών των πολιτών». Κυρίως σχετίζεται με την κρατική παρέμβαση και την αναδιανομή του πλούτου προκειμένου να επιτευχθεί ένα ικανοποιητική βαθμίδα- πλαίσιο επαρκούς διαβίωσης.

1.1.1 ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Επίσης, αξίζει να αναφερθεί για την μέγιστη κατανόηση του όρου ότι ο Titmuss ανάλογα με το μέγεθος της κρατικής παρέμβασης διαχωρίζει 3 είδη κοινωνικού κράτους .Το πρώτο είναι υπολειμματικό (residual), όπου το κράτος ασκεί την κοινωνική του πολιτική με ένα δίκτυ προστασίας, ενώ ταυτόχρονα κυριαρχεί η ατομική ευθύνη. Το δεύτερο είναι το βιομηχανικό (industrial achievement performance), όπου η κοινωνική πολιτική είναι άρρηκτα δεμένη με την οικονομική ζωή , μια που στηρίζεται στην παραγωγικότητα , τα προσόντα και την απόδοση στην εργασία.

Το τρίτο είναι το θεσμικό- αναδιανεμητικό μοντέλο, όπου η κοινωνική πολιτική στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών των πολιτών εκτός της λειτουργίας της αγοράς. Στόχος αυτού είναι να παρέχει ισότητα σε όλους τους πολίτες .

Τα είδη αυτά δεν υλοποιούνται στην πράξη επακριβώς αλλά υπάρχει η θέληση για πρακτική υλοποίησή τους. Παρόλα αυτά ο ίδιος επισημαίνει ότι το υπολειμματικό μοντέλο το συναντάμε στις ΗΠΑ , το βιομηχανικό στη Γερμανία και το αναδιανεμητικό στην Σκανδιναβία.

Εικόνα 1 Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής

Υπάρχουν και άλλες προσεγγίσεις του όρου κοινωνική πρόνοια με κυριότερη του G.Espring-Andersen που διαφοροποιεί τα κριτήρια για το «προνοιακό κράτος»,-όπως το ονομάζει-αναζητώντας τα «όχι μόνο στα δικαιώματα που αναγνωρίζει αλλά και στους τρόπους με τους οποίους η κρατική δραστηριότητα διαπλέκεται στο ρόλο της αγοράς και της οικογένειας για την κάλυψη των αναγκών» (Στασινοπούλου ,1996)

Έτσι, στις Ευρωπαϊκές χώρες ανάλογα με τη συμμετοχή του κράτους στην αντιμετώπιση των προβλημάτων διακρίνει τρεις κατηγορίες κοινωνικής πολιτικής.Το φιλελεύθερο,το συντηρητικό-κορπορατιστικό,το κοινωνικό-δημοκρατικό μοντέλο . Στο πρώτο ,οι κρατικές παροχές είναι μηδαμινές εξασφαλίζοντας ένα ελάχιστο εισόδημα σε όλους και αφορούν τη διαβίωσή τους, απευθυνόμενες κυρίως την τάξη των εργατών που δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις συνθήκες ζωής. Στο δεύτερο, εκτός από το κράτος που θα προσφέρει βοήθεια στο άτομο αναζητούνται και άλλοι φορείς όπως εκκλησία, θρησκευτικά κόμματα (Γερμανία).Σε αυτό το μοντέλο που εφαρμόζεται κυρίως στην κεντρική Ευρώπη το κράτος εφαρμόζει την πολιτική της υποχρεωτικής ασφάλισης των εργαζομένων με εισφορές. Στο τρίτο μοντέλο -που κυρίως απαντάται στη Σουηδία και γενικότερα στις Σκανδιναβικές χώρες-,το κράτος

αποτελεί τον κύριο φορέα κοινωνικής πρόνοιας διατηρώντας τη συνολική ευθύνη για την ευημερία των πολιτών του περιορίζοντας τις κοινωνικές ανισότητες της κοινωνίας.

Το 1996 ο M.Ferreira ασκώντας κριτική στους παραπάνω διατυπώνει την άποψη ότι πρέπει να υπάρχει και ένα άλλο μοντέλο κράτους αυτό του «νοτιοευρωπαϊκού» καθώς οι συνθήκες διαφοροποιούνται από το βορρά προς το νότο. Το τέταρτο μοντέλο-που είναι πιο πρόσφατο- περιλαμβάνει τις χώρες της Μεσογείου. Διαφέρει από τα κράτη πρόνοιας της Βόρειας Ευρώπης καθώς ο Νότος έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα Αυτή η διαφοροποίηση στηρίζεται στα εξής χαρακτηριστικά: α)στην έλλειψη κοινωνικής προστασίας από την πλευρά του κράτους β)στις πελατειακές σχέσεις που προωθούν τα κράτη αυτά γ) στην σχετική καθυστέρηση της εφαρμογής των κοινωνικών πολιτικών και δ)περιοδικότητα των κοινωνικών παροχών.(Κοντιιάδης,2008).

Τύπος κοινωνικού κράτους	Χώρα	Χαρακτηριστικά
Σοσιαλδημοκρατικό	Δανία (DK) Σουηδία (SW) Φινλανδία (FI) Ολλανδία (NL)	Καθολικές παροχές, μονάδα αναφοράς το άτομο, προοδευτική φορολογία
Συντηρητικό-κορπορατιστικό	Αυστρία (AU) Βέλγιο (BE) Γερμανία (GE) Γαλλία (FR) Λουξεμβούργο (LU)	Παροχή κοινωνικών παροχών βάσει της επαγγελματικής καριέρας, μονάδα αναφοράς η οικογένεια
Φιλελεύθερο	Μ. Βρετανία (UK) Ιρλανδία (IR)	Έλεγχος πόρων των δικαιούχων, παρέμβαση του κράτους μόνο όταν αποτυγχάνει η αγορά
Νοτιοευρωπαϊκό	Ιταλία (IT) Ισπανία (ES) Ελλάδα (GR) Πορτογαλία (PT)	Κατακερματισμένο και πελατειακό σύστημα, μεγάλα κενά στην κοινωνική προστασία, περιορισμένη εφαρμογή της αρχής της καθολικότητας, σημαντικός ο ρόλος της οικογένειας και των συγγενικών δικτύων

Εικόνα 2 Τύποι Κοινωνικού Κράτους

(πηγή Δαφέρμος – Παπαθεοδώρου ,Κείμενα Πολιτικής 2011)

1.1.2 ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Από τα τέσσερα παραπάνω μοντέλα κοινωνικής πολιτικής το πιο αποτελεσματικό και επιτυχημένο θεωρείται αυτό των σκανδιναβικών χωρών. Πρόκειται για ένα σοσιαλδημοκρατικό κοινωνικό σύστημα που εφαρμόστηκε στις χώρες αυτές μετά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο με κεντρικό πυλώνα το κράτος πρόνοιας. Η φροντίδα του κράτους δεν περιορίζεται μόνο στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού αλλά όλες τις κοινωνικές τάξεις γι' αυτό και διαφέρει από τα άλλα συστήματα. Βασικός χρηματοδότης του προγράμματος είναι η φορολογία και όχι οι ασφαλιστικές εισφορές των πολιτών καθώς στηρίζεται σε ένα μηχανισμό αναδιανεμητικού χαρακτήρα των εσόδων του κράτους παρέχοντας προνοιακές και ασφαλιστικές υπηρεσίες στους πολίτες.(Hilson,2012)

Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η ταχεία οικονομική άνθηση ,το υψηλό βιοτικό επίπεδο και τα χαμηλά ποσοστά της ανεργίας και επιλύονται με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της χώρας. Έκθεση του ΟΟΑΣΑ (2019) αναφέρει ότι οι σκανδιναβικές χώρες δαπανούν το μεγαλύτερο μέρος του ΑΕΠ τους στις κοινωνικές δαπάνες σε συνδυασμό με τις άλλες χώρες της Ευρωζώνης. Το μοντέλο αυτό θεμελιώνεται επιστημονικά με την κενσιανή θεωρία συνδέοντας δύο πολιτικά συστήματα ,τον κρατικό σοσιαλισμό με τον φιλελευθερισμό. Η εκπαίδευση , η εργασία , η υγεία αποτελούν το κύριο μέλημα αυτού του συστήματος.(Matti,2009). Δεν είναι τυχαίο ότι οι σκανδιναβικές χώρες κατατάσσονται στις πρώτες θέσεις σ' ότι αφορά το βιοτικό τους επίπεδο και αποτελούν αντικείμενο μελέτης και θαυμασμού από όλο τον κόσμο λόγω της κοινωνικής πρόνοιας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, και της οικονομικής αποτελεσματικότητας τους. Όλες οι χώρες της ΕΕ πασχίζουν να διατηρήσουν την κοινωνική συνοχή και την ισορροπία στους κόλπους τους εφαρμόζοντας μια κοινωνική μέριμνα ανάλογα φυσικά που τους οικονομικούς πόρους που διαθέτουν.

Έτσι, κάθε χώρα εφαρμόζει τη δική της πολιτική τόσο στη χρηματοδότηση όσο και στην παροχή μέριμνας για τον πολίτη.Οι αλλαγές που συντελούνται όμως σε όλες τις χώρες (κοινωνικές ,οικονομικές, δημογραφικές)και τα ποικίλα προβλήματα (φτώχεια, ανεργία , μετανάστευση) που τις ταλανίζουν πολλές φορές μειώνουν την μεγάλη αξία που έχει ο όρος κοινωνική πολιτική στη ζωή

των ανθρώπων και τείνει να χάσει την κύρια αποστολή του .Έτσι, το κοινωνικό κράτος την εποχή της παγκοσμιοποίησης μέσω της κοινωνικής πολιτικής οφείλει αφενός να δημιουργήσει και να βελτιώσει τα μέσα κοινωνικής παρέμβασης αλλά και αφετέρου να θεσπίσει νέους στόχους και σχέδια δράσης προκειμένου να ανταποκριθεί πλήρως στις επιταγές που ορίζει η σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα που έχει δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια. Σε αυτά τα πλαίσια έχουν δημιουργηθεί δύο προσεγγίσεις για την αναπροσαρμογή των καθεστώτων πρόνοιας: η υπόθεση της αποτελεσματικότητας και η υπόθεση της αποζημίωσης. Στην πρώτη περίπτωση οι ερευνητές διατυπώνουν την άποψη ότι δεν είναι βιώσιμο ένα κράτος πρόνοιας στην παγκοσμιοποιημένη Ευρώπη του 21^ο αιώνα και αυτό γιατί είναι δύσκολο να συντηρηθούν αφού συντελούν σε δημοσιονομικό έλλειμμα .Στη δεύτερη περίπτωση, οι υποστηρικτές διατείνουν ότι ο ρόλος του προνοιακού κράτους πρέπει να διευρυνθεί παρέχοντας αποζημιώσεις στα άτομα για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στους κινδύνους που εγκυμονεί η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας.(Δουρκούνας Γ,2022)

Κατανοούμε λοιπόν ότι η σύγχρονη παγκόσμια οικονομική κρίση σε συνδυασμό με τις προκλήσεις των καιρών επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις κοινωνικές παροχές και δημιουργούν τριγμούς στην κοινωνική δομή. Έτσι ,το κοινωνικό κράτος διατηρώντας την αποστολή του οφείλει αφενός να δημιουργήσει τρόπους κοινωνικής παρέμβασης αλλά και αφετέρου να θεσπίσει νέους στόχους και σχέδια δράσης προκειμένου να ανταποκριθεί πλήρως στις επιταγές που ορίζει η σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα που έχει παγιωθεί τα τελευταία χρόνια.

Γι' αυτό δεν είναι αρκετή μια εθνική προσπάθεια ,χρειάζεται συντονισμός σε παγκόσμιο επίπεδο για να ακολουθείται μια ενιαία κοινωνική πολιτική που θα εξοβελίζει τον ανταγωνισμό.

1.2 Εννοιολογική Προσέγγιση όρων: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Εκτός από τον όρο κοινωνικό κράτος που πασχίζει για την ύπαρξη ενός ελάχιστου χρηματικού ποσού διαβίωσης του πολίτη και την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών ,έρχεται να προστεθεί και ο όρος κοινωνική προστασία που περιλαμβάνει τις προσπάθειες που ασκούν οι κάθε είδους φορείς (δημόσιοι – ιδιωτικοί) για να ελαφρύνουν τους πολίτες από τις ανάγκες τους. Στόχος αυτών των παρεμβάσεων είναι η ανακούφιση των φτωχών κοινωνικών στρωμάτων καθώς και η βοήθεια σε άτομα που έχουν ανάγκη.Ως ανάγκες που δικαιολογούν και χρήζουν βοήθειας είναι:

- **Ανεργία:**παρέχονται για να εξασφαλίσουν το χαμένο εισόδημα αυτών των ατόμων που έχασαν τη εργασία τους δίνοντας τους ανακούφιση
- **Ασθένεια:**Το κράτος προσφέρει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη δωρεάν, καθώς και επιδόματα χρηματικά για βοήθεια των ασθενών
- **Αναπηρία :**Παρέχεται κάθε είδους βοήθειας τόσο για αποκατάσταση της υγείας όσο για την ένταξη του στην κοινωνία(ΑΜΕΑ) καθώς και για συνταξιοδότηση
- **Οικογένεια:**Κύριο μέλημα κάθε κοινωνίας είναι η στήριξη των οικογενειών(πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, μονογονεϊκές) δίνοντας τους προνοιακά επιδόματα)
- **Γηρατειά:**Με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας παρέχεται σε όλους το ελάχιστο χρηματικό ποσό για επιβίωση.
- **Χηρεία:**Η πολιτική που εφαρμόζεται όταν κάποιος έχει χάσει το σύζυγό του και δεν διαθέτει το επιτρεπόμενο όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση.Επίσης ,στις παροχές περιλαμβάνονται και τα έξοδα κηδείας

- Κοινωνική απομόνωση:Εδώ συγκαταλέγεται η προσπάθεια της πολιτείας να εντάξει με κάθε μέσο κοινωνικές ομάδες περιθωριοποιημένες όπως μετανάστες ,Ρομά, τοξικομανείς ,αλκοολικοί. (ΕΛΣΤΑΤ)

Για την υποστήριξη αυτών υπάρχουν οι μηχανισμοί κοινωνικής προστασίας που προσφέρουν προστασία σε κινδύνους που μπορούν να επιφέρουν απώλεια εισοδήματος. Τέτοιοι αποτελούν α) η κοινωνική ασφάλιση, αποτελούν τα οικονομικά μέτρα που παίρνουν οι φορείς για να προστατεύουν τους ασφαλισμένους από τους κινδύνους β) η υγειονομική προστασία, τα εκάστοτε μέτρα που αποσκοπούν στη διατήρηση της υγείας των ατόμων και γ) η κοινωνική πρόνοια ,η χορήγηση παροχών χωρίς ανταποδοτική ισχύ τόσο σε χρήματα όσο σε υπηρεσίες και είδος αποσκοπώντας στην ανακούφιση των νοικοκυριών..

1.2.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Η κοινωνική ευθύνη είναι ένας όρος που έχει συζητηθεί πολύ τα τελευταία χρόνια από τους μελετητές και εμφανίστηκε σε μια εποχή που συντελούνται σημαντικές μεταβολές σε όλα τα επίπεδα. Συνέπεια αυτού είναι συνεχής εξέλιξή της και ο επαναπροσανατολισμός της. Γι' αυτό όλοι οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις στρέφονται σε μια ώριμη και υπεύθυνη στάση απέναντι στην κοινωνία ανταποκρινόμενοι στις απαιτήσεις και στις ανάγκες της εποχής. Όροι όπως «κοινωνική υπευθυνότητα» και «βιώσιμη ανάπτυξη» ακούγονται όλο και περισσότερο στα διεθνή ευρωπαϊκά συνέδρια επιβεβαιώνοντας τη σημαντικότητα της έννοιας αυτής και ερευνητές φέρνουν στο φως μετρήσεις που διεξάγουν για την ευθύνη και τη συμβολή των δήμων στην αντιμετώπιση κοινωνικών,περιβαλλοντικών ζητημάτων.(Caroll,1979)

Η Ευρωπαϊκή επιτροπή υιοθετεί το 2011 την εξής πολιτική καλώντας τους οργανισμούς και τις εταιρείες να «καθιερώσουν διαδικασίες για την ένταξη των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και δεοντολογικών πτυχών και των πτυχών των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δικαιωμάτων του καταναλωτή, τόσο στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα όσο και στη βασική στρατηγική τους σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη».

Οι δήμοι ακολουθώντας τη στρατηγική της ΕΕ(ατζέντα 2020-2030 του ΟΗΕ Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης) ,καθιερώνουν πολιτικές στην κοινότητά τους που συμβάλλουν στη καλύτερευση του βιοτικού επιπέδου των δημοτών τους, την στήριξη της υγείας τους, την παροχή στέγης σε ευαίσθητες ομάδες (άστεγοι, φοιτητές),την κατάρτιση νέων μέσω προγραμμάτων, καθώς επίσης δραστηριότητες πολιτισμού και ψυχαγωγίας.

Η κεντρική εξουσία μετακυλά τις ευθύνες στην περιφέρεια στην τοπική αυτοδιοίκηση που είναι πιο κοντά και πιο άμεσα στα προβλήματα των πολιτών της και μπορεί τα κατανοήσει και να τα επιλύσει γρήγορα και άμεσα.

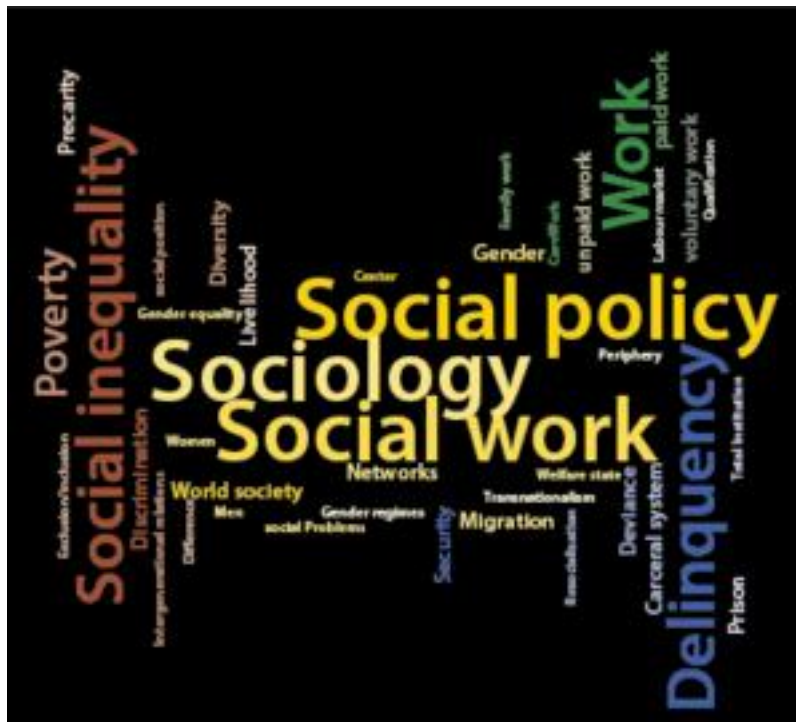
1.3 Η κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα (Ιστορική Αναδρομή έως σήμερα)

1.3.1 Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα από την σύσταση του ελληνικού κράτους έως το1990.

Θα επιχειρήσουμε μια σύντομη αναδρομή στο παρελθόν διανύοντας όλες τις περιόδους του ελληνικού κράτους αναδεικνύοντας κάθε φορά τη μέριμνα του κράτους στους πολίτες του.Οι ανάγκες της εκάστοτε περιόδου καθόριζε και την κοινωνική πολιτική, δίνοντας έμφαση στην παιδεία, στην υγεία, στην εργασία,στη φτώχεια.Ο πρώτος κυβερνήτης ο Καποδίστριας έδωσε έμφαση στην ίδρυση ορφανοτροφείων,νοσοκομείων σχολείων γιατί έτσι απαιτούσαν οι περιστάσεις.(Γ.Β.Νικολάου 2019). Την περίοδο του Όθωνα το βάρος μετατίθεται στην υγεία καθώς είχε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της πανώλης (Ε. Καραμανωλάκης).Τα χρόνια της διακυβέρνησης Βενιζέλου οι τομείς που χρήζουν μέριμνα είναι η εργασία –δημιουργείται για πρώτη φορά σώμα επιθεώρησης εργασίας –καθώς και υπουργείο υγιεινής προνοίας και αντιλήψεως.(Ν.Μακρίδης).

Με το ΦΕΚ 125/2.6.1970 δημιουργείται ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας ο οποίος μεριμνά για την προστασία των παιδιών και γενικότερα όλων των κοινωνικών ομάδων που χρειάζονται βοήθεια.

Ουσιαστικά όμως το κυριότερο βήμα για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής γίνεται, αμέσως μετά την απομάκρυνση της Δικτατορίας το 1974, καθώς τίθενται οι βάσεις για τη μελέτη του όρου της Κοινωνικής Πολιτικής δεδομένου ότι τότε έχουμε την παγίωση της Δημοκρατίας και την αναθεώρηση του Συντάγματος.(νομιμοποίηση κοινωνικών δικαιωμάτων) ενώ παράλληλα σιγά - σιγά ξεκινά να προετοιμάζεται το έδαφος για προσχώρηση στην ΕΟΚ, και μετέπειτα Ε.Ε.

Καθοριστικό ρόλο στην οικοδόμηση της Κοινωνικής Πολιτικής καθώς και στην υιοθέτηση των όρων της παίζουν οι Σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις του Α.Παπανδρέου εκείνη την χρονική περίοδο όπου η κοινωνική πολιτική άρχισε να βασίζεται σε κενσιανά πρότυπα . Πιο συγκεκριμένα, δόθηκε έμφαση στους πολίτες του κράτους μέσω κεφαλικών επενδύσεων και

δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας και απασχόλησης. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν πολλές προσλήψεις στο δημόσιο τομέα, αυξήθηκαν οι μισθοί των ήδη υπαρχόντων δημοσίων υπαλλήλων, δόθηκαν ευκαιρίες και στην ιδιωτική πρωτοβουλία σιγά σιγά μέσω προγραμμάτων αλλά το σημαντικότερο ήταν ότι βελτιώθηκε η θέση και η αγοραστική δυνατότητα των μεσαίων πολύπαθων στρωμάτων, και αμβλύθηκαν οι ανισότητες (συνέπεια των παροχών στους πολίτες). Άρχισε έτσι να οικοδομείται ένα κοινωνικό κράτος, κράτος δικαίου. (Σακελλαρόπουλος Θ 2018)

Επίσης, άξιο σημείο αναφοράς αποτελεί το έτος 1982 όπου με την νομοθεσία (Ν.1305/1982) ορίζεται η καθολική και υποχρεωτική κύρια ασφάλιση και το επόμενο έτος (1983) θεσμοθετείται αντίστοιχα η επικουρική ασφάλιση σε όλη την Ελληνική επικράτεια. (Συροκάκη, Α. 2016)

Ωστόσο όμως παρά αυτές τις σημαντικές προσπάθειες και καινοτομίες που πραγματοποιήθηκαν, αυξήθηκαν δραματικά οι δημόσιες δαπάνες με τη διόγκωση του δημόσιου τομέα και δεν υπήρχε συγκροτημένο αναπτυξιακό σχέδιο κοινωνικής πολιτικής καθώς το σύστημα στόχευε κατά κύριο λόγο στις χρηματικές απολαβές και όχι τόσο στην αναδιάρθρωση παγιωμένων χρόνιων θεσμών κοινωνικής πολιτικής.

1.3.2 Η κοινωνική πολιτική από το 1990-2010

Την περίοδο του 1990, η χώρα μας ξεκινά να ανασυγκροτείται και να έχει ένα υποτυπώδες σύστημα κοινωνικής προστασίας. Όμως, δε λείπουν οι γνωστές ιδιαιτερότητες και οι παθογένειες του Ελληνικού πολιτικού συστήματος, πράγμα που το εμποδίζει στην υιοθέτηση των διεθνών προτύπων. Βέβαια, εκείνη την περίοδο του 1990 επηρεάστηκε έντονα από την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις επιταγές της αφού ως κράτος μέλος έπρεπε να ακολουθήσει την πολιτική της, έχοντας ως αποτέλεσμα την όποια οικονομική, πολιτική, κοινωνική συνέπεια. (Αμίτσης Γ. 2001)

Η ίδια η ενωμένη Ευρώπη με τις αποφάσεις της οριοθέτησε το θεσμικό πλαίσιο

όπου συντελείται η κοινωνική της πολιτική. Όλη αυτή η πολιτική αναπτύχθηκε με τη Συνθήκη Μάαστριχτ, που έδωσε μεγάλη σημασία στην οικονομική ζωή και έθεσε σε δεύτερη μοίρα τα κοινωνικά προβλήματα αλλά και ανέβαλλε τον προγραμματισμό για την ελαχιστοποίησή τους. (Δαφέρμος Γ, Παπαθεοδώρου Χ 2011) Τα κοινωνικά ζητήματα πέρασαν σε δεύτερη μοίρα και το κάθε κράτος μέρος ασκούσε την δική του κοινωνική πολιτική.

Με την Συνθήκη του Μάαστριχτ ο ρόλος της Ε.Ε υπήρξε καθοριστικός. Κύριος στόχος ήταν η οικονομική και νομισματική ενοποίηση. Συνάμα, όπως προείπαμε το εκάστοτε κράτος μέλος ασκεί με δικιά του υπευθυνότητα την κοινωνική πολιτική του, με βάση τους όρους και τις επιταγές της Ε.Ε.

Μετά από μία περίοδο οικονομικής στασιμότητας, η Ελλάδα τη δεκαετία του '90 προσπαθεί να εκσυγχρονιστεί και να προβεί σε διάφορες μεταρρυθμίσεις και αναδιαρθρώσεις (Στασινοπούλου Ο 2006). Η είσοδος της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε το 1996 έθετε ως προϋπόθεση τον περιορισμό της Κοινωνικής Πολιτικής για να εναρμονιστεί η Ελλάδα με την Ευρωζώνη. Υιοθέτησε λοιπόν μια πολιτική επιδομάτων και συγκεκριμένα τα Ε.Κ.Α.Σ, τα οποία δόθηκαν σε χαμηλά εισοδήματα κυρίως, με κριτήριο την φορολογική δήλωση των πολιτών. Η έλλειψη όμως μηχανογράφησης και η δυσκολία διασταύρωσης των στοιχείων δεν έφεραν τα ποθητά αποτελέσματα και οι προσδοκίες που είχαν καλλιεργηθεί έπεσαν στο κενό. Σιγά – σιγά το σύστημα αυτό ατόνησε και συσσωρεύτηκαν τεράστια ελλείμματα φτάνοντας στο όριο του το ασφαλιστικό σύστημα δημιουργώντας κοινωνικές εντάσεις. Από το 1990-2008 το κράτος προσπάθησε πολλές φορές να αναδιαρθρώσει το σύστημα των συντάξεων χωρίς όμως ιδιαίτερη επιτυχία.

Επίσης, η κρίση του 2010 που έπληξε τη χώρα μας επέδρασε καταλυτικά στην μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος και περιόρισε δραματικά τις κοινωνικές παροχές, γενικότερα το σχεδιασμό της Κοινωνικής Πολιτικής. (Κοντιάδης, Ξ, Τσέκος Θ. 2008)

1.3.3 Κοινωνική πολιτική από το 2010 έως σήμερα-(ενσωμάτωση της Περιόδου της κρίσης) και συμπεράσματα

Η παγκόσμια ύφεση έπληξε όλες τις χώρες της Ε.Ε και ιδιαίτερα την Νότια Ευρώπη. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια και η Ελλάδα περιέκοψε δραματικά τις κοινωνικές δαπάνες και εφάρμοσε πολιτική λιτότητας και μειωμένης προστασίας ενισχύοντας έτσι τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας (ανεργία ,φτώχεια).(Βενιέρης Δ.2006) Παρόλη την αποτυχία του κράτους να περιορίσει την οικονομική κρίση ,έδωσε το δικαίωμα επίσης στις αγορές να δρουν ελεύθερα δημιουργώντας τεράστια αύξηση δημοσίου χρέους .Το τελευταίο αυξήθηκε περισσότερο με την πολιτική του Ελληνικού Κράτους να μεγαλώσει τις δαπάνες για την προστασία των πολιτών του πράγμα που επέφερε μεγάλα και δυσανάλογα δημοσιονομικά ελλείμματα. Παράλληλα, απειλούνται τα κεκτημένα δικαιώματα των πολιτών διευρύνοντας τις κοινωνικές ανισότητες στις αμοιβές και στις κοινωνικές παροχές. Προωθείται ,πλέον το μοντέλο της ατομικής σύμβασης , της μειωμένης απασχόλησης , της αδήλωτης εργασίας , πλήττοντας έτσι ουσιαστικά και καίρια την ψυχοσωματική υγεία των εργαζομένων. Το κράτος παρουσιάζεται για ακόμη μια φορά αδύναμο, ανίκανο να κατανείμει σωστά τους πόρους του. Αυτό οφείλεται κυρίως στην υπέρμετρη γραφειοκρατία, στην αναποτελεσματική διοίκηση και στη ανυπαρξία ελεγκτικού μηχανισμού στον ελλιπή σχεδιασμό και στη διόγκωση του δημόσιου τομέα.(Χλέπας ,2005) Βέβαια, αξίζει να αναφέρουμε και ως αδυναμίες την αναξιοκρατία και τον κομματισμό , την διαφθορά των δημοσίων υπαλλήλων αλλά και την ιδιοτελή συμπεριφορά των πολιτών , η οποία επηρεάζει και την δική τους εκλογική συμπεριφορά.

Οι νέες λοιπόν συνθήκες που δημιούργησε η παγκοσμιοποίηση καθιστούν αναγκαίο το κράτος να επενδύει στην τεχνολογία και στην παραγωγικότητα των πολιτών του για να ανταποκριθεί στην ανταγωνιστικότητα του καιρού της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας μας. Βέβαια ,ανασταλτικός παράγοντας όλων αυτών είναι η δημογραφική γήρανση που βιώνει η χώρα μας αυξάνοντας έτσι τις δαπάνες που παρέχει για την υγεία αλλά και τις συντάξεις., Η Ελλάδα , σύμφωνα με έρευνες ,διαθέτει την μεγαλύτερη κοινωνική ομάδα συνταξιούχων σε όλη την Ευρωζώνη και δαπανά το μεγαλύτερο ποσοστό του Α.Ε.Π της στην καταβολή των συντάξεων , αφήνοντας έκθετους άλλους σημαντικούς τομείς κοινωνικής

μέριμνας(π.χ. άνεργοι, ηλικιωμένοι ,κοινωνικά αποκλεισμένοι, χαμηλόμισθοι) .
(Ρομπόλης, Σ, Μπέτσης Β. 2013)

Τα τελευταία χρόνια , όλες οι κυβερνήσεις προσπαθούν να εξισορροπήσουν την οικονομική τους πολιτική με την κοινωνική δικαιοσύνη και για να το πετύχουν αυτό προβαίνουν σε αυστηρό έλεγχο των κριτηρίων για την χορήγηση των επιδομάτων κάθε είδους (πχ. Επίδομα άνεργου , ατόμου με ειδικές ανάγκες προνοιακά επιδόματα).Έτσι ,στοχεύουν στην ανακούφιση των κοινωνικά αδύναμων καθώς και στην προστασία αυτών που έχουν περισσότερο ανάγκη (ευάλωτες κοινωνικές ομάδες).

Τέλος , γίνεται έντονα αντιληπτό ότι το σημερινό ασφαλιστικό σύστημα δέχεται πολλαπλά χτυπήματα από την παγκόσμια οικονομική ύφεση, από την γήρανση πληθυσμού , την υπογεννητικότητα κλπ. Γι' αυτούς τους λόγους καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να γίνουν ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις για να επιτευχθεί ένα νέο βιώσιμο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης . Σ'αυτήν την κατεύθυνση υιοθετούνται μέτρα που αφορούν στην αύξηση του ορίου ηλικίας , την προώθηση της ιδιωτικής ασφάλισης και της μείωσης των συντάξεων γεγονός που θα πλήξει ανεπανόρθωτα τους πολίτες και θα τους εξαθλιώσει περαιτέρω.

Όπως διαπιστώθηκε από τα παραπάνω, «Σχεδόν σ'ολόκληρη την ιστορία της ανθρωπότητας υπήρξε πάντοτε κάποιο είδος και μορφή κοινωνικής πολιτικής» σύμφωνα με τον(Σ. Θεοδωρόπουλο).

1.4 ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Από την αρχή της σύστασή της η ΕΕ έδειξε ότι μεριμνά για την ασφάλεια των ατόμων. ²Με τη συνθήκη της Ρώμης το 1957 (άρθρο 3 παρ.3) θεσμοθετήθηκε την αρχή της ισότητας στην αμοιβή των δύο φύλων ,καθώς η ελεύθερη μετακίνηση των εργαζομένων από χώρα σε χώρα.(<http://europa.eu>).

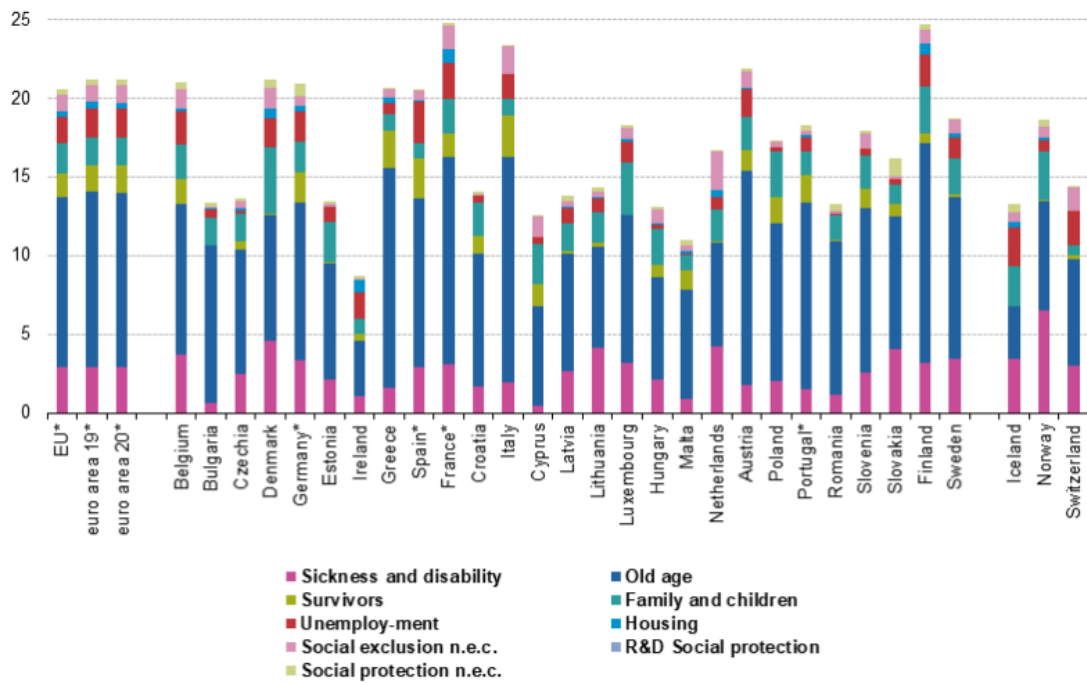
²πηγή(<http://europarl.europa.eu>)

Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε συμπόρευση με όλο τα άλλα Ευρωπαϊκά Όργανα ενέκριναν στη σύνοδο κορυφής του 2017 τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών δικαιωμάτων τις 20 βασικές αρχές που αναφέρονται στην προστασία των δικαιωμάτων, στην σωστή λειτουργία της εργασίας αλλά και στην ενίσχυση της κοινωνικής πρόνοιας. Με γνώμονα τα παραπάνω διαμορφώθηκε η ατζέντα «Ευρώπη 2020» για να περιορίσει την ανεργία και να βελτιώσει τα ποσοστά απασχόλησης στους κόλπους της ΕΕ. Σ' αυτήν περιλαμβάνεται το Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο, το Ταμείο Προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση, το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης καθώς και η πύλη επαγγελματικής κινητικότητας EURES. Όλα αυτά παρέχουν στους πολίτες και ιδιαίτερα στους νέους βοήθεια για ανεύρεση εργασίας αλλά και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για να εισέρχονται στην αγορά εργασίας εκπαιδευμένοι. Ακόμη, το Κοινοβούλιο μεριμνά για τον περιορισμό και την εξάλειψη όλων των ειδών βίας εναντίον του πληθυσμού καθώς και είναι ευαισθητοποιημένο σε θέματα που αφορούν κακοποιητική συμπεριφορά και σεξουαλική παρενόχληση των γυναικών στο χώρο εργασίας.

(<http://europarl.europa.eu>)

Καθότι η ΕΕ ασκεί κατά προτεραιότητα την κοινωνική πολιτική, με μια σειρά νομοθετημάτων (ευρωπαϊκή νομοθεσία), εντούτοις τα εθνικά κράτη –μέλη έχουν την αποκλειστική ευθύνη για τις αποφάσεις που παίρνουν για τα κοινωνικά τους ζητήματα (παροχές, επιδόματα).

Total general government expenditure on social protection, 2021 (% of GDP)

* provisional

Source: Eurostat (nov 10a evn)

Εικόνα3 Total general government expenditure on social protection

Κεφάλαιο 2ο: ΟΤΑ και Κοινωνική Πολιτική

2.1 Θεσμοθετημένο πλαίσιο Κ.Π. των Ο.Τ.Α στην Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια οι αρμοδιότητες των ΟΤΑ έχουν πολλαπλασιαστεί και αναβαθμιστεί μια που αυτοί είναι που βρίσκονται πιο κοντά στον πολίτη και που

προσπαθούν να επιλύσουν τα καθημερινά προβλήματά του .Αυτό καθιστά τη θέση τους σημαντική για την ουσιαστική και αποτελεσματική άσκηση της πολιτικής τους αφού ο ρόλος τους είναι πλέον θεσμοθετημένος.(ΦΕΚ85/A)

Το άρθρο 75 του Συντάγματος 2006 ορίζει ότι οι ΟΤΑ διευθετούν τις υποθέσεις τοπικού χαρακτήρα προς όφελος των δημοτών τους όμως το κράτος είναι εκείνο που καθορίζει τις κατηγορίες αυτές. (ΦΕΚ -114 Α/8-6-2006)

Η κατάταξη τους είναι η εξής:

- Απασχόληση
- Αθλητισμός και πολιτισμός
- Ανάπτυξη πρωτογενούς τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία)
- Προστασία φυσικού περιβάλλοντος
- Μέριμνα για α/θμια υγεία

Η εύρυθμη και σωστή λειτουργία των πόλεων βασίζεται πρωταρχικά σε δύο πυλώνες . Ο ένας στοχεύει στην προστασία του Πολίτη και ο άλλος στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.Όσον αφορά το τελευταίο οι δήμοι διαθέτουν τις παρακάτω αρμοδιότητες για την κοινωνική μέριμνα των πολιτών τους.(ΚΠΔ άρθρο 75 τομέα)

- Υπηρεσίες πρόνοιας για τη βρεφική και παιδική ηλικία (βρεφονηπιακοί σταθμοί) αλλά και για την Τρίτη ηλικία (γηροκομεία, κέντρα περίθαλψης ηλικιωμένων)
- Προγράμματα για τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων όπως κέντρα απεξάρτησης ,δημοτικά ιατρεία, γραφεία συμβουλευτικής και ψυχολογικής στήριξης
- Μέριμνα για παροχή οικονομικής στήριξης σε άτομα που είναι αδύνατα οικονομικά προσφέροντας του τόσο οικονομική ενίσχυση όσο και είδη διατροφής.

- Σχεδιασμός δράσεων για την ενσωμάτωση στην τοπική κοινωνία ατόμων με παραβατική συμπεριφορά, Ρομά, μετανάστες

Πάνω σε αυτούς τους πυλώνες στηρίζεται « το επιχείρημα υπέρ ενός ενεργότερου ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς λόγου θέσης έχει δυνητικά και καλύτερη γνώση των κοινωνικών αναγκών και αιτημάτων» (Κοντιάδης, Τσέκος , 2008)

Πριν την εφαρμογή του Καλλικράτη (ΦΕΚ 114/8-6-2006) η τοπική αυτοδιοίκηση λειτουργούσε σπασμωδικά και περιοδικά χωρίς ενιαία πολιτική γραμμή και αυτό συμβαίνει γιατί.

1. Εκλείπει παντελώς ο συντονισμός των φορέων μεταξύ τους στην υλοποίηση των προγραμμάτων
2. Το προσωπικό που απασχολείται στις δράσεις είναι ανεπαρκές και συνδέεται αποκλειστικά με τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων
3. Τα προγράμματα που υλοποιούνται αποσκοπούν μόνο στην απορρόφηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων και όχι στη δημιουργία υποδομών για καλύτερες συνθήκες ζωής.

Μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων πήρε άλλη διάσταση. Συγκεκριμένα, με το ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» οι αρμοδιότητες των Δήμων οι αρμοδιότητές τους διευρύνθηκαν. Μερικές από αυτές είναι οι:

1. έλεγχος των ιδιωτικών παιδικών σταθμών και των ιδιωτικών σχολείων
2. η μίσθωση κατοικιών για τους οικονομικά αδύνατους
3. η διενέργεια τακτικών εμβολιασμών σε ευπαθείς ομάδες
4. η παροχή ενισχύσεων –επιδομάτων σε άτομα με προβλήματα αναπηρίας
5. χορήγηση άδειας λειτουργίας σε ιδιωτικές κλινικές περίθαλψης ηλικιωμένων και εποπτεία του έργου τους

Η βαρύνουσα σημασία που απέκτησαν οι δήμοι στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής τους βοηθάει να ανανεώσουν τις δομές τους ,να σχεδιάσουν και να οργανώσουν νέα προγράμματα, να προσλάβουν ειδικευμένο προσωπικό και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των προβλημάτων της περιφέρειά τους.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι στις δύσκολες συνθήκες της εποχής μας (οικονομική κρίση ,επισιτιστική κρίση), οι ΟΤΑ θα πρέπει να αναζητήσουν μέτρα που θα ανακουφίσουν τους δημότες τους και να επιλύσουν αποτελεσματικά τις ανάγκες τους. Σ' αυτό το πλαίσιο οφείλουν να αναζητήσουν συνεργασίες σε διεθνές επίπεδο με άλλες ευρωπαϊκές πόλεις συμμετέχοντας σε κάθε είδους ευρωπαϊκά προγράμματα (άρθρο 103 Ν.3852/2010) αλλά και διαδημοτικές επαφές αλληλοβοήθειας με πόλεις της χώρας μας (άρθρο 99 Ν.3852/2010).Βέβαια, δεν αποκλείονται και οι συμπράξεις με ιδιωτικούς φορείς που βοηθούν στην καλύτερη απορρόφηση των κονδυλίων της ευρωπαϊκής ένωσης αλλά και με φορείς όπως υπουργεία, Κοιν .Σ.Επ, για την εκπόνηση σχεδίων-μελετών για την ευόδωση των παραπάνω σκοπών.(Ν. 4430/2016)

2.2 Οικονομικοί πόροι Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Τα τελευταία χρόνια το ελληνικό συγκεντρωτικό κράτος προβαίνει σε διαμοιρασμό των αρμοδιοτήτων του στην περιφέρεια . Βέβαια, αυτή η εκχώρηση αρμοδιοτήτων θα πρέπει να συνοδεύεται και από παροχή αντίστοιχων οικονομικών πόρων στους δήμους. Σύμφωνα με το σύνταγμα ,άρθρο 102 «κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά αντίστοιχων πόρων».Μόνο έτσι οι δήμοι θα μπορέσουν να υποστηρίξουν την κοινωνική πολιτική τους αφού τα οικονομικά τους είναι πενιχρά και δεν διαθέτουν οικονομική αυτοδυναμία. Οι πόροι τους δεν είναι σταθεροί και μεταβάλλονται ανάλογα με τις περιστάσεις. Το κεντρικό κράτος άλλοτε ενισχύει την πολιτική της κοινωνικής πρόνοιας των δήμων και άλλοτε ασκεί πολιτική λιτότητα περιορίζοντας δραστικά τα οικονομικά τους. Ο Ευρωπαϊκός χάρτης τοπικής αυτοδιοίκησης (άρθ.9) ορίζει ότι «οι οικονομικοί πόροι των τοπικών αρχών θα πρέπει να είναι ανάλογοι με το πληθυσμό και τις ευθύνες τους». Η χρηματοδότηση των δήμων προέρχεται από την κεντρική διοίκηση (ΚΠΑ) αλλά και από ιδίους πόρους (τακτικά και έκτακτα – περιοδικά έσοδα).Οι ΚΠΤ (κεντρικοί αυτοτελείς πόροι) άρχισαν να διανέμονται

στους δήμους το 1989 με το ΦΕΚ 2/Α του ν.1828/89 και το ύψος τους καθορίζεται από τις δαπάνες του εκάστοτε δήμου. Με τα ίδια έσοδα ο δήμος αυτοχρηματοδοτείται για τη στήριξη των δομών της κοινωνικής μέριμνας μόνο που το ύψος τους ποικίλλει ανάλογα με τη συγκυρία. Στα χρόνια της κρίσης που βιώνουμε οι κεντρικές κυβερνήσεις όλων των κρατών της ευρωζώνης όπως και της Ελλάδας εφαρμόζοντας ένα πρόγραμμα λιτότητας περιορίζουν τις δημόσιες δαπάνες φέρνοντας σε απόγνωση τους δήμους. Έτσι οι δήμοι χωρίς εξασφαλισμένη τακτική επιχορήγηση αδυνατούν να δημιουργήσουν ένα σύστημα κοινωνική προστασίας ενιαίο και σταθερό για να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες του τόπου τους και να βρίσκονται ανά πάσα στιγμή δίπλα στους πολίτες τους

2.3 Κοινωνικές Υπηρεσίες και Άλλοι φορείς που ασκούν

Κ.Π στους Ο.Τ.Α

Η ενίσχυση του ρόλου των Δήμων μπορεί να ερμηνευθεί και ως έμμεση θεσμική αναγνώριση της άποψης ότι η κοινωνική πολιτική αποτελεί προνομιακό πεδίο αυτοδιοικητικής δράσης, λόγω της εγγύτητας στα κοινωνικά προβλήματα.. (Κοντιάδης, Ξ. Ι. 2006). Οι δήμοι στηριζόμενοι στο παραπάνω νομικό πλαίσιο και αποκτώντας διευρυμένες αρμοδιότητες μπορούν να ασκήσουν κοινωνική πολιτική με αυτόνομο τρόπο δημιουργώντας οι ίδιοι άλλες κοινωνικές υπηρεσίες που τις εντάσσουν στον Οργανισμό Κοινωνικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ). Η σύστασή τους προϋποθέτει την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου κατά πλειοψηφία ,καθώς και την έκδοση προεδρικού διατάγματος γι αυτό το σκοπό. (άρθρο 226 ΚΔΚ).

Τέτοιες μπορεί να θεωρηθούν:

2.3.1 ΟΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Με τα άρθρα 252-264 του ΚΔΚ «οι δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις και οι ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ δημιουργούνται με γνώμονα να παρέχουν υπηρεσίες που σχετίζονται σε συνάφεια με τις αρμοδιότητές, κυρίως σε τομείς προστασίας και κοινωνικής αλληλεγγύης». Επίσης, άλλες λειτουργίες αφορούν τη σφαίρα της παιδείας, του αθλητισμού ,του πολιτισμού καθώς και θέματα περιβάλλοντος.

Όσον αφορά το δήμο τον οποίο μελετάμε συστήθηκε η Δημοτική κοινωφελής επιχείρηση (ΔΗΚΕΛ) με ΦΕΚ 312/20/2/2009. Σκοποί της συγκεκριμένης υπηρεσίας είναι να υλοποιήσει προγράμματα που θα καλλιεργήσουν το αθλητικό ιδεώδες ,θα στηρίξουν το μαζικό αθλητισμό, θα ευαισθητοποιήσουν τους κατοίκους του δήμου σε θέματα κοινωνικής αλληλεγγύης και περιβάλλοντος αλλά και φιλοδοξεί να υλοποιήσει προγράμματα που θα περιορίζουν τις ανισότητες και τις ρατσιστικές αντιλήψεις.(στους κόλπους της λαρισινής κοινωνίας διαβιεί μεγάλος αριθμός Ρομά καθώς κοντά στην πόλη υπάρχει πολυάριθμη δομή προσφύγων)

2.3.2 ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΟΤΑ

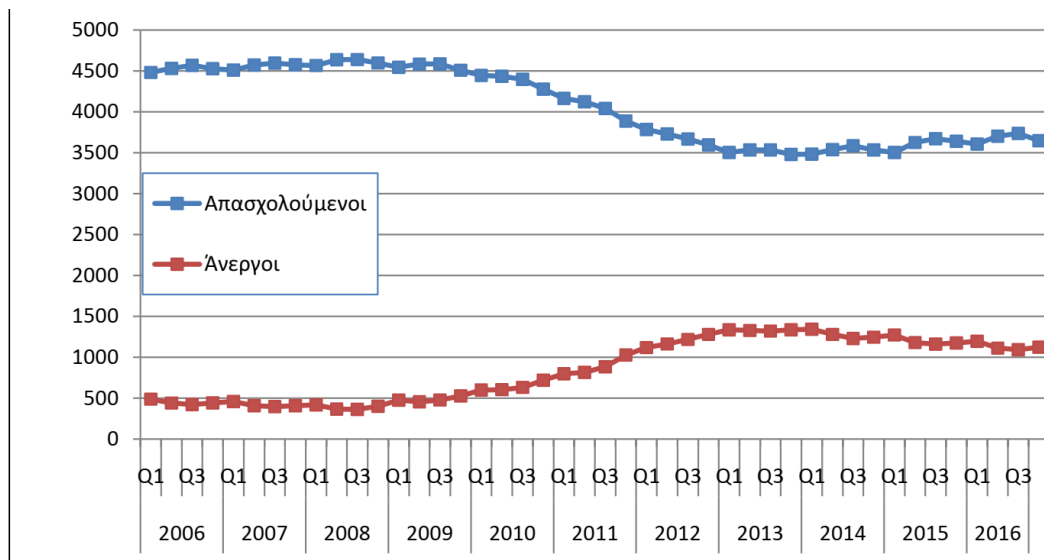
Σύμφωνα με τον ΚΔΚ άρθρο 265 προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ΑΕ ΟΤΑ των εξής κατηγοριών:

1. Απλές Ανώνυμες εταιρείες που συστήνουν οι δήμοι είτε μεταξύ τους είτε με άλλους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, και είναι δυνατή και η συμμετοχή του δημόσιου τομέα ή των ΝΠΔΔ. Βασικός στόχος αυτών είναι η άσκηση κάποιας επιχειρηματικής δραστηριότητας.
2. Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες που στοχεύουν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και από κοινού με την τοπική αυτοδιοίκηση υλοποιούν προγράμματα που έχουν ως κύριο μέλημα την υποστήριξη των ΟΤΑ σε επίπεδο τεχνολογίας και επιστημονικής κατάρτισης μέσω συμβουλευτικής πολιτικής καθώς και την επιχειρηματική ανάπτυξη της βιωσιμότητας των δήμων (Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ).
3. Το κράτος με το νόμο ν.3852/2010 και συγκεκριμένα με τα άρθρα 103-104 συρρίκνωσε τον αριθμό των επιχειρήσεων και των ΝΠΔΔ που θα μπορούσαν να συστήσουν οι δήμοι με το σκεπτικό του περιορισμού των δαπανών σε οικονομικούς πόρους και ανθρώπινο δυναμικό .Με αυτό τον τρόπο ένα δήμος δύναται να έχει:

4. Ένα ΝΠΔΔ στον τομέα «κοινωνική αλληλεγγύη και προστασία», σε περίπτωση που ο δήμος ξεπερνά σε πληθυσμό τις 300.000 χιλιάδες μπορεί να συστήσει και δεύτερο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου
5. Ένα ΝΠΔΔ εφόσον το συγκεκριμένο διαθέτει μακρόχρονη και αναγνωρισμένη προσφορά στην περιοχή
6. Μια κοινωφελή επιχείρηση

2.4 Επιπτώσεις οικονομικής κρίσης σε Ελλάδα και Ευρώπη

Η παγκόσμια ύφεση κυρίως η οικονομική που έπληξε τα τελευταία χρόνια όλες τις χώρες επέφερε τριγμούς και στην Ενωμένη Ευρώπη. Ιδιαίτερα, επλήγησαν οι χώρες του Νότου που ακροβατούσαν σε μια εύθραυστη οικονομία. Η φτώχεια και η ανεργία εκτοξεύτηκαν ραγδαία και συμπάρεσυραν και τον κοινωνικό αποκλεισμό των ατόμων που βίωναν αυτές τις καταστάσεις. Οι φιλότιμες προσπάθειες των κρατών με τα προγράμματα κοινωνικής παροχής αντιστάθμισαν - έστω και ελάχιστα - το απολεσθέν εισόδημά τους. Η χώρα μας είχε να αντιμετωπίσει τα περισσότερα προβλήματα της ευρωζώνης –μεγάλο δημόσιο χρέος, ανυπαρξία μεταρρυθμίσεων,-και όλες οι κυβερνήσεις των τελευταίων ετών πάσχιζαν να περιορίσουν και να βελτιώσουν τα ποσοστά της ανεργίας και της φτώχειας.

Εικόνα 4 Φτώχεια - Ανεργία 2011-2016

Πηγή (ΕΛΣΤΑΤ, Φτώχεια – Ανεργία, 2011-2016)

Εκείνη την χρονική περίοδο και αργότερα την εποχή του covid 19 τα εισοδήματα των Ελλήνων μειώθηκαν κατακόρυφα και δραματικά φτάνοντας τα νοικοκυριά στα όρια της φτώχειας και δοκιμάζοντας τα όριά τους. Παράλληλα αναδύθηκαν στην επιφάνεια χρόνιες παθολογίες της Ελληνικής οικονομίας όπως ο υπερδανεισμός του δημοσίου και η αδυναμία ελέγχου του. Κάτω από το πρίσμα το ελληνικό κράτος για να αφιερωθεί στον επιτελικό του χαρακτήρα και στην ανάκαμψη της οικονομίας εκχώρησε πρωτοβουλίες και εξουσία στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η άμεση επαφή της δημοτικής αρχής με τους δημότες του και τα καθημερινά τους προβλήματα καθιστούν τους ΟΤΑ βασικούς πυλώνες άσκησης κοινωνικής πολιτικής και θεσμοθετημένα όργανα ανακούφισης των κοινωνικών προβλημάτων της τοπικής κοινωνίας.

2.4.1 Προβλήματα και Αναποτελεσματικότητα στους Ο.Τ.Α

Η κοινωνική πολιτική που ασκείται από τους ΟΤΑ είναι καθοριστικής σημασίας και οι αρμοδιότητες που τους έχουν εκχωρηθεί από την κεντρική εξουσία αυξάνονται συνεχώς. Κύριος λόγος αυτής της εκχώρησης είναι η εγγύτητα της τοπικής αυτοδιοίκησης στα τρέχοντα ζητήματα της επικράτειας τους.(ΚΔΚ άρθ.203-207 Ν.3463/2006).Έτσι, μπορούν να αφουγκραστούν τις προκλήσεις της τοπικής κοινωνίας και να δράσουν άμεσα και αποτελεσματικά. Βέβαια, η λιτή οικονομική πολιτική των ελληνικών κυβερνήσεων και η παγκόσμια αναστάτωση που προκλήθηκε από τον κορωνοϊό θορύβησε τους ΟΤΑ καθώς περιόρισε τη χρηματοδότησή τους και τους αποψίλωσε από ειδικευμένο προσωπικό.Έτσι τα προβλήματα διογκώθηκαν ,οι πολιτικές διαφέρουν από δήμο σε δήμο αφού ο ΚΔΠ είναι ίδιος για όλους τους δήμους ανεξαρτήτως πληθυσμού, και τα προγράμματα και οι δράσεις δεν υλοποιούνται με τον ίδιο τρόπο. Επιπρόσθετα ,τα κονδύλια που χορηγούνται κατανέμονται ανισομερώς στους δήμους, ο συντονισμός των φορέων είναι σχεδόν ανύπαρκτος και η πρόσβαση των πολιτών στα προγράμματα δεν είναι ισότιμος. (Ε.Ε.Τ.Α.Α 2013) .Όλα τα παραπάνω παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία των ΟΤΑ και συγκεκριμένα των κοινωνικών υπηρεσιών τους.

Κεφάλαιο 3ο: Η περίπτωση του Δήμου Λαρισαίων στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής

3.1Μορφολογικά / Οικονομικά / Δημογραφικά στοιχεία του Δήμου Λαρισαίων

Η εκπόνηση της εργασίας μας στηρίζεται σε δύο κατευθυντήριες γραμμές, στην καταγραφή – μελέτη των κοινωνικών δομών που λειτουργούν στο Δήμο Λάρισας αλλά και στις γνώμες – εντυπώσεις των χρηστών για την λειτουργία και την αποτελεσματικότητά τους. Όμως, προτού ξεκινήσουμε να περιγράψουμε και να αναλύσουμε τις κοινωνικές δομές που υπάρχουν στο Δήμο Λαρισαίων κρίνεται απαραίτητη μία σύντομη αναφορά στην ιστορία της πόλης μας. Η Λάρισα, είναι η έδρα του ομώνυμου Δήμου, πρωτεύουσα της Περιφερειακής Ενότητας της Λάρισας. Σύμφωνα με την πρόσφατη απογραφή συγκαταλέγεται στην λίστα με τις μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας, καθώς κατάφερε να ξεπεράσει σε πληθυσμό ακόμα και το Δήμο Πειραιά. Ο πληθυσμός του Δήμου Λαρισαίων ανέρχεται σε 164.381 άτομα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 2021 που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ.

Κατοικείται από τα πανάρχαια χρόνια, όπως αποδεικνύουν οι αρχαιολογικές έρευνες και οι αναφορές των περιηγητών. Ο δυναμισμός του κάμπου της με τον πλούτο που επέφερε, την καθιστούσαν σημαντική στο πέρασμα των αιώνων. Στα χρόνια της Οθωμανικής κατοχής από την στυγνή εκμετάλλευση των κατακτητών ο πληθυσμός της μετακινήθηκε στις γύρω ορεινές περιοχές για περισσότερη ασφάλεια.

Μετά την απελευθέρωσή της από το 1981, άρχισε να συγκεντρώνει πάλι μεγάλο αριθμό πληθυσμού και η οικονομία της άρχισε πάλι να ανθεί. Σήμερα, η πόλη αποπνέει έναν αέρα μεγαλούπολης, αποτελεί την έδρα της αποκεντρωμένης διοίκησης Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας και θεωρείται σημαντικό κέντρο εμπορίου για όλη την Ελλάδα. Θα λέγαμε, ότι αποτελεί σταυροδρόμι εμπορίου,

πολιτισμού και ιστορίας. Καθίσταται , ο συνδυετικός κρίκος μεταξύ βορρά και νότου , συγκοινωνιακός κόμβος για κάθε οικονομική δραστηριότητα . Επιπλέον , πέρα από τις οικονομικές δραστηριότητες , η μέριμνα που επέδειξε η Τοπική Αυτοδιοίκηση κατέστησαν την Λάρισα έναν αξιόλογο τουριστικό προορισμό, με πολλαπλά αξιοθέατα όπως το αρχαίο θέατρο ,το διαχρονικό μουσείο , το λόφο του φρουρίου, το λαογραφικό μουσείο , τις πλατείες και τους πεζοδρόμους.

Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας

Δήμος	Πληθυσμός		Άνδρες		Γυναίκες	
	2011	2021	2011	2021	2011	2021
ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ	162.591	164.381	79.762	79.744	82.829	84.637
ΑΓΙΑΣ	11.470	10.705	5.825	5.432	5.645	5.273
ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	32.121	25.441	16.102	12.561	16.019	12.880
ΚΙΛΕΛΕΡ	20.854	18.068	10.473	9.139	10.381	8.929
ΤΕΜΠΩΝ	13.712	11.994	6.884	6.028	6.828	5.966
ΤΥΡΝΑΒΟΥ	25.032	22.252	12.486	11.038	12.546	11.214
ΦΑΡΣΑΛΩΝ	18.545	16.310	9.277	8.101	9.268	8.209

Εικόνα 5 Ε.Π.Δ.Λ 2015-2019

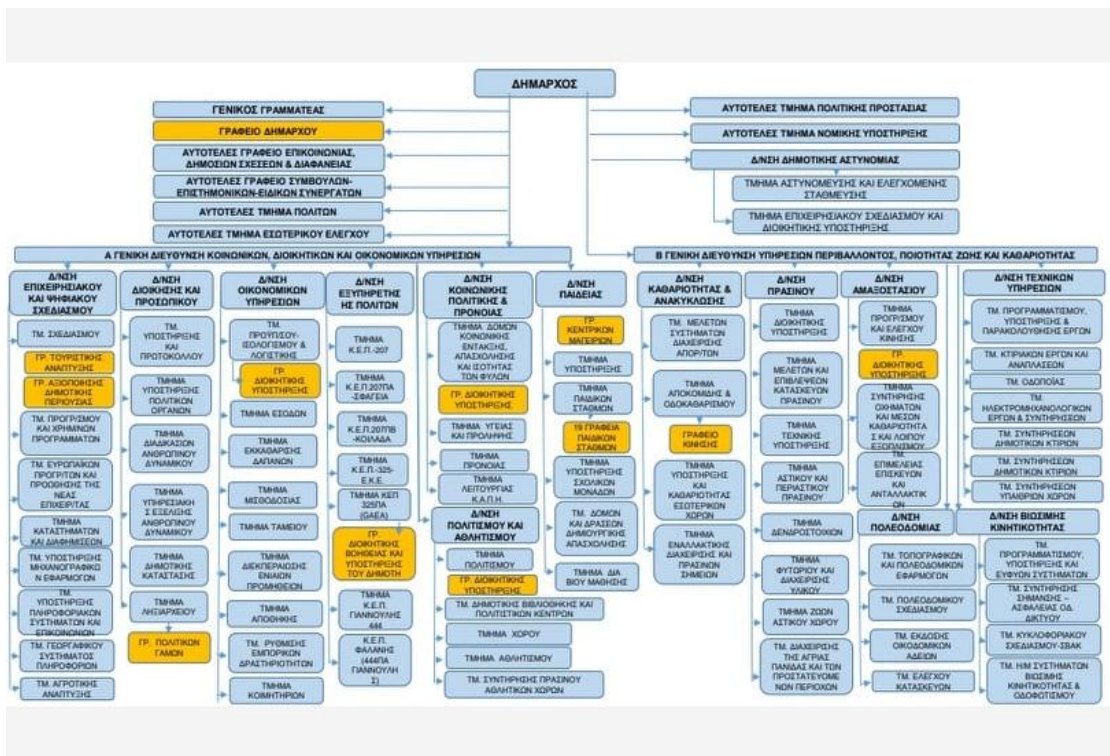
(Ε.Σ.Υ.Ε& Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαρισαίων 2015-2019)

3.2 Οργανοδιάγραμμα Δήμου και Υπηρεσιών

Ο Δήμος Λαρισαίων , με το ν.3852/2010 δημιουργήθηκε από την συνένωση των δήμων Λάρισας , Γιάννουλης και Κοιλάδας . Συνολικά, ο πληθυσμός και η έκταση του είναι 335.12 τετραγωνικά χιλιόμετρα , λαμβάνοντας υπόψη μας την απογραφή του 2021. Ενώ συνολικά , ο νομός Λάρισας καταγράφει μείωση πληθυσμού 5,3 % , το γεωγραφικό διαμέρισμα του δήμου Λαρισαίων καταγράφει αύξηση . Όπως, είναι εμφανές από τον Πίνακα τις μεγαλύτερες απώλειες από τον πληθυσμό της καταγράφει ο Δήμος Ελασσόνας λόγω των γεωγραφικών και μορφολογικών χαρακτηριστικών του. Από τους 164.381 κατοίκους του δήμου Λαρισαίων , οι περισσότερες είναι γυναίκες , έναντι των ανδρών 79.744. Αυτή η αύξηση του πληθυσμού των τελευταίων χρόνων ερμηνεύεται από την εξέχουσα θέση που κατέχει η Λάρισα στο χάρτη της Ελλάδας . Είναι στη μέση του μεγάλου εμπορικού δρόμου που ενώνει την Βόρεια με την Νότια Ελλάδα. Αποτελεί , το

μεγαλύτερο κέντρο παραγωγής αγροτικών προϊόντων καθώς καλύπτει , το μεγαλύτερο μέρος προϊόντων του πρωτογενούς τομέα της χώρας. Πέρα από τον μόνιμο πληθυσμό , υπάρχει ένα πολύ μεγάλο ποσοστό μετακινούμενων ανθρώπων , εμπορικών αντιπροσώπων, πρόσφυγων, μεταναστών (δομή Κουτσόχερου) καθώς και ένας σημαντικός αριθμός Ρομά(12500 χιλ) στην περιοχή της Νέας Σμύρνης. Αν λάβουμε υπόψη, όλα τα παραπάνω και κυρίως την ιδιομορφία του πληθυσμού (Ρομά , πρόσφυγες ,χρήστες ουσιών) γίνεται σαφές ότι η ύπαρξη αλλά και η ζήτηση κοινωνικών υπηρεσιών καθίσταται αναγκαία.

Οργανόγραμμα Δήμου Λαρισαίων

Εικόνα 6 Οργανοδιάγραμμα Δήμου Λαρισαίων

Για θέματα που άπτονται τις κοινωνικής Πολιτικής σημαντικός είναι ο ρόλος των διευθύνσεων κοινωνικής πολιτικής και πρόνοιας. Η έγκριση αποδόθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας και με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Λαρισαίων Ν. Λάρισας, αποφασίζεται κατά

πλειοψηφία, η έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) του Δήμου Λαρισαίων ,(ΟΕΥ 181/06-3-2018)ως κάτωθι :

3.2.1: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ αποτελείται από τους εξής τομείς :

1) Τομέας Δομών Κοινωνικής Ένταξης, Απασχόλησης & Ισότητας των Φύλων

-Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης

2) Τομέας Υγείας και Πρόληψης

3) Τομέας Πρόνοιας

4) Τομέας Λειτουργίας Κ.Α.Π.Η

3.3 Παρουσίαση έργου των βασικότερων Κοινωνικών Δομών του Δήμου

3.3.1 ΚΑΠΗ

Τα κέντρα ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων είναι ένας θεσμός που εμφανίστηκε τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας. Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας σε συνεργασία με τους εθελοντές οργάνωσαν , ένα πειραματικό κέντρο προστασίας ηλικιωμένων που θα αποτελούνταν από έναν γιατρό έναν φυσικοθεραπευτή , έναν νοσηλευτή και έναν βοηθό. Το πρόγραμμα αυτό στέφθηκε με επιτυχία και έτσι σιγά σιγά ο αριθμός των ΚΑΠΗ αυξήθηκε σταθερά σ' όλη την Ελλάδα (Μουσιάκη 2006). Το άλμα όμως έγινε όταν τη διεύθυνση των ΚΑΠΗ την αναλαμβάνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Σήμερα, οι δήμοι έχουν αναλάβει εξ'ολοκλήρου τις δαπάνες για την λειτουργία των ΚΑΠΗ (μισθοδοσία

,λειτουργικά Έξοδα). Πλέον , το Υπουργείο εποπτεύει τον θεσμό και τον επιχορηγεί ετησίως .

Στην Πόλη της Λάρισας λειτουργούν στις μέρες μας 6 Κ.Α.Π.Η και 23 στέκια ηλικιωμένων διαθέτοντας τον κατάλληλο εξοπλισμό για την κοινωνική μέριμνα και την κάλυψη των αναγκών όλων των δημοτών.Σύμφωνα με τον κανονισμό, όλοι οι πολίτες άνω των 60 ετών μπορούν να γίνονται μέλη των ΚΑΠΗ αφού διαμένουν μόνιμα στο δήμο. Πιστεύεται ότι καθημερινά , εξυπηρετούνται 1200 άτομα στα υπάρχοντα ΚΑΠΗ.

Λαμβάνοντας υπόψη το επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου Λαρισαίων 2015-2019 , προσφέρονται υπηρεσίες πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας και ψυχολογικής υποστήριξης. Στα μέλη των ΚΑΠΗ προσφέρονται υπηρεσίες όπως φυσικοθεραπεία , εργοθεραπεία ,ιατροφαρμακευτική περίθαλψη , ψυχαγωγία με επισκέψεις και εκδρομές σε τουριστικά αξιοθέατα, τράπεζα αίματος καθώς και αναψυκτήριο που λειτουργεί ως κέντρο συντροφιάς και διασκέδασης. (Bouzas,N.,Sissouras,A.2003)

3.3.2 Πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι

Ένα άλλο πρόγραμμα , που λειτουργεί με αφετηρία τα ΚΑΠΗ είναι το πρόγραμμα αυτό «βοήθεια στο σπίτι»(1997). Το υπουργείο υιοθετώντας αντίστοιχα προγράμματα του εξωτερικού κυρίως της Βρετανίας (homecare) και της Σουηδίας (Hilson,M 2012) ξεκινά αυτό το πρόγραμμα , αντλώντας χρήματα από τους εθνικούς πόρους και από το Γ'ΚΠΣ κοινωνικό πλαίσιο στήριξης. Κύριο μέλημα του προγράμματος ,είναι να παρέχει σε ηλικιωμένα άτομα που ζουν μόνα τους, νοσηλευτική φροντίδα , ψυχολογική στήριξη και βοήθεια στο νοικοκυριό για να μπορέσουν να μείνουν στο δικό τους οικιακό περιβάλλον. Την πρωτοβάθμια αυτή φροντίδα την παρέχει ένας κοινωνικός λειτουργός , ένας νοσηλευτής και ένας οικιακός βοηθός. Διαθέτουν επίσης , ένα όχημα για τις μετακινήσεις τους .Παρόλο που το πρόγραμμα αυτό , αντιμετώπισε πάρα πολλά προβλήματα κυρίως οικονομικά(N.4483/17 άρθρο 153), κατόρθωσε να ορθοποδήσει και σήμερα απασχολεί περισσότερο από 3500 εργαζομένους πανελλαδικά, που προσφέρουν

την βοήθεια τους σε πάνω από 120.000 άτομα τρίτης ηλικίας που χρήζουν βοήθειας. Το πρόγραμμα αυτό, καλυτερεύει τη ζωή των μοναχικών ανθρώπων , δημιουργεί θέσεις εργασίας και δίνει την δυνατότητα στα μέλη της ωφελούμενης οικογένειας να εργαστούν. Την εποπτεία της δομής την έχει η κοινωνική λειτουργός, η οποία φυλάσσει τα προσωπικά στοιχεία των ωφελούμενων σε ασφαλές μέρος , καθώς είναι απόρρητα και μόνο τα μέλη του προγράμματος έχουν πρόσβαση σ'αυτά.

3.3.3 Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας για ανήμπορους και ΑΜΕΑ.

Αυτό το πρόγραμμα είναι παρόμοιο με το προηγούμενο καθώς η κύρια επιδίωξη του είναι να προσφέρει υπηρεσίες σε άτομα με κινητικά προβλήματα , όπως πχ. Συμβουλευτική ψυχολογία, οικιακές εξυπηρετήσεις και πρωτοβάθμια φροντίδα.

Στόχος του , η αυτοεξυπηρέτηση των ωφελούμενων και η διευκόλυνση τους στην ένταξη της κοινότητας.

Δομές Οικονομικής Στήριξης

3.3.4 Κοινωνικό Παντοπωλείο

Τα οικονομικά προβλήματα που ταλανίζουν τον Ελλαδικό χώρο την τελευταία δεκαετία οδήγησαν έφεραν πολλούς συμπολίτες μας στα όρια της φτώχειας. (ΕΛΣΤΑΤ 2021) Αναπτύχθηκε λοιπόν μια έντονη δραστηριότητα στήριξης και βοήθειας τόσο από ιδιώτες και όσο και από συλλόγους για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος. Τα κοινωνικά παντοπωλεία είναι δείγμα ανθρωπιάς και αγάπης προς το συνάνθρωπό μας. Ο Θεσμός τους ξεκίνησε πρώτα από το δήμο Αθηναίων και επεκτάθηκε σε όλη τη χώρα. Ιδρύθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4071/201260, τα Κοινωνικά παντοπωλεία. Σκοπός τους η ικανοποίηση των αναγκών των δημοτών (άστεγοι, άποροι) σε είδη πρώτης ανάγκης. Ο δήμος Λαρισαίων θέλοντας να βοηθήσει κοινωνικές ομάδες με οικονομικά προβλήματα

και στηριζόμενος στο πρόγραμμα «Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών» διαθέτει και λειτουργεί στα όρια του δήμου το Κοινωνικό Παντοπωλείο.(Περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014-2020).Κύριο Μέλημα αυτού είναι να διαθέτει σε κατοίκους του Δήμου που έχουν ανάγκη τα απαραίτητα είδη Πρώτης Ανάγκης Επισιτισμού και Ένδυσης. Γι'αυτό το λόγο διαθέτει : α) Είδη Παντοπωλείου Συσκευασμένα καθώς και είδη ατομικής υγιεινής, β) είδη ρουχισμού και είδη οικιακής χρήσης γ) είδη για πνευματική ενασχόληση όπως βιβλία ,CD κτλ.

Στεγάζεται σε κτίριο της οδού Μανωλάκη και λειτουργεί όλη την μέρα. Για να μπορέσει κανείς να ενταχθεί στο πρόγραμμα θα πρέπει να τηρούνται κάποια οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια όπως εντοπιότητα , αναπηρία ,έλλειψη στέγης , ανεργία. Οι εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας της δομής βασικών αγαθών ορίζεται με την υπ' αριθμό 158/27/2/2018 ΑΣΔ.

3.3.5Κοινωνικό Φαρμακείο

Η υλοποίηση και αυτού του προγράμματος εντάσσεται στο παραπάνω πλαίσιο “δομές παροχής βασικών αγαθών” κοινωνικό παντοπωλείο και κοινωνικό φαρμακείο. .(Περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014-2020).Σκοπός του φαρμακείου είναι να παρέχει δωρεάν φάρμακα σε κατοίκους του που αδυνατούν να τα αγοράσουν καθώς επίσης και σε μετανάστες και σε άστεγους . Γι' αυτό προσφέρονται δωρεάν φάρμακα κατόπιν ιατρικής συνταγής , υγειονομικό υλικό καθώς και παραφαρμακευτικά προϊόντα, όπως ορθοπεδικά είδη , συμπληρώματα διατροφής και τα λοιπά. Για να ενταχθεί κανείς στις δομές παροχής βασικών αγαθών , πρέπει να έχει χαμηλό εισόδημα , να βρίσκεται αρκετό διάστημα στην ανεργία ή να έχει κοινωνικά η προβλήματα υγείας.

Στην πόλη μας ,βρίσκεται στην οδό Ηρώων Πολυτεχνείου και λειτουργεί καθημερινά από τις 8 μέχρι τις 4.

Χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στα πλαίσια του προγράμματος Θεσσαλίας 2014-2020 .Οι δομές αυτές συνοδοιπορούν στο έργο των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου βοηθώντας έτσι τους οικονομικά

αδύναμους ανθρώπους που δημιούργησε η οικονομική και κοινωνική κρίση. Αρωγοί σε αυτή την πρωτοβουλία είναι ο ιατρικός και φαρμακευτικός σύλλογος Λάρισας ,οι γιατροί χωρίς σύνορα, οι γιατροί του κόσμου , το ΚΕΘΕΑ καθώς και πλήθος εθελοντών προσφέροντας αμισθί τις υπηρεσίες τους βοηθώντας για το γενικό καλό.

Όλα τα είδη που παρέχονται στο Κοινωνικό Παντοπωλείο και στο Κοινωνικό Φαρμακείο προέρχονται κατά κύριο λόγο από χορηγίες και δωρεές πολιτών και τοπικών επιχειρήσεων, από κινητοποίηση φορέων και από συνεργασίες με φαρμακοβιομηχανίες και τοπικούς φαρμακευτικούς συλλόγους.

Δομή Πρωτοβάθμιας Υγείας

3.3.6 Δημοτικό Πολυιατρείο

Ο δήμος Λαρισαίων ευαισθητοποιημένος σε θέματα φροντίδας ευπαθών ομάδων , δημιούργησε το δημοτικό πολυιατρείο που λειτουργεί καθημερινά στην οδό Ηρώων Πολυτεχνείου μέχρι τις μεσημεριανές ώρες και παρέχει δωρεάν υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Υγείας σε ανθρώπους που το έχουν ανάγκη (άποροι, άστεγοι , ανασφάλιστοι) από εξειδικευμένο νοσηλευτικό προσωπικό γιατροί νοσηλευτές κλπ)

Διεξάγει προληπτικούς ελέγχους , ενημερώνει τους πολίτες για θέματα πρόληψης και προβαίνει και σε τακτικούς εμβολιασμούς. Εξυπηρετεί περίπου γύρω στους 100 με 150 πολίτες καθημερινά.(Δράσεις ιατρικού συλλόγου Λάρισας 2020-2024).Η συμμετοχή των γιατρών είναι ικανοποιητική (20 γιατροί του ΕΣΥ,50 ιδιώτες διαφόρων ειδικοτήτων) προσφέρουν αφιλοκερδώς και με πολύ μεράκι τις υπηρεσίες τους.

3.3.7 Δημοτικό Οδοντιατρείο

Ο δήμος Λαρισαίων πρωτοπορεί συστήνοντας το πρώτο δημοτικό οδοντιατρείο στην Περιφέρεια . Στεγάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο του Αγίου Κωνσταντίνου και στελεχώνεται από έναν οδοντίατρο και μία νοσηλεύτρια. Οι δημότες που πληρούν τα κριτήρια (ανασφάλιστοι, χαμηλόμισθοι, άστεγοι) απολαμβάνουν φροντίδα οδοντιατρική .Οι οδοντιατρική φροντίδα παρέχεται και από εθελοντές οδοντιάτρους που συμπληρώνουν το έργο της δημοτικής αρχής.

Όλες οι υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν και είναι οι εξής και είναι πρωτοβάθμιας φροντίδας : εξαγωγές δοντιών, καθαρισμοί , θεραπείες ουλίτιδας, σφραγίσματα .

3.3.8 Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών

Στα πλαίσιο της πράξης «ανάπτυξη δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών για την καταπολέμηση της βίας» (Επιχειρησιακό πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014-2020) δημιουργήθηκε το 2013 ο Ξενώνας Φιλοξενίας γυναικών του Δήμου Λαρισαίων , που συνεχίζει να λειτουργεί έως σήμερα με την εποπτεία του δήμου μας.

Οι γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας, κακοποίησης και ρατσισμού βρίσκουν ένα ασφαλές καταφύγιο σ ' αυτή τη δομή . Μπορούν να φιλοξενηθούν μαζί με τα παιδιά τους για να προστατευτούν από την ενδοοικογενειακή βία. Πέρα από την θαλπωρή που βιώνουν στην δομή τους παρέχεται ψυχολογική υποστήριξη από κατάλληλο προσωπικό για να απαλύνουν τις πληγές τους.

Έτσι, θα μπορέσουν να ορθοποδήσουν, να αισθανθούν δυνατές και να πάρουν στα χέρια τη ζωή τους.

Η Φιλοξενία συνήθως έχει διάρκεια 3 μηνών , η λειτουργία του ξενώνα είναι όλο το 24ωρο και η διεύθυνση του παραμένει απόρρητη για ασφάλεια των θυμάτων βίας. Για να έχει κάποιος πρόσβαση στον ξενώνα έρχεται σε επαφή με τον συμβουλευτικό σταθμό του δήμου Λαρισαίων.

3.3.9 Δημοτικό Γηροκομείο

Το δημοτικό γηροκομείο Λάρισας συστάθηκε 1962(N. 4229/31-3-1962)και λειτούργησε για πρώτη φορά το 1967 .Αποτελεί κληροδότημα 3 προσώπων (Λάππα, Χατζηζωγίδη και Χαλκιάπουλου). Είναι ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα που στοχεύει στην φροντίδα και στην στέγαση ανθρώπων μεγάλης ηλικίας χωρίς να λαμβάνει υπόψη της φύλο ή θρήσκευμα . Συνήθως , στεγάζει άτομα μεγάλης ηλικίας που μπορούν όμως να αυτοεξυπηρετηθούν. Η δομή φροντίζει για την υγεία τους , την σίτιση τους και μεριμνά για την δημιουργική απασχόλησή τους προσφέροντάς τους ψυχαγωγία, συντροφιά και κάθε είδους εκδήλωση. Εργάζονται γύρω στα 30 άτομα εξειδικευμένο διοικητικό και νοσηλευτικό προσωπικό και διαμένουν στη δομή γύρω στα 100 άτομα.

Οι αποφάσεις για την λειτουργία του , παίρνονται από το διοικητικό συμβούλιο που απαρτίζεται από 6 μέλη με πρόεδρο τον εκάστοτε δήμαρχο της πόλης.

3.3.10 Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λαρισαίων

Από τη δομή αυτή ξεκινά η επαφή του πολίτη με τις Κοινωνικές Υπηρεσίες του Δήμου .(Θεσμοθετήθηκε με το Ν.4368/2016 άρθρο 4) Αυτές οι υπηρεσίες του προσφέρουν ενημέρωση για όλες τις υπηρεσίες και τα προγράμματα που του προσφέρουν κοινωνική μέριμνα καθώς και για τα επιδόματα που δικαιούται. Όλοι οι δημότες μπορούν να απευθύνονται σ'αυτό, όμως οι ευπαθείς ομάδες (άνεργοι, οικονομικά αδύναμοι ,άστεγοι) αντιμετωπίζονται με απόλυτη προτεραιότητα. Η λειτουργία του Κέντρου αυτού , φέρνει σε επαφή τους δημότες με όλες τις δομές προστασίας και ασφάλειας που υπάρχουν για να τους εντάξει ομαλά στον χώρο της εργασίας.(onestopshop).

Προσφέρει επίσης , συμβουλευτική υποστήριξη στους δημότες , τους ενημερώνει για τις προσφερόμενες υπηρεσίες του Δήμου, διοργανώνει κατά διαστήματα ημερίδες και σεμινάρια για θέματα που άπτονται της πρόληψης, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού.

Παράλληλα, μ' αυτό το κέντρο υπάρχει και το παράρτημα Ρομά που εδρεύει στην περιοχή της Νέας Σμύρνης και εξυπηρετεί τις ανάγκες του πληθυσμού των αθίγγανων που κατοικούν εκεί (12.500). Στοχεύει στην βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου , στην ομαλή ένταξη τους στην Τοπική Κοινωνία λαμβάνοντας υπόψη τα κοινωνικοοικονομικά τους χαρακτηριστικά και την πολυπολιτισμική τους ιδιαιτερότητα. Στην περιοχή εδρεύουν και δυο ΚΔΑΠ που συνεργάζονται με την σχολική κοινότητα για να καταγράψουν την σχολική διαρροή των παιδιών των Ρομά. Τα κέντρα αυτά χρηματοδοτούνται από το Ε.Κ.Τ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.

3.3.11 Αστικός Λαχανόκηπος Δήμου Λάρισας

Ο δήμος Λαρισαίων πρωτοπορεί και σ' έναν άλλο τομέα αυτό της διανομής εκταρίων για καλλιέργεια σε ευπαθείς ομάδες. Η κρίση της τελευταίας δεκαετίας οδήγησε το Δήμο το 2012 να διανείμει 22 στρέμματα γης , τα οποία τα χωρίζει σε μικρά τμήματα γης των 50 τ.μ. το καθένα. Αυτά παρέχονται δωρεάν, σε δημότες που τους έχει πλήξει η κρίση , όπως άνεργοι χαμηλόμισθοι και άποροι με κύριο στόχο των επισιτισμό τους .Η παραχώρηση τους γίνεται για δύο χρόνια με την προϋπόθεση ότι το 10 με 20% της παραγωγής θα διατίθενται στο δημοτικό παντοπωλείο της πόλης μας. Η μέριμνα του δήμου θα είναι η ύδρευση του χώρου , ο εμπλουτισμός του εδάφους με ειδικό φυτόχωμα και το προσωπικό της υπηρεσίας του πράσινου που θα υποστηρίζει συμβουλευτικά και θα καθοδηγεί τους πολίτες να καλλιεργούν σωστά τα κηπευτικά τους .Έτσι, θα καλύπτουν τις διατροφικές τους ανάγκες συνεργαζόμενοι με το δήμο δημιουργώντας ένα κλίμα αλληλοβοήθειας και αλληλεγγύης.

Βέβαια , δεν υπάρχει ένα σαφές νομικό πλαίσιο γι αυτήν την δράση και το όλο project χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια του δήμου. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται στα 90.000 ευρώ.

Συμπερασματικά απ'όσα προαναφέρθηκαν διαπιστώνουμε ότι ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης, στηριζόμενη στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)

για την ευημερία των πολιτών αποτελεί μια δύσκολη υπόθεση αλλά ταυτόχρονα και μία πρόκληση για όλους τους Ο. Τ.Α.

Με την καταγραφή , λοιπόν και την μελέτη των προγραμμάτων , που εφαρμόζει ο Δήμος Λαρισαίων ,μας γεννήθηκε έκδηλη η ανάγκη να αναζητήσουμε ανάλογες περιπτώσεις χωρών , ή πόλεων σε όλο τον κόσμο που εφαρμόζουν πολιτικές κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας καθώς και προγράμματα που ανήκουν σε όλο το ευρύ φάσμα της κοινωνικής πολιτικής .

Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη μας αρκετές μελέτες και έρευνες , διαμορφώνουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών και της κοινωνικής ευθύνης των δήμων.Οι μελέτες αυτές, στηρίχτηκαν σε πολλούς παράγοντες επηρεασμού όπως κοινωνικούς και δημογραφικούς (πληθυσμός, εκπαιδευτικό επίπεδο),οικονομικούς (ανεργία, βιοτικό επίπεδο),πολιτικούς (συμμετοχή του πολίτη στα δρώμενα του δήμου),γεωγραφικούς-μορφολογικούς (έκταση δήμου, ανάγλυφο εδάφους).

Συγκεκριμένα, θα αναλυθούν έρευνες που παρουσιάζουν την κοινωνική πολιτική της Γκάνα,του Νεπάλ,της Σμύρνης (Τουρκία)και των αγροτικών περιοχών των ΗΠΑ. Κάθε περιοχή με τις ιδιαίτερες συνθήκες που την απασχολούν εφαρμόζει με διαφορετικό τρόπο την κοινωνική προστασία.Κύριο μέλημα της πολιτικής της Γκάνα αποτελεί η εξάλειψη της φτώχειας και γενικότερα του περιορισμού των κοινωνικών ανισοτήτων. Όσον αφορά το Νεπάλ κύρια επιδίωξη είναι η επίτευξη της ειρήνης , η ελαχιστοποίηση των συγκρούσεων και η μείωση των εντάσεων ανάμεσα στον πληθυσμό. Στη γειτονική Τουρκία τονίζεται η κοινωνική ευθύνη των δήμων σε θέματα ,περιβάλλοντος, εκπαίδευσης, υγείας ,πολιτισμού καθώς και η ενσωμάτωση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στο κοινωνικό σύνολο με τη χορήγηση οικονομικών επιδομάτων. Τέλος, η έρευνα που διεξήχθη στις ΗΠΑ καταδεικνύει τις περιορισμένες ευκαιρίες για εργασία ,μόρφωση, υγειονομική περίθαλψη και παιδική μέριμνα που έχουν οι αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται διεξοδικά οι προβληματισμοί και τα ερευνητικά μας ερωτήματα που προκύπτουν από τη ανάγνωση των ποσοτικών και ποιοτικών αναλύσεων των ερευνών αυτών.

Κεφάλαιο 4ο : Η Έρευνά μας

4.1ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ

Με βάση το ερευνητικό ερώτημα «Πώς η συμμετοχή των πολιτών στα δημοτικά πράγματα επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών;» που θέτει ο Riosetal. (2022) στο άρθρο τους για την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα στις δημοτικές κοινωνικές πολιτικές, η σχετική βιβλιογραφία και η αντίστοιχη έρευνα μπορούν να παρέχουν πληροφορίες για τα ευρήματα και τα συμπεράσματα.

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε από τους Riosetal. (2022) διερευνά την αποτελεσματικότητα των τοπικών κυβερνήσεων στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών, με ιδιαίτερη έμφαση στις κοινωνικές υπηρεσίες. Σημειώνουν ότι ενώ έχουν γίνει πολυάριθμες μελέτες για την αποτελεσματικότητα των διαφόρων δημοτικών υπηρεσιών, υπάρχει περιορισμένη έρευνα ειδικά για την κοινωνική ένταξη και την επίδραση της βιωσιμότητας στην αποτελεσματικότητα της παροχής υπηρεσιών. Οι συγγραφείς υπογραμμίζουν τη σημασία της ευθυγράμμισης των πολιτικών της τοπικής αυτοδιοίκησης με τους (ΣΒΑ) και την ανάγκη να εξεταστεί εάν η συμμόρφωση με τους ΣΒΑ επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της παροχής δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών.

Για να απαντήσουν στο ερευνητικό τους ερώτημα, οι συγγραφείς χρησιμοποίησαν την τεχνική εκκίνησης DEA για να εκτιμήσουν την αποτελεσματικότητα και χρησιμοποίησαν μοντέλα περικομμένης παλινδρόμησης για να εξετάσουν τους καθοριστικούς παράγοντες της αποτελεσματικότητας. Εξέτασαν διάφορες ανεξάρτητες μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένου του βαθμού συμμόρφωσης με τους κοινωνικούς ΣΒΑ (όπως οι ΣΒΑ 1, 2, 5 και 10), την ανεργία, το δημοσιονομικό ισοζύγιο, τη συμμετοχή των πολιτών, τις δημογραφικές μεταβλητές, τους πολιτικούς παράγοντες και το φύλο του δημάρχου.

Τα ευρήματα και τα αποτελέσματα που αντλήθηκαν από τα παραπάνω δείχνουν ότι ο βαθμός συμμόρφωσης με συγκεκριμένους ΣΒΑ έχει σημαντική επίδραση στην αποτελεσματικότητα στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών. Για παράδειγμα,

διαπίστωσαν ότι οι τοπικές κυβερνήσεις που σημείωσαν μεγαλύτερη πρόοδο στην επίτευξη του SDG 2 (τερματισμός της πείνας) ήταν πιο αποτελεσματικές στη χρήση των διαθέσιμων πόρων για την εξυπηρέτηση αυτών που είχαν μεγαλύτερη ανάγκη. Από την άλλη πλευρά, η μεγαλύτερη πρόοδος προς την επίτευξη του ΣΒΑ 5 (ισότητα των φύλων και δικαιώματα των γυναικών) οδήγησε σε μειωμένη αποτελεσματικότητα, πιθανώς λόγω της αυξημένης χρηματοδότησης για σχετικές πολιτικές σε βάρος της αποτελεσματικότητας (Rios, etal., 2022)

Επιπλέον, η ανεργία είχε αρνητική επίδραση στην αποτελεσματικότητα στα περισσότερα μοντέλα, ενώ το ισοζύγιο του προϋπολογισμού είχε θετική επίδραση. Οι δημογραφικές μεταβλητές του δήμου, το φύλο του δημάρχου και η πολιτική ισχύς βρέθηκαν άσχετες για τον προσδιορισμό της αποτελεσματικότητας. Ωστόσο, η συμμετοχή των πολιτών βρέθηκε να έχει αρνητική επίδραση στην αποτελεσματικότητα σε ορισμένα μοντέλα, υποδηλώνοντας ότι η αύξηση των δαπανών για τη συμμετοχή των πολιτών μπορεί να μειώσει την αποτελεσματικότητα στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών.

Οι συγγραφείς τονίζουν τη σημασία της εξισορρόπησης των κοινωνικών πολιτικών και του διαμοιρασμού των πόρων για την επίτευξη των ΣΒΑ με παράλληλη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην παροχή υπηρεσιών. Προτείνουν ότι οι κυβερνήσεις πρέπει να επανεξετάσουν τις μεθόδους παροχής υπηρεσιών για να διασφαλίσουν ότι η επιδίωξη μεγαλύτερης ισότητας ευθυγραμμίζεται με την αποτελεσματική κατανομή των πόρων. Η μελέτη αναγνωρίζει τους περιορισμούς της, συμπεριλαμβανομένης της διαθεσιμότητας δεδομένων και της ανάγκης για περαιτέρω διερεύνηση συνεργειών μεταξύ των ΣΒΑ και των πολιτικών δαπανών (Rios, etal., 2022).

Συμπερασματικά, οι Rios et al. (2022) εξέτασε τη σχέση μεταξύ της συμμετοχής των πολιτών, της συμμόρφωσης με τους κοινωνικούς SDG και της αποτελεσματικότητας στην παροχή δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών. Τα ευρήματά τους υποδηλώνουν ότι οι τοπικές κυβερνήσεις που δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα στον κοινωνικό τομέα μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα, αν και μπορεί να υπάρχουν συμβιβασμούς σε ορισμένους τομείς όπως η ισότητα των φύλων. Η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία του να υπολογίζονται τόσο οι κοινωνικές όσο και οι οικονομικές πτυχές κατά τη

διαμόρφωση και την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών προκειμένου να επιτευχθούν οι ΣΒΑ με παράλληλη βελτιστοποίηση της κατανομής των πόρων και της αποτελεσματικότητας της παροχής υπηρεσιών.

- ΕΕ1 Πώς επηρεάζει η συμμετοχή των πολιτών στις δημοτικές υποθέσεις την αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών;

Το ερευνητικό ερώτημα που προέκυψε από το άρθρο αναφοράς είναι: «Πώς μπορεί να ενισχυθεί ο συντονισμός και η υλοποίηση των προγραμμάτων, με τη συμμετοχή της βάσης και των τοπικών αρχών;».

Το ερευνητικό ερώτημα επικεντρώνεται στην ενίσχυση του συντονισμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας στην Γκάνα, ιδίως με τη συμμετοχή οργανώσεων βάσης και τοπικών αρχών. Η ερώτηση υπογραμμίζει τη σημασία της αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών ενδιαφερομένων για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησης πρωτοβουλιών κοινωνικής προστασίας (Republic of Ghana, n.d.).

Το άρθρο αναφοράς αναφέρει ότι η Γκάνα έχει μια πλούσια παράδοση προσπαθειών κοινωνικής προστασίας από κοινότητες και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, μαζί με προγράμματα υπέρ των φτωχών που εφαρμόζει το κράτος. Ωστόσο, οι επίμονες οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες υποδηλώνουν την ανάγκη για εντατικοποίηση, εναρμόνιση και διατήρηση αυτών των προσπαθειών. Το άρθρο αναγνωρίζει επίσης το ρόλο διάφορων οργανισμών και ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων βασικών Υπουργείων και Φορέων, ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, διεθνών εταίρων, υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών, διμερών εταίρων και μη κυβερνητικών οργανισμών, στην υποστήριξη της διαδικασίας ανάπτυξης της πολιτικής κοινωνικής προστασίας.

Το άρθρο τονίζει την επείγουσα ανάγκη εξορθολογισμού του συντονισμού και της παράδοσης των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας λόγω των συνεχιζόμενων πρωτοβουλιών, των προοπτικών οικονομικής ανάπτυξης, της μεταβαλλόμενης κοινωνικής δυναμικής και των εθνικών φιλοδοξιών. Η ανάπτυξη ζωντανών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ενεργών συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και ενημερωμένων μέσων ενημέρωσης επισημαίνεται επίσης ως

παράγοντες που συμβάλλουν σε ευκαιρίες για διάλογο, κοινωνική ευθύνη και ανταποκρινόμενη ανάπτυξη (Republic of Ghana, n.d.).

Η διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής που περιγράφεται στο άρθρο αναγνωρίζει την πολυτομεακή φύση της κοινωνικής προστασίας και στοχεύει στη συμμετοχή διαφορετικών ομάδων συμφερόντων στους δημόσιους φορείς σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Οργανώθηκαν συμβουλευτικά φόρουμ σε επίπεδο χωρών για να υπάρχει η εκτεταμένη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στη δημιουργία εισροών. Η διαδικασία ενσωμάτωσε επίσης διεθνή πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές μέσω αλληλεπιδράσεων με επαγγελματίες ανάπτυξης και ειδικούς. Η συμμετοχή και η υποστήριξη πολιτικών, διοικητικών και παραδοσιακών ηγετών στις συμβουλευτικές εκδηλώσεις ήταν καθοριστικής σημασίας για την επικύρωση και την υποστήριξη της διαδικασίας διαμόρφωσης πολιτικής (Republic of Ghana, n.d.).

Επιπλέον, το άρθρο παρέχει τον ορισμό της κοινωνικής προστασίας στο πλαίσιο της Γκάνας. Η κοινωνική προστασία περιγράφεται ως μια σειρά ενεργειών που πραγματοποιούνται από το κράτος και άλλα μέρη για την αντιμετώπιση της ευπάθειας και της φτώχειας, που εγγυάται ανακούφιση για τμήματα του πληθυσμού που δεν μπορούν να εξασφαλίσουν τον εαυτό τους. Ο όρος κοινωνικής προστασίας της Γκάνας περιλαμβάνει πρόσβαση σε βασική βασική υγειονομική περίθαλψη, ασφάλεια ελάχιστου εισοδήματος για παιδιά, άτομα σε ηλικία εργασίας και ηλικιωμένους. Αναφέρει επίσης ότι τα θέματα αναπηρίας και φύλου θα ενσωματωθούν σε όλες τις πρωτοβουλίες κοινωνικής προστασίας (Republic of Ghana, n.d.).

Συνολικά, το άρθρο καθιερώνει τη σημασία του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ διαφόρων ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων βάσης και των τοπικών αρχών, για την ενίσχυση της εφαρμογής των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας στην Γκάνα. Υπογραμμίζει τη δέσμευση και τη συμμετοχή διαφορετικών φορέων και ιδρυμάτων στη διαμόρφωση της πολιτικής κοινωνικής προστασίας και τονίζει την ανάγκη για μια ολιστική και στοχευμένη προσέγγιση για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής παροχής υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας (Republic of Ghana, n.d.).

- ΕΕ2 Πώς μπορεί να ενισχυθεί ο συντονισμός και η εφαρμογή των προγραμμάτων, με τη συμμετοχή των φορέων της βάσης και των τοπικών αρχών;

Το ερευνητικό ερώτημα που τίθεται στο άρθρο "Social Welfare Policy της Raavad (2013) είναι: "Πώς μπορεί το ευρύ κοινό να αυξηθεί η κατανόηση της κοινωνικής προστασίας μέσω κατάλληλων πρωτοβουλιών εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης;».

Το άρθρο εξετάζει τον ρόλο της πολιτικής κοινωνικής πρόνοιας σε κοινωνίες που πλήττονται από συγκρούσεις και τις δυνατότητές της να συμβάλει στην οικοδόμηση της ειρήνης. Υπογραμμίζει τον παράδοξο χαρακτήρα της κοινωνικής πρόνοιας σε κράτη που έχουν σπαραχθεί από συγκρούσεις, όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για κοινωνική προστασία αλλά μικρότερη ικανότητα του κράτους να την παρέχει. Η βιβλιογραφία για την κοινωνική πολιτική στις αναπτυσσόμενες χώρες τονίζει επίσης τη δυνατότητα πολιτικής χειραγώγησης και απάτης στα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας (Raavad, 2013).

Η μελέτη εστιάζει στο Νεπάλ ως μελέτη περίπτωσης, όπου εφαρμόστηκαν πολιτικές κοινωνικής πρόνοιας κατά τη διάρκεια της μαοϊκής εξέγερσης και μετά την ειρηνευτική συμφωνία του 2006. Ο στόχος της εργασίας είναι τριπλός: να εντοπιστούν αιτιώδεις ιστορίες για το πώς η κοινωνική πρόνοια αναμένεται να φέρει ειρήνη, να αναλύσει τον βαθμό στον οποίο η κοινωνική πρόνοια προώθησε την ειρήνη στο Νεπάλ και να εξετάσει τους πολιτικούς παράγοντες που επηρεάζουν αυτή τη σύνδεση ευημερίας-ειρήνης.

Για την αντιμετώπιση του ερευνητικού ερωτήματος, η μελέτη υιοθετεί μια συνδυασμένη ποσοτική-ποιοτική μεθοδολογία. Η ποσοτική ενότητα χρησιμοποιεί ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης για να αξιολογήσει τη σύνδεση μεταξύ των δαπανών κοινωνικής πρόνοιας και της έντασης των συγκρούσεων στις 75 περιοχές

του Νεπάλ. Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν ότι οι υψηλότερες κατά κεφαλήν αναπτυξιακές δαπάνες και η μεγαλύτερη πυκνότητα των ιδρυμάτων υγείας συνδέονται με χαμηλότερη ένταση συγκρούσεων. Συγκεκριμένα, ο διπλασιασμός των κατά κεφαλήν δαπανών δημόσιας ανάπτυξης οδηγεί σε μείωση 21% των θανάτων που σχετίζονται με συγκρούσεις, ενώ μια βελτίωση κατά 1 μονάδα στον δείκτη Πυκνότητας Ιδρυμάτων Υγείας οδηγεί σε μείωση της έντασης των συγκρούσεων κατά 10% (Raavad, 2013).

Επιπλέον, η μελέτη εξετάζει την επίδραση της ανισότητας στη σχέση κοινωνικής ευημερίας-σύγκρουσης. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η βαθιά ριζωμένη ανισότητα είναι ένας ισχυρότερος επεξηγηματικός παράγοντας από τις κοινωνικές πολιτικές που επηρεάζουν την ένταση των συγκρούσεων. Ωστόσο, προτείνει ότι οι πολιτικές κοινωνικής πρόνοιας μπορούν να συμβάλουν στην ειρήνη αντιμετωπίζοντας τις ανισότητες.

Παρά τους περιορισμούς δεδομένων και τις προκλήσεις της δημιουργίας αιτιακών σχέσεων, η ανάλυση υποστηρίζει τη θεωρητική προσδοκία μιας θετικής σχέσης μεταξύ κοινωνικής ευημερίας και ειρήνης. Πρόσθετες δοκιμές και εναλλακτικές προδιαγραφές επιβεβαιώνουν την ευρωστία των ευρημάτων (Raavad, 2013).

Συμπερασματικά, η έρευνα που διεξήχθη στο Νεπάλ παρέχει στοιχεία ότι οι πολιτικές κοινωνικής πρόνοιας μπορούν να συμβάλουν στις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης μειώνοντας την ένταση των συγκρούσεων. Ωστόσο, η μελέτη αναγνωρίζει την περίπλοκη και αλληλεπιδραστική φύση των δεσμών μεταξύ κοινωνικής ευημερίας και ειρήνης, τονίζοντας τις προκλήσεις στη χαρτογράφηση των αιτιακών σχέσεων. Τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν τη σημασία των πολιτικών πρόνοιας για την προώθηση της ειρήνης, αλλά υπογραμμίζουν επίσης την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και εκτιμήσεις των παραγόντων του πλαισίου για την κατανόηση αυτής της σχέσης (Raavad, 2013).

- ΕΕ3 Πώς μπορεί να αυξηθεί η κατανόηση του ευρύτερου κοινού για την κοινωνική προστασία μέσω κατάλληλων πρωτοβουλιών εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης;

Με βάση το ερευνητικό ερώτημα, «Πώς μπορούν οι φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν/να συμβάλουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;» Η μελέτη είχε ως στόχο να αναλύσει τις πρακτικές κοινωνικής ευθύνης των δήμων στην πόλη της Σμύρνης. Η έρευνα επικεντρώθηκε στις πρακτικές κοινωνικής ευθύνης των δήμων και συγκεκριμένα στις δραστηριότητές τους που σχετίζονται με το περιβάλλον, τον πολιτισμό, την εκπαίδευση και την υγεία (Yarimoglu, et al., n.d).

Η μελέτη διεξήγαγε μια προκαταρκτική έρευνα μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων και σάρωση των ιστοσελίδων των δήμων για να κατανοηθεί το εύρος των πρακτικών κοινωνικής ευθύνης τους. Στο κύριο μέρος της έρευνας, πραγματοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο με δημοτικούς υπαλλήλους για τη συλλογή εμπειρισταωμένων πληροφοριών.

Τα ευρήματα της μελέτης αποκάλυψαν τις δραστηριότητες κοινωνικής ευθύνης τεσσάρων δήμων στην πόλη της Σμύρνης: Seferihisar, Bornova, Kemalpaşa και Karabağlar. Αυτοί οι δήμοι είχαν ποικίλη διάρκεια πρακτικών κοινωνικής ευθύνης, με το Seferihisar να ξεκίνησε πριν από περίπου 15 χρόνια, το Bornova από το 2012, το Kemalpaşa από το 2004 και το Karabağlar από την ίδρυσή του το 2009 (Yarimoglu, et al., n.d).

Οι κύριοι σκοποί της διεξαγωγής δραστηριοτήτων κοινωνικής ευθύνης προσδιορίστηκαν ως η ενσωμάτωση διαφορετικών και μειονεκτούντων ομάδων στην κοινωνία, η παροχή οικονομικής βοήθειας, η παρακολούθηση καινοτομιών και η παροχή βοήθειας σε ευάλωτες ομάδες. Οι δήμοι εφάρμοσαν δραστηριότητες κοινωνικής ευθύνης σε διάφορους τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση, το περιβάλλον, η κοινωνική βοήθεια, ο πολιτισμός και η διαβούλευση με τις γυναίκες.

Η μελέτη ανέδειξε επίσης τις διευθύνσεις που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή πρακτικών κοινωνικής ευθύνης εντός των δήμων. Για παράδειγμα, στον δήμο Seferihisar, δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν υπό διαφορετικές διευθύνσεις όπως η Διεύθυνση Υποθέσεων Κοινωνικής Βοήθειας, η Διεύθυνση Διεθνών Υποθέσεων, η Διεύθυνση Έργων, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και η Διεύθυνση Πάρκων και Κήπων (Yarimoglu, etal., n.d).

Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι δήμοι εστίασαν τόσο σε χρηματικές όσο και σε μη χρηματικές μορφές βοήθειας για να αυξήσουν την ευημερία και το συμφέρον της κοινωνίας. Εφάρμοσαν πρακτικές κοινωνικής ευθύνης μέσω πρωτοβουλιών όπως το Sefericard Project, το οποίο παρείχε κοινωνική βοήθεια σε χιλιάδες ανθρώπους. Άλλες δραστηριότητες περιελάμβαναν υπηρεσίες υγείας, εκπαιδευτική υποστήριξη, πολιτιστικά έργα, περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες και καλή διαβίωση των ζώων.

Σημειώθηκε ότι οι αγροτικοί δήμοι στην πόλη της Σμύρνης είχαν χαμηλότερο επίπεδο κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και τους προτάθηκε να διεξάγουν ή να αυξήσουν το επίπεδο κοινωνικής ευθύνης τους. Η μελέτη συνέστησε επίσης στους δήμους να χρησιμοποιούν ενεργά διαδικτυακά κανάλια επικοινωνίας για να μοιραστούν τις πρακτικές κοινωνικής ευθύνης τους με τους πολίτες (Yarimoglu, etal., n.d).

Συμπερασματικά, η έρευνα εντόπισε και ανέλυσε τις πρακτικές κοινωνικής ευθύνης τεσσάρων δήμων στην πόλη της Σμύρνης, επισημαίνοντας τους στόχους, τους τομείς εστίασης και τον αριθμό των ατόμων που εξυπηρετούνται μέσω αυτών των πρωτοβουλιών. Η μελέτη υπογράμμισε τη σημασία των δήμων για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση πραγματικών εταιρικών σχέσεων με τον ιδιωτικό τομέα και τις οντότητες της κοινωνίας των πολιτών για τη συμβολή σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας (Yarimoglu, etal., n.d).

- ΕΕ4 Πώς μπορούν οι οντότητες του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν/συμβάλλουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;

Με βάση το ερευνητικό ερώτημα «Πώς μπορούν οι φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν και να συμβάλουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;» που θέτει ο Pindus (2001), η σχετική βιβλιογραφία διερευνά την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της πρόνοιας στις αγροτικές κοινότητες. Η έρευνα στοχεύει να κατανοήσει πώς οι περιοχές με αραιούς πληθυσμούς, ιδιαίτερα οι αγροτικές περιοχές, ανταποκρίθηκαν στις αλλαγές ευημερίας που εισήχθησαν με τον Νόμο Συμφιλίωσης Προσωπικής Ευθύνης και Εργασιακών Ευκαιριών (PRWORA) του 1996.

Η βιβλιογραφία δείχνει ότι οι αγροτικές οικογένειες πρόνοιας μπορεί να είναι πιο ευάλωτες από τις αντίστοιχες αστικές τους οικογένειες λόγω της εστίασης στην εργασία και της χρονικά περιορισμένης φύσης του προγράμματος Προσωρινής Βοήθειας για Άπορες Οικογένειες (TANF). Οι αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως περιορισμένες ευκαιρίες εργασίας, εμπόδια στην απασχόληση και λιγότερες διαθέσιμες επιλογές για την αντικατάσταση της πρόνοιας. Τα πρώτα στοιχεία δείχνουν ότι τα επίπεδα φόρτου υποθέσεων, τα ποσοστά ανεργίας και τα ποσοστά παιδικής φτώχειας έχουν μειωθεί μετά τη μεταρρύθμιση της πρόνοιας, αλλά οι αγροτικές περιοχές τα πηγαίνουν χειρότερα από τις αστικές ή προαστιακές περιοχές. Το χάσμα αγροτικής-αστικής περιοχής στα ποσοστά ανεργίας έχει διευρυνθεί, με την ανεργία να μειώνεται πιο αργά στις αγροτικές περιοχές. Η πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες γίνεται πιο δύσκολη για τους κατοίκους της υπαίθρου λόγω της γεωγραφικής τους διασποράς, γεγονός που καθιστά δύσκολη την εύρεση εργασίας ή την πρόσβαση στην απαραίτητη υποστήριξη (Pindus, 2001).

Οι διαφορές μεταξύ αγροτικών και αστικών κοινοτήτων είναι επίσης εμφανείς όσον αφορά την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας και υπηρεσίες υποστήριξης. Οι αστικές περιοχές έχουν γενικά μεγαλύτερη πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη, παιδική φροντίδα και υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Από την άλλη, οι αγροτικοί πληθυσμοί βιώνουν εμπόδια όπως

περιορισμένες δημόσιες συγκοινωνίες, εξάρτηση από προσωπικά οχήματα για μεγαλύτερες μετακινήσεις και λιγότερες ευκαιρίες απασχόλησης. Η έλλειψη επιλογών μεταφοράς ,αποτελεί αντικίνητρο για την απασχόληση και περιορίζει τα άτομα σε χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας πιο κοντά στο σπίτι. Οι πελάτες της υπαίθρου μπορεί επίσης να αντιμετωπίσουν προκλήσεις όσον αφορά την ικανοποίηση των απαιτήσεων εργασιακής δραστηριότητας λόγω περιορισμένων ευκαιριών απασχόλησης και δυσκολιών μετάβασης από θέσεις μερικής απασχόλησης ή θέσεις κοινωνικής υπηρεσίας σε πλήρη απασχόληση (Pindus, 2001).

Ωστόσο, οι ποσοτικές αναλύσεις και οι πρόσφατες έρευνες υποδηλώνουν ότι η δυναμική της απασχόλησης, των αποδοχών και της ευημερίας στις αγροτικές περιοχές δεν συνάδει πάντα με τις αρνητικές προσδοκίες. Ορισμένες μελέτες βρίσκουν ελαφρώς υψηλότερα οικονομικά κίνητρα για εργασία στους αγροτικούς πληθυσμούς σε σύγκριση με τους αστικούς, καθώς οι οικογένειες που βασίζονται σε αποδοχές και ομοσπονδιακά επιδόματα επιτυγχάνουν υψηλότερα σχετικά εισοδήματα στις αγροτικές περιοχές. Η μεταρρύθμιση της πρόνοιας έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αύξηση των ποσοστών απασχόλησης για τις ανύπαντρες μητέρες και στους δύο παραπάνω πληθυσμούς. Οι πρώιμες παραιτήσεις από τη μεταρρύθμιση της κοινωνικής πρόνοιας που σχετίζονται με την εργασία φαίνεται ότι είχαν λιγότερο επίσημα επίδραση στα κέρδη των αποδεκτών της υπαίθρου σε σύγκριση με τους αποδέκτες της πόλης. Επιπλέον, τα νοικοκυριά του Προγράμματος Τροφίμων της υπαίθρου (FSP) είναι πιο πιθανό από τα αστικά νοικοκυριά να λάβουν εισόδημα από την απασχόληση ενός μέλους του νοικοκυριού.

Η έρευνα του Pindus (2001) είχε στόχο να αποκτήσει γνώσεις σχετικά με την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της πρόνοιας στις αγροτικές περιοχές, εξετάζοντας τις προοπτικές των ατόμων που εκτελούν τα προγράμματα. Χρησιμοποιήθηκαν ποιοτικές μέθοδοι έρευνας για να κατανοηθεί πώς τα γραφεία πρόνοιας της υπαίθρου εφάρμοσαν τις απαιτήσεις εργασίας, τα χρονικά όρια και άλλες διατάξεις

της μεταρρύθμισης της πρόνοιας. Η μελέτη διερεύνησε τα εμπόδια στην εφαρμογή της μεταρρύθμισης της πρόνοιας στις αγροτικές περιοχές και εντόπισε πολλά υποσχόμενες πρακτικές που αναπτύχθηκαν σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων (Pindus, 2001).

Τα ευρήματα της έρευνας τόνισαν τη σημασία των οικονομικών, δημογραφικών και κοινωνικών παραγόντων στην εφαρμογή της μεταρρύθμισης της πρόνοιας. Οι οικονομικές συνθήκες διέφεραν μεταξύ των αγροτικών κοινοτήτων και η διαθεσιμότητα θέσεων εργασίας διέφερε μεταξύ των τοποθεσιών. Η εργασία στο εργοστάσιο, οι μικρές μονάδες παραγωγής ή επεξεργασίας τροφίμων, οι θέσεις εργασίας στη βιομηχανία υπηρεσιών, η γεωργία και η δημόσια απασχόληση ήταν κύριες πηγές απασχόλησης για τους αποδέκτες κοινωνικής πρόνοιας σε διαφορετικές κοινότητες. Τα χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης αναγνωρίστηκαν ως σημαντικό εμπόδιο στην απασχόληση, ιδιαίτερα σε νομούς με δημόσια σχολεία κακής ποιότητας. Το κοινωνικό κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένης της στάσης της κοινότητας απέναντι στους αποδέκτες κοινωνικής πρόνοιας και της μεταρρύθμισης της πρόνοιας, της στήριξης των φτωχών με βάση την κοινότητα και τη σύμπραξη δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, έπαιξε ρόλο στην εφαρμογή της μεταρρύθμισης της πρόνοιας. Θετικές στάσεις της κοινότητας ως προς την παροχή βοήθειας στους αποδέκτες πρόνοιας αναφέρθηκαν στις περισσότερες κοινότητες, με τις μικρότερες κοινότητες να παρουσιάζουν συχνά μεγαλύτερη υποστήριξη λόγω της στενής φύσης της κοινότητας. Η παρουσία πόρων, τόσο οργανωτικών όσο και οικονομικών, διέφερε μεταξύ των κοινοτήτων και επηρέασε την ικανότητά τους (Pindus, 2001) να παρέχουν ένα δίκτυο ασφαλείας για τους φτωχότερους κατοίκους

- EE5 Πώς μπορούν οι οντότητες του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν/συνεισφέρουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;

4.2 Σκοπός και στόχοι της Μελέτης

4.2.1 Σκοπός της Μελέτης:

Ο Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει και να κατανοήσει τις προοπτικές των χρηστών των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Λαρισαίων. Η μελέτη στοχεύει να διερευνήσει διάφορες πτυχές που σχετίζονται με τη συμμετοχή των πολιτών, το συντονισμό του προγράμματος, την κατανόηση του κοινού και τις συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών. Αναλύοντας τις απόψεις και τις εμπειρίες των χρηστών, η μελέτη επιδιώκει να εντοπίσει βασικούς τομείς προς βελτίωση και να αναπτύξει συστάσεις για την ενίσχυση της συνολικής παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στη Λάρισα.

4.2.2 Στόχοι της Μελέτης:

1. Αξιολόγηση του αντίκτυπου της συμμετοχής των πολιτών στις δημοτικές υποθέσεις στην αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών:
2. Προσδιορισμός του επιπέδου συμμετοχής των πολιτών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με τις κοινωνικές υπηρεσίες.
3. Διερεύνηση της αντιληπτής επίδραση της συμμετοχής των πολιτών στην ποιότητα και τη συνάφεια των προγραμμάτων κοινωνικής υπηρεσίας.
4. Προσδιορισμός των εμποδίων και των διευκολυντών στη συμμετοχή των πολιτών και προτείνονται στρατηγικές για την αύξηση της δέσμευσης.
5. Διερεύνηση τρόπων ενίσχυσης του συντονισμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων μέσω της συμμετοχής της βάσης και της τοπικής αυτοδιοίκησης
6. Εξέταση των τρεχουσών πρακτικών και μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ οργανώσεων βάσης, τοπικών αρχών και παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών.
7. Προσδιορισμός των προκλήσεων στο συντονισμό και την εφαρμογή και προτείνονται στρατηγικές για βελτιωμένη συνεργασία και επικοινωνία.

8. Επισήμανση επιτυχημένων μοντέλων συμμετοχής της βάσης και της τοπικής αυτοδιοίκησης στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος.
9. Βελτίωση της κατανόησης του κοινού σχετικά με την κοινωνική προστασία μέσω πρωτοβουλιών εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης
10. Αξιολόγηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης και γνώσης του κοινού σχετικά με τα προγράμματα και τις υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας που προσφέρει ο Δήμος Λαρισαίων.
11. Εντοπισμός των κενών στην κατανόηση του κοινού και πρόταση αποτελεσματικών εκπαιδευτικών στρατηγικών και πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης.
12. Αξιολόγηση του αντίκτυπου αυτών των πρωτοβουλιών στην αντίληψη του κοινού και τη συμμετοχή στις κοινωνικές υπηρεσίες.
13. Προώθηση πραγματικών συνεργασιών με φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας:
14. Διερεύνηση της τρέχουσας εμπλοκής του ιδιωτικού τομέα και φορέων της κοινωνίας των πολιτών σε προγράμματα κοινωνικής προστασίας στη Λάρισα.
15. Προσδιορισμός ευκαιριών για αυξημένη συνεργασία και συνεισφορές από αυτούς τους φορείς.
16. Ανάπτυξη συστάσεων για την προώθηση γνήσιων συνεργασιών που ευθυγραμμίζουν τα συμφέροντα όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Με την αντιμετώπιση αυτών των στόχων, η παρούσα μελέτη στοχεύει να παράσχει πολύτιμες γνώσεις για τις απόψεις και τις εμπειρίες των χρηστών και τελικά να συμβάλει στην ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Λαρισαίων.

Πιο συνοπτικά, η μελέτη αυτή καλείται να απαντήσει στα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

1. Πώς επηρεάζει η συμμετοχή των πολιτών στις δημοτικές υποθέσεις την αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών;
2. Πώς μπορεί να ενισχυθεί ο συντονισμός και η εφαρμογή των προγραμμάτων, με τη συμμετοχή των φορέων της βάσης και των τοπικών αρχών;
3. Πώς μπορεί να αυξηθεί η κατανόηση του ευρύτερου κοινού για την κοινωνική προστασία μέσω κατάλληλων πρωτοβουλιών εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης;
4. Πώς μπορούν οι οντότητες του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν/συνεισφέρουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;
5. Πώς μπορούν οι οντότητες του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν και να συνεισφέρουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;

Μελέτη	Ερευνητικό Ερώτημα	Ερωτήσεις Ερωτηματολογίου	Ερωτηματολόγιο Έρευνας
(Ríos et al., 2022)	EE1	1,2,3,4	MSSS
(Ministry of Gender, Children and Social Protection Republic of Ghana, 2015)	EE2	5,6,7	SPAT
(Raavad & Street, 2013)	EE3	8,9,10	SWPP
(Ilindeki et al., n.d.)	EE4	11,12,13	SRP
(Pindus, 2001)	EE5	14,15,16	WRRC

Εικόνα 7 Πίνακας Ερευνητικών Συσχετίσεων

- Για τη μελέτη του Ríosetal. (2022) , το ερωτηματολόγιο έρευνας που χρησιμοποιήθηκε ήταν το **Municipal Social Services Survey (MSSS)**. Το MSSS είναι ένα ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε δήμους και σκοπό έχει να αξιολογήσει την απόδοση και τη βιωσιμότητα των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχουν.
- Για τη μελέτη του Ministry of Gender, Children and Social Protection Republic of Ghana (2015) , το ερωτηματολόγιο έρευνας που χρησιμοποιήθηκε ήταν το **Social Protection Assessment Tool (SPAT)**. Το SPAT είναι ένα ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε κυβερνήσεις και σκοπό έχει να αξιολογήσει την κατάσταση και τις ανάγκες των πληθυσμών που χρήζουν κοινωνικής προστασίας.
- Για τη μελέτη των Raavad&Street (2013) , το ερωτηματολόγιο έρευνας που χρησιμοποιήθηκε ήταν το **Social Welfare Policy - a Panacea for Peace? (SWPP)**. Το SWPP είναι ένα ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε διεθνείς οργανώσεις και σκοπό έχει να αξιολογήσει τη σχέση μεταξύ των πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας και της εδραίωσης της ειρήνης σε περιφέρειες που βρίσκονται σε μετάβαση από συγκρούσεις.
- Για τη μελέτη του Īindekietal. (n.d.) , το ερωτηματολόγιο έρευνας που χρησιμοποιήθηκε ήταν το **Social ResponsibilityPractices (SRP)**. Το SRP είναι ένα ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε δήμους και σκοπό έχει να αξιολογήσει τις πρακτικές κοινωνικής ευθύνης που εφαρμόζουν στη διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών.
- Για τη μελέτη του Pindus (2001) , το ερωτηματολόγιο έρευνας που χρησιμοποιήθηκε ήταν το **WelfareReform in RuralCommunities (WRRC)**. Το WRRC είναι ένα ερωτηματολόγιο που απευθύνεται σε αγροτικές κοινότητες και σκοπό έχει να αξιολογήσει την εφαρμογή και τα αποτελέσματα των μεταρρυθμίσεων στην κοινωνική πρόνοια που έχουν γίνει στις ΗΠΑ.

Κεφάλαιο 5ο: Μεθοδολογία Έρευνας

5.1 Σχεδιασμός της Έρευνας

Ο σχεδιασμός της έρευνας αυτής της μελέτης χρησιμοποιεί μια εμπειρική ερευνητική προσέγγιση, με στόχο τη συλλογή ποσοτικών δεδομένων για την ανάλυση και αξιολόγηση των απόψεων και εμπειριών των χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών εντός των δημόσιων δομών του Δήμου Λαρισαίων.

Για τη συλλογή δεδομένων αποτελεσματικά από μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων, επιλέχθηκε ένα ερωτηματολόγιο ως η κύρια μέθοδος συλλογής δεδομένων. Ένα ερωτηματολόγιο επιτρέπει την τυποποιημένη συλλογή δεδομένων, διασφαλίζοντας συνέπεια στη μέτρηση των μεταβλητών και διευκολύνοντας τις συγκρίσεις μεταξύ των συμμετεχόντων (Dillman, Smyth, & Christian, 2014). Επιπλέον, ένα ερωτηματολόγιο επιτρέπει την ανωνυμία, η οποία ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να παρέχουν ειλικρινείς και ανεμπόδιστες απαντήσεις (Ζαφειρόπουλος, 2015).

Ο πληθυσμός-στόχος της παρούσας μελέτης αποτελείται από τους χρήστες κοινωνικών υπηρεσιών σε δημόσιες δομές του Δήμου Λαρισαίων. Αυτό περιλαμβάνει άτομα που έχουν πρόσβαση σε διάφορα κοινωνικά προγράμματα και πρωτοβουλίες που παρέχονται από τον δήμο για την αντιμετώπιση των αναγκών τους κοινωνικής πρόνοιας. Στην 'Εικόνα 1' γίνεται διακριτό πως ο αριθμός των δημοτών που ωφελούνται από τις υπηρεσίες του Δήμου Λάρισας, ανέρχεται στα 11.229 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία της υπηρεσίας. Εστιάζοντας σε αυτόν τον συγκεκριμένο πληθυσμό, η μελέτη στοχεύει να αποκτήσει πληροφορίες απευθείας από όσους έχουν εμπειρία από πρώτο χέρι με τις υπό διερεύνηση κοινωνικές υπηρεσίες.

ΚΑΠΗ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
6000 ΕΝΕΡΓΑ ΜΕΛΗ	250 ΑΤΟΜΑ	150 ΑΤΟΜΑ	100 ΑΤΟΜΑ	100 ΑΤΟΜΑ(ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΟΜΩΣ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ)	80 ΑΤΟΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ(ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΡΟΜΑ)	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ	ΥΠΝΩΤΗΡΙΟ ΑΣΤΕΓΩΝ
3550 ΑΤΟΜΑ +974 ΑΤΟΜΑ (ΡΟΜΑ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ)	200 ΑΤΟΜΑ	25 ΑΤΟΜΑ (2022)

Εικόνα 8: Ωφελούμενοι κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Λάρισας

Όσον αφορά τη στρατηγική δειγματοληψίας, χρησιμοποιήθηκε ένας συνδυασμός μεθόδων δειγματοληψίας πιθανότητας και ευκολίας. Η δειγματοληψία πιθανοτήτων εξασφαλίζει ότι κάθε μέλος του πληθυσμού στόχου έχει ίσες πιθανότητες να επιλεγεί, ενισχύοντας την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος (Trochim, 2006). Η δειγματοληψία ευκολίας χρησιμοποιήθηκε για τη συμπλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης, επιτρέποντας τη συμπερίληψη συμμετεχόντων που είναι εύκολα προσβάσιμοι και πρόθυμοι να συμμετάσχουν (Babbie, 2016).

Ο προσδιορισμός του μεγέθους του δείγματος βασίζεται στις αρχές της ανάλυσης ισχύος και του υπολογισμού του μεγέθους του δείγματος (Ζαφειρόπουλος, 2015). Διεξήχθη εκ των προτέρων ανάλυση ισχύος για να εκτιμηθεί το απαιτούμενο μέγεθος δείγματος $(372)^3$ για την ανίχνευση σημαντικών επιπτώσεων με ένα αποδεκτό επίπεδο στατιστικής ισχύος (Cohen, 1988). Το μέγεθος του δείγματος καθορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως το επιθυμητό επίπεδο στατιστικής ισχύος, εκτιμήσεις μεγέθους επίδρασης και το αναμενόμενο ποσοστό απόκρισης. Στο τελικό στάδιο της, το δείγμα για την εκτέλεση της παρούσας μελέτης, απαρτίζεται από 283 άτομα, αριθμός ο οποίος θεωρείται ικανοποιητικός, ώστε τα αποτελέσματα της να θεωρούνται σχετικώς εμπειριστατωμένα.

³Σύμφωνα με το samplesizecalculator

Είναι σημαντικό να αναγνωρίζονται οι πιθανοί περιορισμοί που σχετίζονται με το επιλεγμένο μέγεθος δείγματος. Λόγω περιορισμών χρόνου και πόρων, το μέγεθος του δείγματος ενδέχεται να μην καλύπτει ολόκληρο τον πληθυσμό των χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών στο Δήμο Λαρισαίων. Ως αποτέλεσμα, τα ευρήματα μπορεί να είναι αντιπροσωπευτικά του δείγματος αλλά να μην είναι πλήρως γενικεύσιμα σε ολόκληρο τον πληθυσμό. Ωστόσο, καταβλήθηκαν προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ένα επαρκές μέγεθος δείγματος για την απόκτηση ουσιαστικών αποτελεσμάτων και την εξαγωγή λογικών συμπερασμάτων.

5.2 Ανάπτυξη ερωτηματολογίου

Η ανάπτυξη του ερωτηματολογίου για αυτή τη μελέτη καθοδηγήθηκε από ένα θεωρητικό πλαίσιο που ενσωματώνει σχετικές δομές που σχετίζονται με τη συμμετοχή των πολιτών, το συντονισμό του προγράμματος, την κατανόηση του κοινού της κοινωνικής προστασίας και τις συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών. Το θεωρητικό πλαίσιο βασίζεται σε καθιερωμένες θεωρίες και εννοιολογικά μοντέλα στον τομέα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και της συμμετοχής της κοινότητας (π.χ., Arnstein, 1969; Pretty, 1995). Επιπλέον, για την ανάπτυξη του ερωτηματολογίου, χρησιμοποιήθηκαν έρευνες παρόμοιου θέματος, ώστε το ερωτηματολόγιο να απαρτίζεται από ερωτήσεις που ήδη έχουν αποδείξει την ορθότητα τους.

Η δομή του ερωτηματολογίου αποτελείται από πολλές ενότητες που έχουν σχεδιαστεί για να συλλαμβάνουν βασικές πτυχές των ερευνητικών ερωτημάτων. Αυτές οι ενότητες περιλαμβάνουν δημογραφικές πληροφορίες, συμμετοχή των πολιτών στις υποθέσεις του δήμου, συντονισμό και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων, δημόσια κατανόηση της κοινωνικής προστασίας και αναγνώριση και συμβολή του ιδιωτικού τομέα και των φορέων της κοινωνίας των πολιτών. Κάθε ενότητα περιλαμβάνει έναν συνδυασμό ερωτήσεων κλειστού τύπου με επιλογές απάντησης κλίμακας Likert, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις ανοιχτού τύπου για τη συλλογή ποιοτικών πληροφοριών (Babbie, 2016).

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων για την επιλογή συγκεκριμένων κλιμάκων μέτρησης και μορφών ερωτήσεων βασίστηκε στη φύση των δομών που

αξιολογήθηκαν. Οι κλίμακες Likert επιλέχθηκαν για την αξιολόγηση των επιπέδων συμφωνίας ή διαφωνίας των συμμετεχόντων με δηλώσεις που σχετίζονται με τη συμμετοχή των πολιτών, το συντονισμό του προγράμματος και την κατανόηση του κοινού. Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής χρησιμοποιήθηκαν για να καταγραφούν οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων για τις συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, επιτρέποντας προκαθορισμένες επιλογές απάντησης (Ζαφειρόπουλος, 2015).

5.3 Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Η συλλογή στοιχείων για αυτή τη μελέτη περιλάμβανε πολλά βασικά βήματα για τη διασφάλιση της συλλογής αξιόπιστων και έγκυρων δεδομένων από τον πληθυσμό-στόχο των χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών εντός των δημόσιων δομών του Δήμου Λαρισαίων.

Η πρόσληψη των συμμετεχόντων πραγματοποιήθηκε με συστηματική προσέγγιση. Χρησιμοποιήθηκε ένας συνδυασμός τυχαίας δειγματοληψίας και τεχνικών δειγματοληψίας ευκολίας για να εξασφαλιστεί η αναπαράσταση και η προσβασιμότητα (Ζαφειρόπουλος, 2015). Η τυχαία δειγματοληψία χρησιμοποιήθηκε για την επιλογή συμμετεχόντων από μια ολοκληρωμένη λίστα χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών, ενώ η δειγματοληψία ευκολίας επέτρεψε τη συμπερίληψη ατόμων που ήταν άμεσα διαθέσιμα και πρόθυμα να συμμετάσχουν (Babbie, 2016). Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για το σκοπό, την εθελοντική συμμετοχή και την εμπιστευτικότητα της μελέτης, τονίζοντας ότι θα υπάρχει ανωνυμία και οι απαντήσεις τους θα αφορούν καθαρά ερευνητικούς σκοπούς.

Η μέθοδος χορήγησης που επιλέχθηκε για τη συγκέντρωση στοιχείων ήταν ένα αυτο-χορηγούμενο ερωτηματολόγιο. Στους συμμετέχοντες δόθηκε το ερωτηματολόγιο είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας, ανάλογα με τις προτιμήσεις και την προσβασιμότητά τους. Η αυτοπρόσωπη διαχείριση περιλάμβανε τη διανομή των ερωτηματολογίων σε δημόσιες δομές όπου είχαν πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες και οι συμμετέχοντες μπορούσαν να τα συμπληρώσουν επιτόπου. Για τη διαδικτυακή διαχείριση, οι συμμετέχοντες

έλαβαν μια ασφαλή και φιλική προς τον χρήστη πλατφόρμα διαδικτυακής έρευνας, η οποία τους επέτρεπε να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο με την άνεσή τους (Dillmanetal., 2014).

Για τη τήρηση του απορρήτου και της ανωνυμίας των στοιχείων, ελήφθησαν μέτρα για την προστασία του απορρήτου των συμμετεχόντων. Οι συμμετέχοντες έλαβαν τη διαβεβαίωση ότι οι απαντήσεις τους θα αντιμετωπίζονταν με απόλυτη εμπιστευτικότητα και ότι δεν θα αποκαλυφθούν στοιχεία προσωπικής ταυτοποίησης (Ζαφειρόπουλος, 2015). Τα ερωτηματολόγια σχεδιάστηκαν για να αποκλείουν τυχόν ερωτήσεις που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προσδιορίσουν μεμονωμένους ερωτηθέντες. Επιπλέον, εφαρμόστηκαν πρωτόκολλα κρυπτογράφησης δεδομένων και ασφαλούς αποθήκευσης για την προστασία των συλλεγόμενων δεδομένων (Babbie, 2016).

Το χρονοδιάγραμμα για τη συλλογή δεδομένων διήρκεσε μια καθορισμένη περίοδο, αρκετές εβδομάδες(6), και συγκεκριμένα από 27/8/2023 έως 2/10/2023 προκειμένου να παρέχεται επαρκής χρόνος στους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο. Οι πιθανές προκλήσεις στη διαδικασία συλλογής δεδομένων θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν χαμηλά ποσοστά απόκρισης, μεροληψία μη απόκρισης ή δυσκολία προσέγγισης ορισμένων τμημάτων του πληθυσμού-στόχου. Καταβλήθηκαν προσπάθειες για τον μετριασμό αυτών των προκλήσεων μέσω σαφούς επικοινωνίας, εξατομικευμένης παρακολούθησης και ευελιξίας στη μέθοδο χορήγησης (Dillmanetal., 2014).

5.4 Ανάλυση δεδομένων

Τα data που συλλέγονται από το ερωτηματολόγιο αναλύονται με βάση συγκεκριμένες στατιστικές μεθόδους για την αντιμετώπιση των ερευνητικών ερωτημάτων και των στόχων της μελέτης. Τα ακόλουθα στοιχεία περιγράφουν τη διαδικασία ανάλυσης δεδομένων:

5.4.1 Στατιστικές μέθοδοι

Τα δεδομένα που συλλέγονται υποβάλλονται σε περιγραφικά στατιστικά στοιχεία για να συνοψιστούν και να παρουσιαστούν οι βασικές μεταβλητές. Κατανομές συχνότητας, μέτρα κεντρικής τάσης (μέσος όρος, διάμεσος) και μέτρα διασποράς (τυπική απόκλιση, εύρος) χρησιμοποιούνται για την παροχή μιας επισκόπησης των δεδομένων (Hair et al., 2019). Συμπερασματικά στατιστικά στοιχεία, όπως τεστ chi-square, t-test ή ανάλυση διακύμανσης (ANOVA), χρησιμοποιούνται για τη διερεύνηση σχέσεων, διαφορών και συσχετισμών μεταξύ των μεταβλητών.

5.4.2 Βασικές μεταβλητές και μέτρα

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει μεταβλητές που σχετίζονται με τη συμμετοχή των πολιτών, τον συντονισμό του προγράμματος, την κατανόηση του κοινού της κοινωνικής προστασίας και τις συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών. Κάθε μεταβλητή αναλύεται μεμονωμένα και σε σχέση με άλλες μεταβλητές για να εκτιμηθεί ο αντίκτυπός τους στην αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

5.4.3 Χειρισμός ελλειπόντων δεδομένων και ακραίων στοιχείων

Εάν υπάρχουν δεδομένα που λείπουν ή ακραίες τιμές, θα χρησιμοποιηθούν κατάλληλες τεχνικές για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων. Τα δεδομένα που λείπουν μπορεί να αντιμετωπιστούν μέσω τεχνικών όπως ο καταλογισμός ή ο αποκλεισμός με βάση προκαθορισμένα κριτήρια (Hair et al., 2019). Τα ακραία σημεία θα εντοπιστούν και θα εξεταστούν για να καθοριστεί εάν είναι έγκυρα σημεία δεδομένων ή παρατηρήσεις με επιρροή. Οι ακραίες τιμές που θεωρούνται ότι έχουν επιρροή μπορούν να εξαιρεθούν ή να αναλυθούν ξεχωριστά.

5.4.5 Λογισμικό για ανάλυση δεδομένων

Για την ανάλυση δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν πακέτα στατιστικού λογισμικού, όπως το SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Αυτό το εργαλείο λογισμικού προσφέρει ένα ευρύ φάσμα στατιστικών διαδικασιών, δυνατοτήτων χειρισμού δεδομένων και επιλογών γραφικής απεικόνισης, επιτρέποντας αποτελεσματική και ακριβή ανάλυση των συλλεγόμενων δεδομένων.

5.4.6 Πρόσθετες αναλύσεις

Εκτός από τις πρωτογενείς αναλύσεις, μπορεί να διεξαχθούν περαιτέρω αναλύσεις για τη διερεύνηση συγκεκριμένων ερευνητικών ερωτημάτων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ανάλυση υποομάδων, όπου τα δεδομένα αναλύονται βάσει δημογραφικών χαρακτηριστικών ή άλλων σχετικών παραγόντων για την εξέταση διαφορών ή προτύπων σε διαφορετικές υποομάδες. Η ανάλυση συσχέτισης μπορεί επίσης να διεξαχθεί για τη διερεύνηση σχέσεων και συσχετίσεων μεταξύ μεταβλητών, παρέχοντας πληροφορίες για την αλληλεπίδραση διαφόρων παραγόντων.

Συνολικά, η διαδικασία ανάλυσης δεδομένων στοχεύει στην παροχή ουσιαστικών γνώσεων σχετικά με τις γνώμες και τα βιώματα των χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών στο Δήμο Λαρισαίων, φωτίζοντας την αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και τους παράγοντες που την επηρεάζουν.

5.4.7 Δεοντολογικά ζητήματα

Κατά τη διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας, εφαρμόστηκαν διάφορες ηθικές εκτιμήσεις που παρείχαν ασφάλεια στους συμμετέχοντες και στόχευαν στην ακεραιότητα της μελέτης. Τα ακόλουθα στοιχεία περιγράφουν τα ηθικά ζητήματα που λαμβάνονται υπόψη:

5.4.8 Ενημερωμένη συγκατάθεση και δικαιώματα συμμετεχόντων

Πριν από τη συμμετοχή, οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για την έρευνα, τους στόχους της, τον τρόπο που θα διεξαχθεί, τους κινδύνους που εγκυμονούν, αλλά και τα δικαιώματα τους. Ελήφθη ενημερωμένη συγκατάθεση, υποδεικνύοντας την εθελοντική συμφωνία των συμμετεχόντων να συμμετάσχουν χωρίς εξαναγκασμό ή αθέμιτη επιρροή. Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για το δικαίωμά τους να αποσυρθούν από τη έρευνα όποτε το θελήσουν χωρίς συνέπειες και η εμπιστευτικότητα και η ανωνυμία τους ήταν εξασφαλισμένη (American Psychological Association, 2017).

5.4.9 Προστασία απορρήτου και δεδομένων συμμετεχόντων

Λήφθηκαν μέτρα για τη διασφάλιση του απορρήτου και της προστασίας των δεδομένων των συμμετεχόντων. Οι συμμετέχοντες διαβεβαιώθηκαν ότι οι απαντήσεις τους θα τυγχάνουν εμπιστευτικότητας και θα χρησιμοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς. Οι πληροφορίες προσωπικής ταυτοποίησης διατηρήθηκαν χωριστά από τα δεδομένα που συλλέχθηκαν για να διατηρηθεί η ανωνυμία. Η κρυπτογράφηση δεδομένων, η ασφαλής αποθήκευση και η περιορισμένη πρόσβαση στα δεδομένα χρησιμοποιήθηκαν για την προστασία των πληροφοριών των συμμετεχόντων (Babbie, 2016).

5.4.10 Μετριασμός πιθανών προκαταλήψεων

Για να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανές προκαταλήψεις, καταβλήθηκαν προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε με αμερόληπτο τρόπο, χωρίς καθοδηγητικές ή υποδηλωτικές ερωτήσεις. Στη δειγματοληψία χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές τυχαιοποίησης για τη μείωση της μεροληψίας επιλογής. Επιπλέον, ελήφθησαν μέτρα για την αποφυγή της μεροληψίας των ερευνητών κατά τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, όπως η εκπαίδευση

ερευνητών σε ουδέτερες διαδικασίες διαχείρισης και κωδικοποίησης (Dillmanetal., 2014).

5.4.11 Συμμόρφωση με Οδηγίες Δεοντολογίας

Η έρευνα τηρούσε τις δεοντολογικές κατευθυντήριες γραμμές και τους κανονισμούς που ορίζονται από σχετικούς επαγγελματικούς φορείς και ιδρύματα καθώς και την Ε.Η.Δ.Ε.. Αυτό περιλάμβανε την τήρηση των αρχών που περιγράφονται στην Έκθεση Belmont, οι οποίες περιλαμβάνουν το σεβασμό προς τα πρόσωπα, την ευεργεσία και τη δικαιοσύνη. Οι ηθικοί προβληματισμοί ευθυγραμμίστηκαν επίσης με τις κατευθυντήριες γραμμές δεοντολογίας που παρέχονται από την Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία (APA) και άλλους σχετικούς ηθικούς κώδικες (APA, 2017).

Σε όλη τη διαδικασία της έρευνας δόθηκε η ύψιστη σημασία σε ηθικούς λόγους για τη διασφάλιση της ευημερίας και των δικαιωμάτων των συμμετεχόντων, τη διατήρηση του απορρήτου και των δεδομένων και τη διατήρηση της ακεραιότητας της μελέτης.

5.5 Περιορισμοί

Ενώ αυτή η μελέτη στοχεύει να παράσχει πολύτιμες γνώσεις για τις απόψεις και τις εμπειρίες των συμμετεχόντων κοινωνικών υπηρεσιών στο Δήμο Λαρισαίων, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν και να συζητηθούν πιθανοί περιορισμοί που μπορεί να επηρεάσουν τη μεθοδολογία της έρευνας, την εγκυρότητα, τη γενίκευση και τον σχεδιασμό και τη συλλογή δεδομένων του ερωτηματολογίου. Τα ακόλουθα σημεία περιγράφουν τους περιορισμούς που εντοπίστηκαν:

5.5.1 Μεθοδολογικοί περιορισμοί:

Η χρήση ερωτηματολογίου ως κύριας μεθόδου συλλογής δεδομένων μπορεί να περιορίσει το βάθος της κατανόησης και να αποτρέψει τη σύλληψη διαφοροποιημένων προοπτικών. Μπορεί να μην επιτρέπει την ενδελεχή εξέταση των εμπειριών, των κινήτρων και των υποκείμενων παραγόντων των συμμετεχόντων. Επιπλέον, τα μέτρα αυτοαναφοράς υπόκεινται σε μεροληψία απόκρισης, συμπεριλαμβανομένης της μεροληψίας κοινωνικής επιθυμίας ή της μεροληψίας ανάκλησης, η οποία μπορεί να αλλοιώσει την ακρίβεια των απαντήσεων (Babbie, 2016).

5.5.2 Περιορισμοί δείγματος:

Η έρευνα επικεντρώθηκε σε χρήστες κοινωνικών υπηρεσιών εντός των δημόσιων δομών του Δήμου Λαρισαίων, γεγονός που μπορεί να περιορίσει τη γενίκευση των ευρημάτων σε άλλους δήμους ή περιφέρειες. Το δείγμα μπορεί να μην αντιπροσωπεύει πλήρως την ποικιλομορφία των χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς ορισμένα δημογραφικά στοιχεία ή ομάδες ενδέχεται να υποεκπροσωπούνται. Αυτός ο περιορισμός εξετάζεται κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων και την εξαγωγή ευρύτερων συμπερασμάτων (Dillman et al., 2014).

5.5.3 Προκαταλήψεις και Πηγές Σφάλματος:

Παρά τις προσπάθειες για την ελαχιστοποίηση των μεροληψιών, υπάρχει πιθανότητα για προκαταλήψεις απόκρισης, όπως μεροληψία συναίνεσης ή μεροληψία στυλ απάντησης. Επιπλέον, μπορεί να προκύψει μεροληψία μη ανταπόκρισης εάν οι συμμετέχοντες που επέλεξαν να μην συμμετάσχουν έχουν διαφορετικές οπτικές ή εμπειρίες. Αυτές οι προκαταλήψεις θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ακρίβεια και την αντιπροσωπευτικότητα των ευρημάτων (Haire et al., 2019).

5.5.4 Σχεδιασμός ερωτηματολογίου και συλλογή δεδομένων:

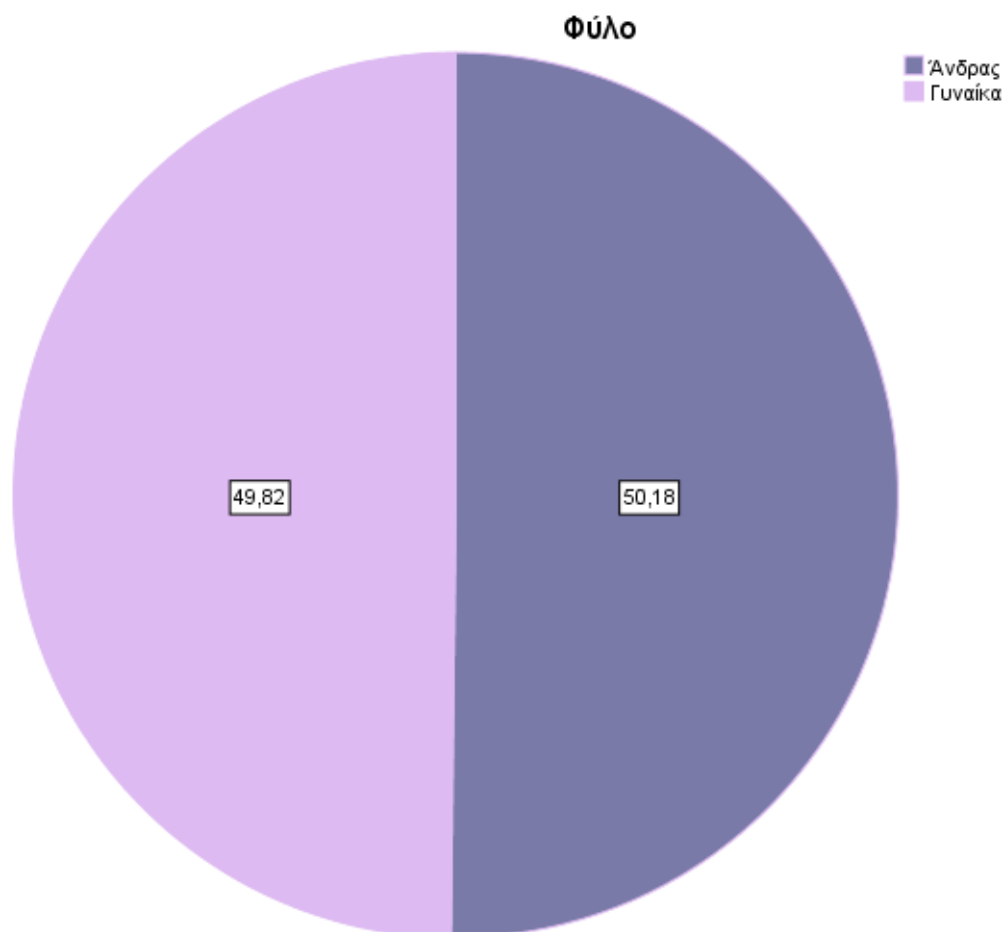
Παρόλο που έγιναν σημαντικές προσπάθειες κατά τη φάση ανάπτυξης και προδοκιμασίας του ερωτηματολογίου, ενδέχεται να προκύψουν ορισμένοι περιορισμοί. Η σαφήνεια και η ερμηνευσιμότητα των ερωτήσεων θα μπορούσαν να υπόκεινται σε ατομική ερμηνεία, επηρεάζοντας ενδεχομένως τη συνέπεια και την ακρίβεια των απαντήσεων. Επιπλέον, παρά τα μέτρα που λαμβάνονται για την ανωνυμία και την προστασία του υλικού των συμμετεχόντων, υπάρχει πάντα ένας υπολειπόμενος κίνδυνος παραβιάσεων ή μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης στα δεδομένα (Babbie, 2016). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, πως κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας, συνέβη ένα μη διαχειρίσιμο γεγονός, χαρακτηρισμένο από τις έντονες πλημμύρες, γεγονός που συνέβαλε κατασταλτικά στην ολοκλήρωση της.

Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε αυτούς τους περιορισμούς για να παρέχουμε μια ισορροπημένη ερμηνεία των ευρημάτων της μελέτης. Οι ερευνητές και οι αναγνώστες θα πρέπει να είναι προσεκτικοί στη γενίκευση των αποτελεσμάτων πέρα από το συγκεκριμένο πλαίσιο και να λαμβάνουν υπόψη αυτούς τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή συμπερασμάτων και συνεπειών.

Κεφάλαιο 6 : Αποτελέσματα Έρευνας

Περιγραφικά στατιστικά

Φύλο

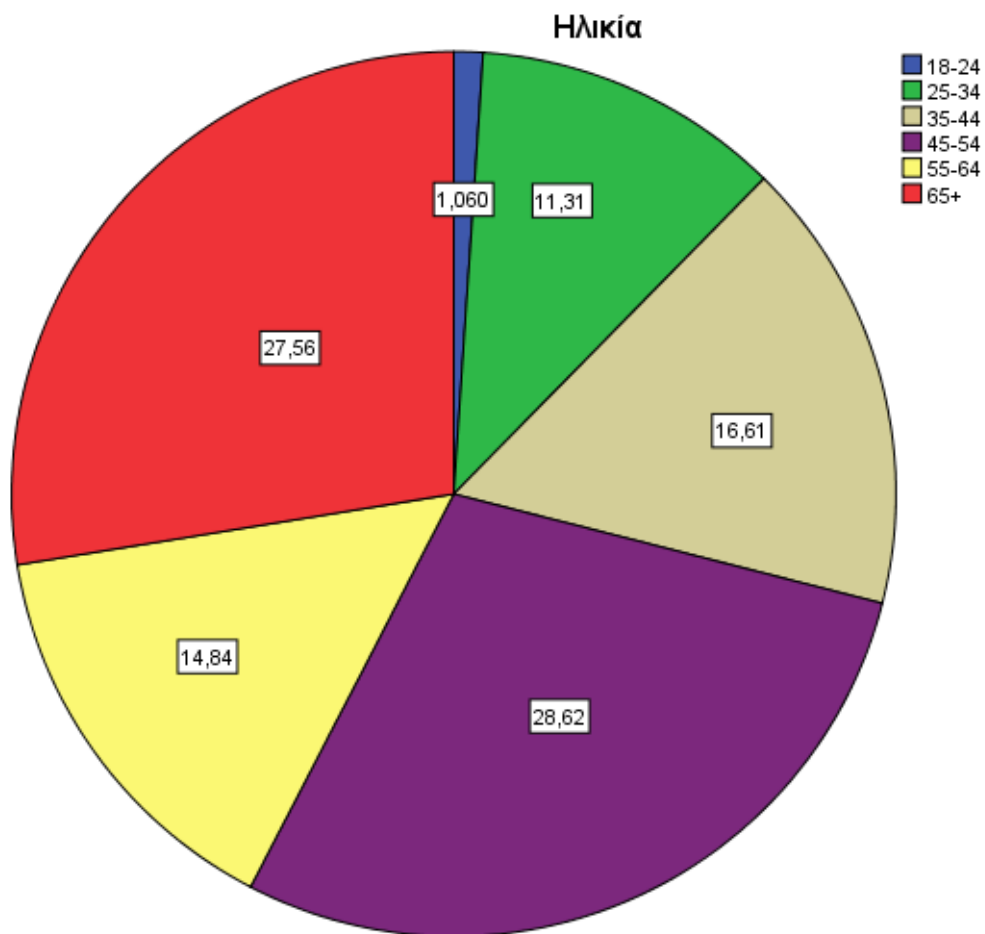

Γράφημα 1Φύλο

ΠΗΓΗ:Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Από το παραπάνω γράφημα, φαίνεται πως το 49,82% των ερωτηθέντων ήταν γυναίκες, ενώ το 50,18%, άνδρες.

Ηλικία

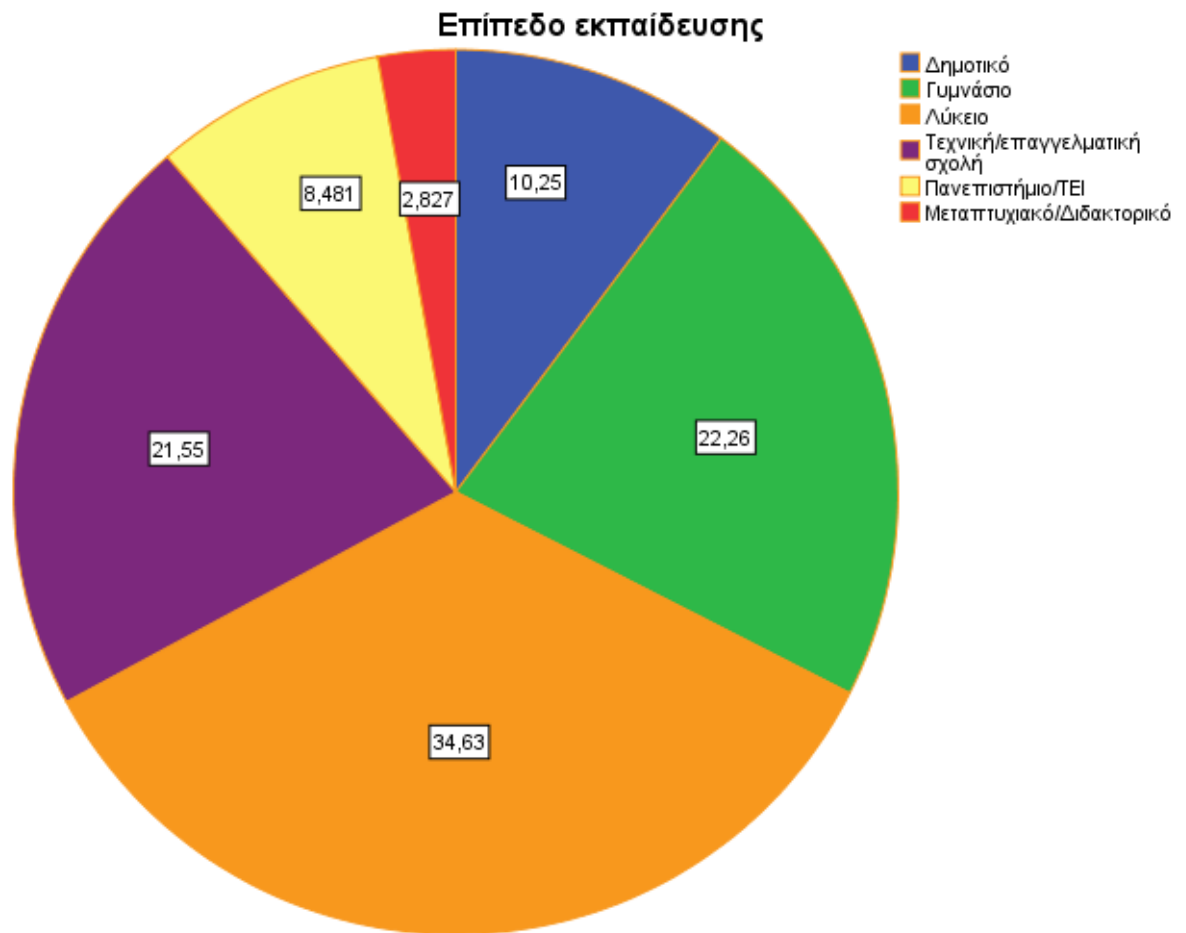

Γράφημα 2 Ηλικία

ΠΗΓΗ:Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 1,06% των συμμετεχόντων της έρευνας ήταν μεταξύ 18 έως 24 ετών, το 11,31% μεταξύ 25 έως 34 ετών, το 16,61% ήταν από 35 έως 44 ετών, το 28,62% από 45 έως 54 ετών, το 14,84% από 55 έως 64 ετών και το 27,56% από 65 ετών και πάνω.

Επίπεδο εκπαίδευσης

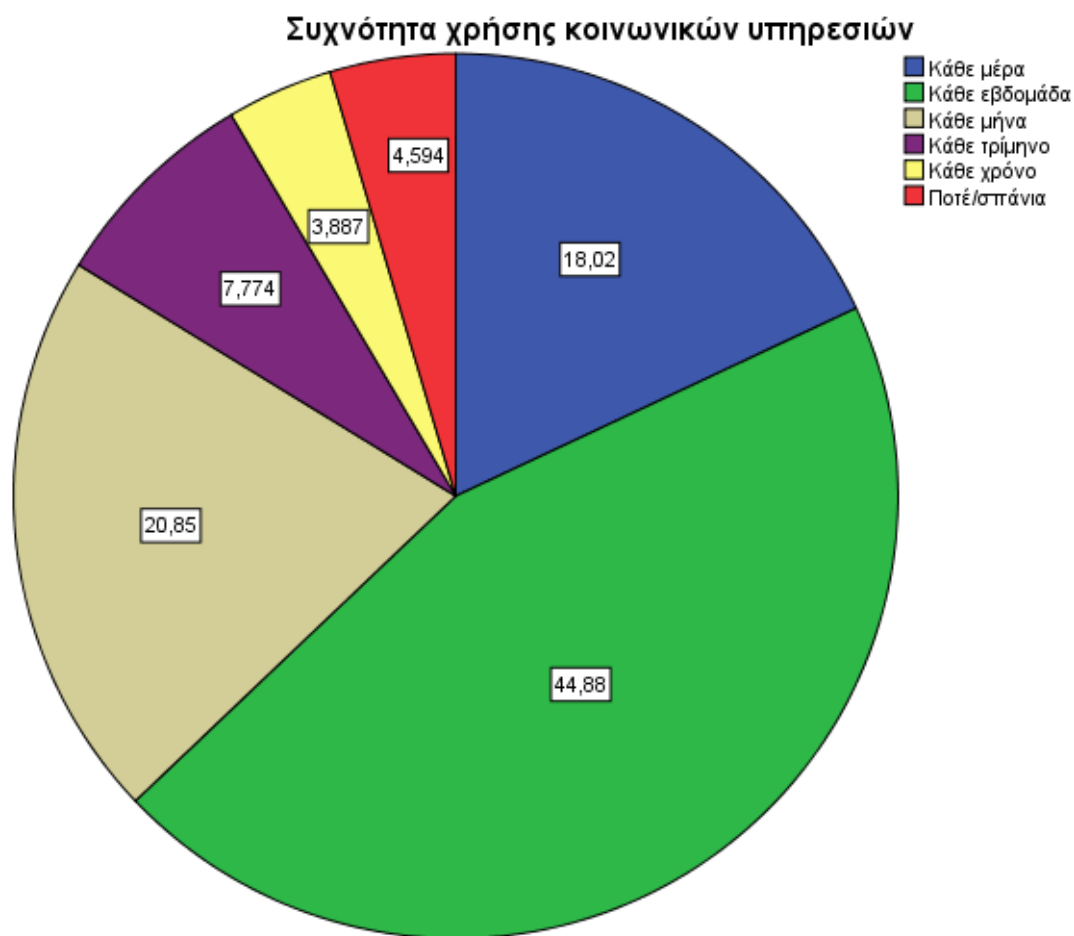

Γράφημα 3 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Στο 'Γράφημα 3' φαίνεται πως το 10,25% του δείγματος ήταν απόφοιτοι δημοτικού, το 22,26% απόφοιτοι Γυμνασίου, το 34,63% απόφοιτοι Λυκείου, το 21,55% είχαν ολοκληρώσει κάποια τεχνική ή επαγγελματική σχολή, το 8,48% έχουν αποφοιτήσει από κάποιο Πανεπιστήμιο ή ΤΕΙ και το 2,8% ήταν κάτοχοι κάποιου μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.

Συχνότητα χρήσης κοινωνικών υπηρεσιών

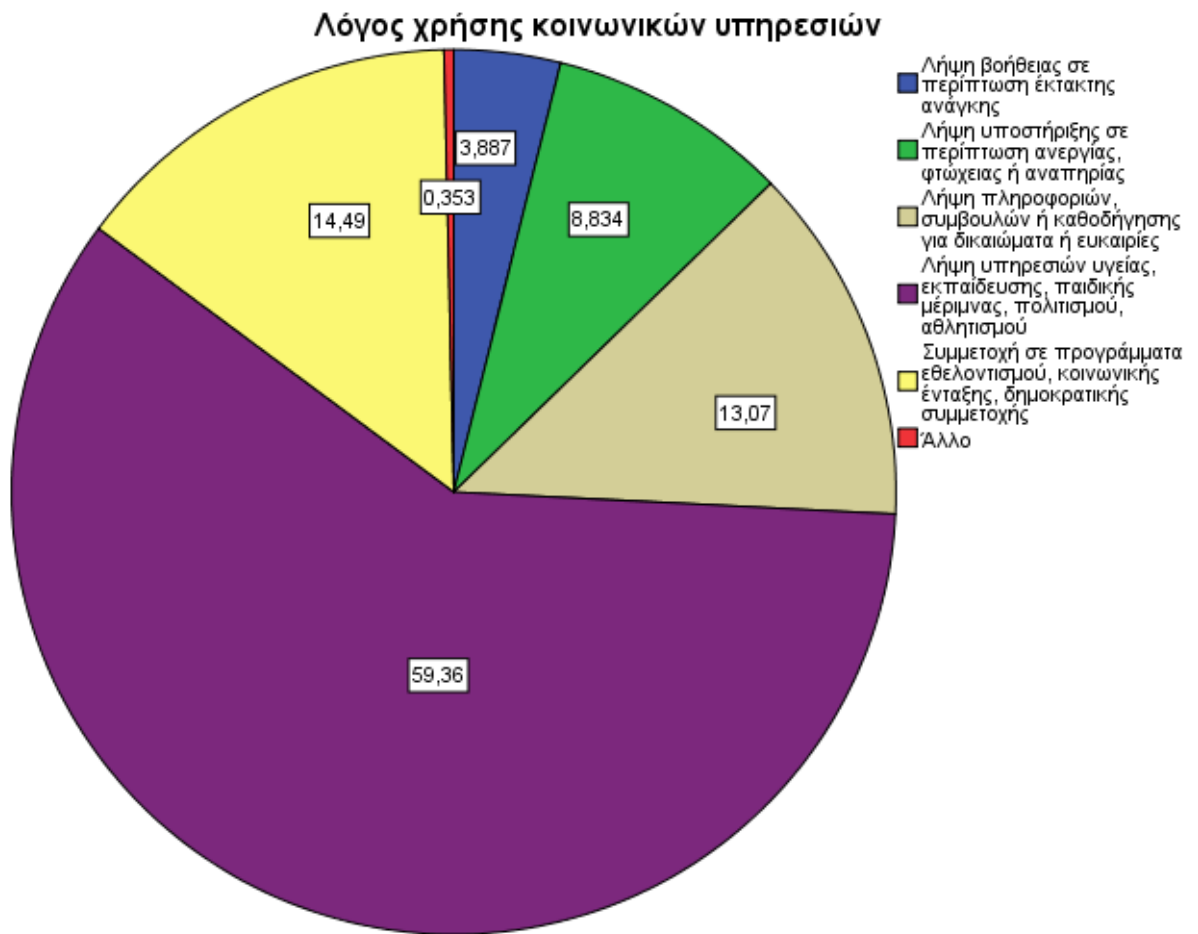

Γράφημα 4 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Οι ερωτηθέντες ανέφεραν τα εξής: το 18,02% κάνει χρήση των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Λάρισας σε καθημερινή βάση, το 44,08% κάθε εβδομάδα, το 20,85% κάθε μήνα, το 7,77% κάθε τρίμηνο, το 3,88% κάθε χρόνο και το 4,59% ποτέ ή σπάνια.

Λόγος χρήσης κοινωνικών υπηρεσιών

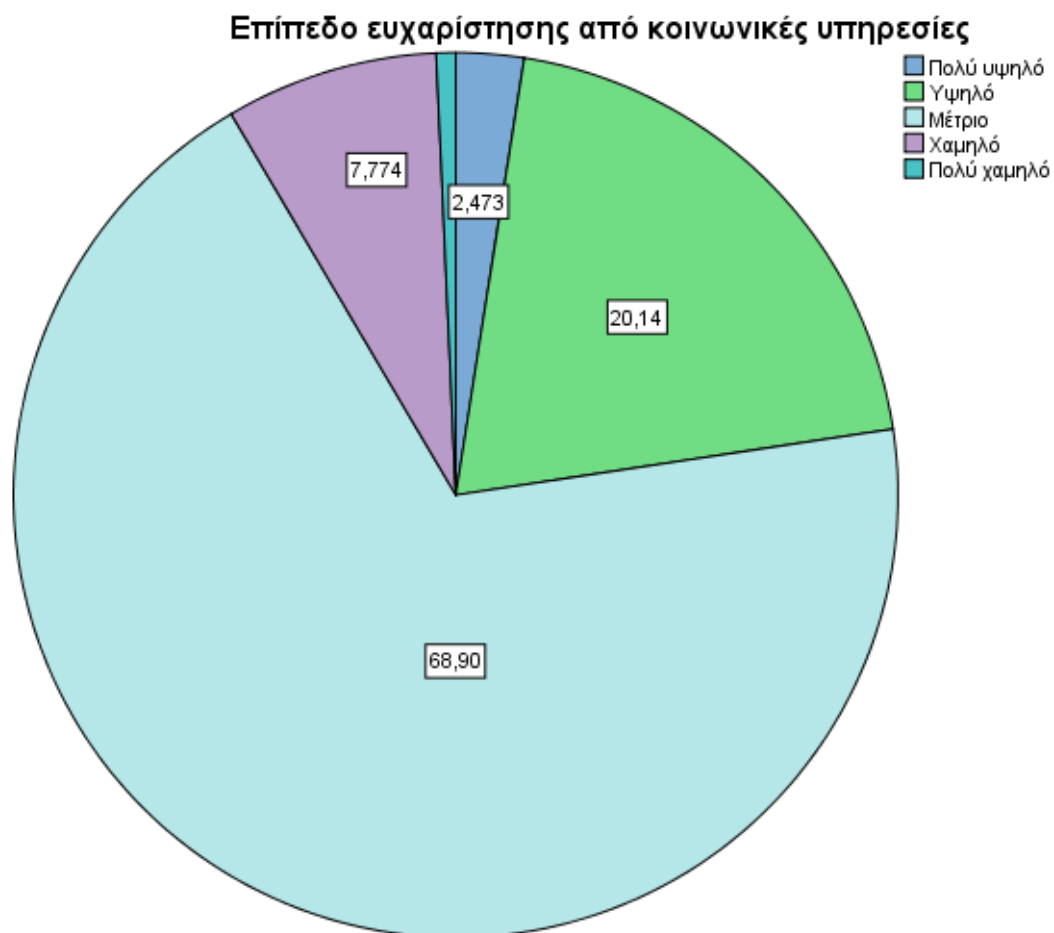

Γράφημα 5 Λόγος χρήσης κοινωνικών υπηρεσιών

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Μέσω του δείγματος γίνεται διακριτό πως η πλειονότητα των ατόμων, χρησιμοποιεί της κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου Λάρισας για να λάβει υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, παιδικής μέριμνας, πολιτισμού ή αθλητισμού, με ποσοστό που ανέρχεται στο 59,36%. Σε δεύτερη θέση, με ποσοστό 14,49% για να συμμετέχει σε προγράμματα εθελοντισμού, κοινωνικής ένταξης και δημοκρατικής συμμετοχής, το 13,07% για να λάβει πληροφορίες, συμβουλές ή καθοδήγηση σχετικά με τα δικαιώματα και τις ευκαιρίες τους. Το 8,83% για να λάβει υποστήριξη σε περίπτωση ανεργίας, φτώχειας ή αναπηρίας, το 3,88% για να λάβει βοήθεια σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, και το 0,35% (1 άτομο του δείγματος), για κάποιο άλλο λόγο.

Επίπεδο ευχαρίστησης για κοινωνικές υπηρεσίες

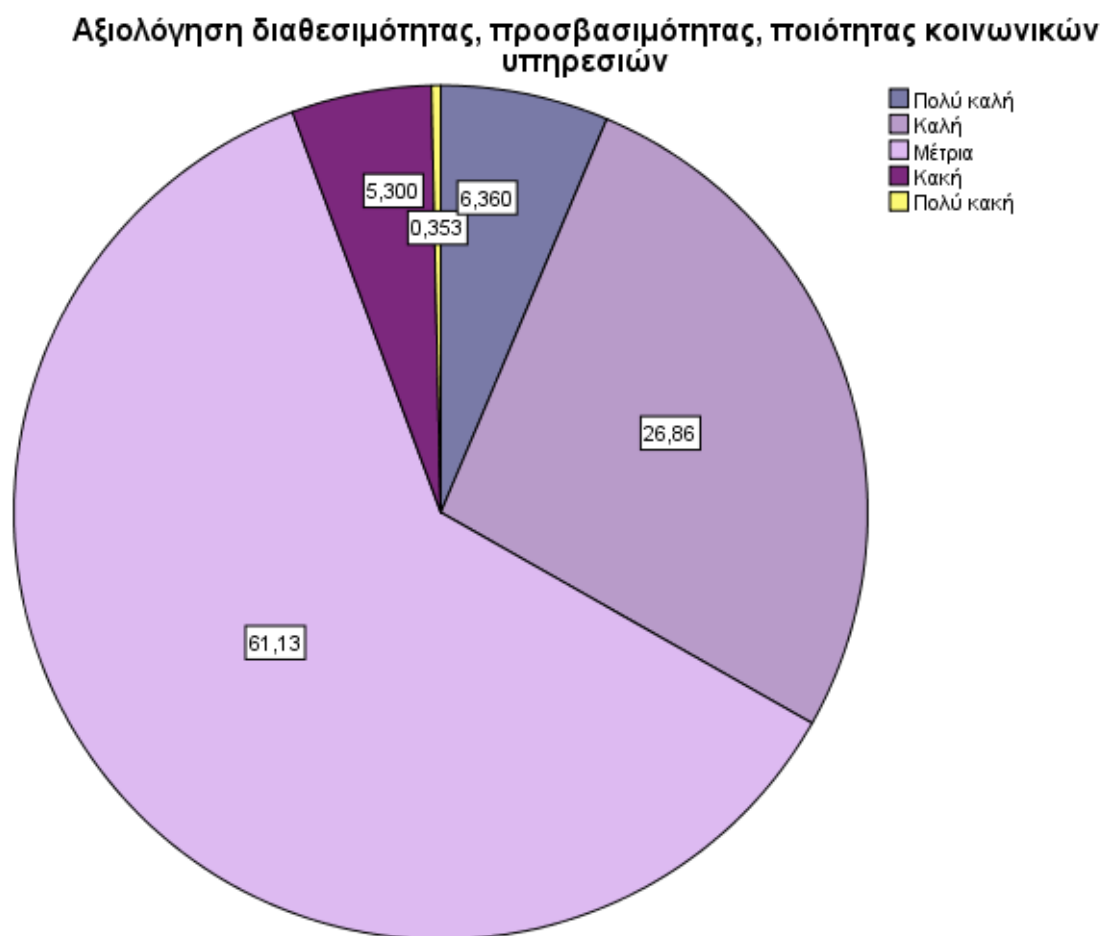
Γράφημα 6 Επίπεδο ευχαρίστησης από κοινωνικές υπηρεσίες

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 2,47% των ερωτηθέντων δήλωσε πως το επίπεδο ευχαρίστησης του από τις κοινωνικές υπηρεσίες που λαμβάνει από το Δήμο Λάρισας, είναι πολύ υψηλό, το 20,14% πως είναι υψηλό, το 68,9% πως είναι μέτριο, το 7,77% πως είναι χαμηλό και ένα αμελητέο ποσοστό, πως είναι πολύ χαμηλό.

Αξιολόγηση διαθεσιμότητας, προσβασιμότητας, ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών

Γράφημα 7 Αξιολόγηση διαθεσιμότητας, προσβασιμότητας, ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών

ΠΗΓΗ:Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 6,3% των ερωτηθέντων θεωρεί πως η διαθεσιμότητα, η προσβασιμότητα και η ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Λάρισας, είναι πολύ καλή, το 26,86% θεωρεί πως είναι καλή, το 61,13% πως είναι μέτρια, το 5,3% πως είναι κακή και το 0,35% πως είναι πολύ κακή.

Συμμετοχή ή συνεργασία στο σχεδιασμό και τη βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών

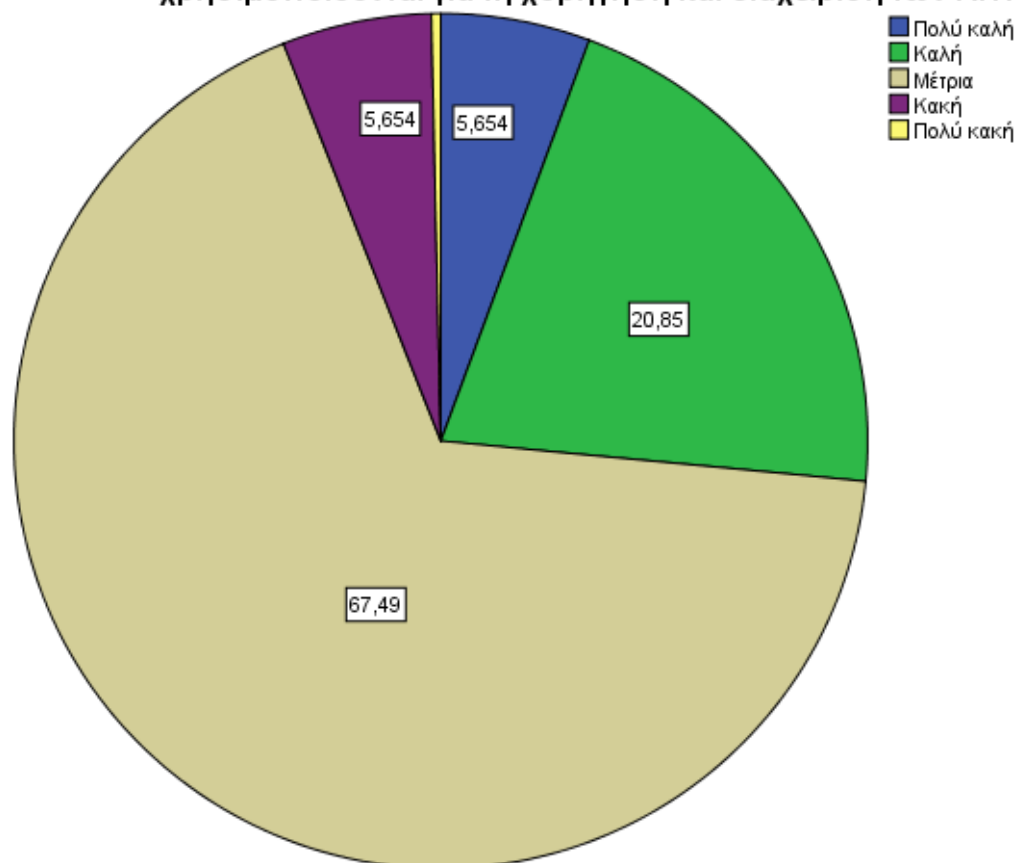
Γράφημα 8 Συμμετοχή ή συνεργασία στο σχεδιασμό και τη βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 4,59% των ερωτηθέντων, συμμετέχει σε δημόσιες διαβουλεύσεις, συζητήσεις ή ψηφοφορίες, στα πλαίσια των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Λάρισας, το 3,1% συμμετέχει σε επιτροπές, συλλόγους ή οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τα συμφέροντα των χρηστών των κοινωνικών υπηρεσιών, το 9,89% συμμετέχει σε προγράμματα εθελοντισμού, κοινωνικής ένταξης ή δημοκρατικής συμμετοχής, το 22,9% δίνει ανατροφοδότηση, μεταφέρει τυχόν παράπονα ή προτάσεις, μέσω τηλεφώνου, διαδικτύου ή γραπτών, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό (59,36%) δε συμμετέχει.

Αξιολόγηση συνέπειας και δικαιοσύνης των κριτηρίων και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση και διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών

Αξιολόγηση συνέπειας και δικαιοσύνης των κριτηρίων και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση και διαχείριση των Κ.Υ.

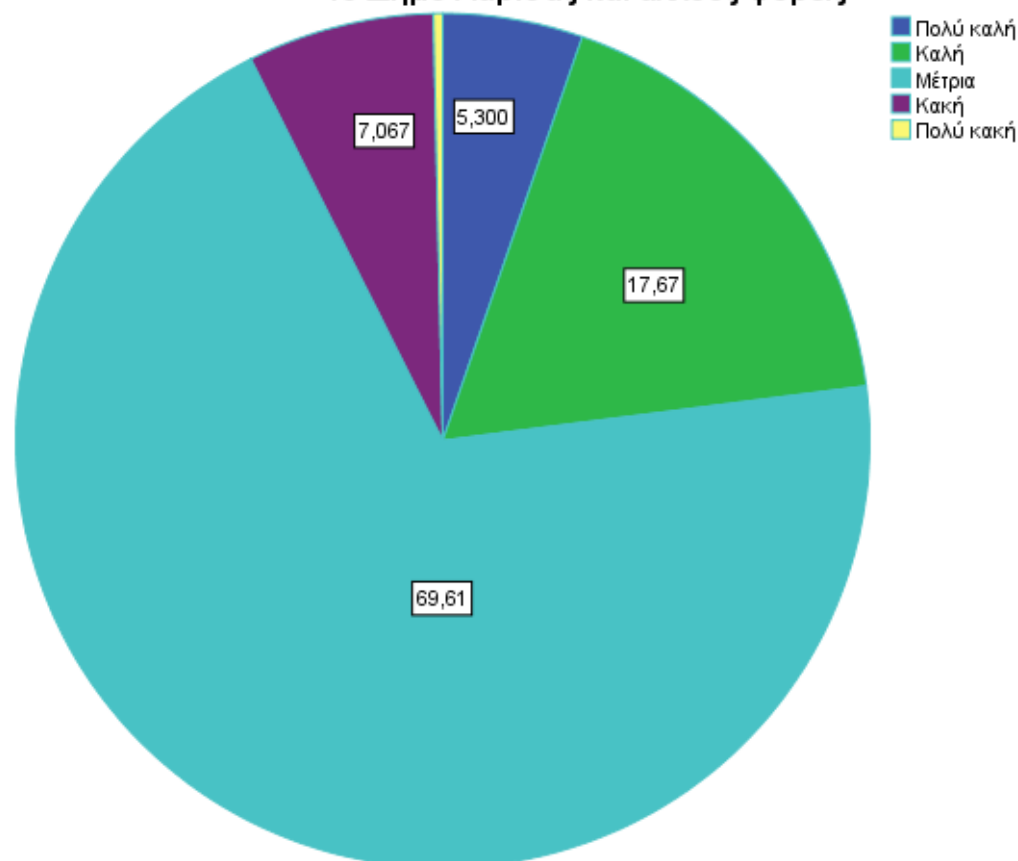
Γράφημα 9 Αξιολόγηση συνέπειας και δικαιοσύνης των κριτηρίων και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση και τη διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών

ΠΗΓΗ: Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 5,65% των χρηστών του δείγματος θεωρεί πως η συνέπεια και η δικαιοσύνη των κριτηρίων και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση και τη διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Λάρισας είναι πολύ καλή, το 20,85% πως είναι καλή, το 67,49% πως είναι μέτρια, το 5,65% πως είναι κακή και ένα αμελητέο ποσοστό πως είναι πολύ κακή.

Αξιολόγηση συμβατότητας και συμπληρωματικότητας κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχονται από το Δήμο Λάρισας και άλλους φορείς

Αξιολόγηση συμβατότητας και συμπληρωματικότητας Κ.Υ. που παρέχονται από το Δήμο Λάρισας και άλλους φορείς

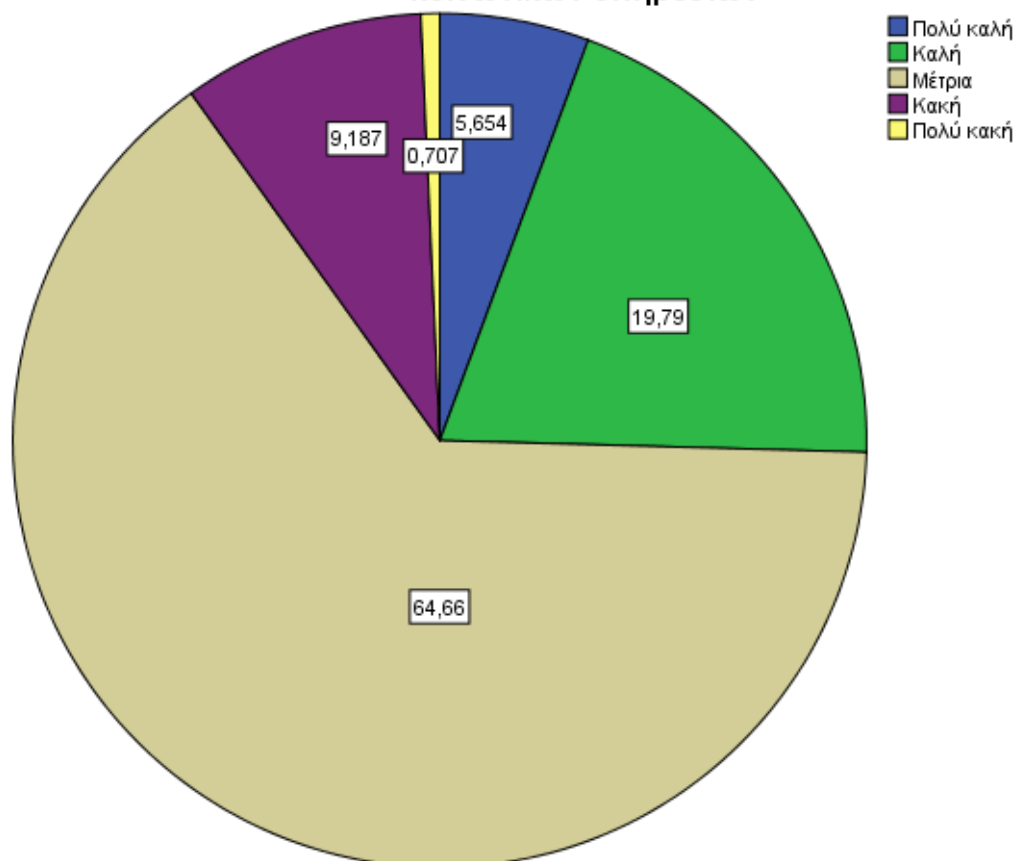
Γράφημα 10 Αξιολόγηση συμβατότητας και συμπληρωματικότητας κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχονται από το Δήμο Λάρισας και άλλους φορείς

ΠΗΓΗ : Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 5,3% των ερωτηθέντων θεωρεί πως η συμβατότητα και η συμπληρωματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχουν τόσο ο Δήμος Λάρισας, όσο και άλλοι φορείς, όπως η Κυβέρνηση, ο ιδιωτικός τομέας και η κοινωνία των πολιτών, είναι πολύ καλή. Το 17,67% πως είναι καλή, το 69,61% πως είναι μέτρια, το 7,06% πως είναι κακή, και ένα αμελητέο ποσοστό πως είναι πολύ κακή.

Αξιολόγηση ενημέρωσης για δικαιώματα, ευκαιρίες και υποχρεώσεις χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών

Αξιολόγηση ενημέρωσης για δικαιώματα, ευκαιρίες και υποχρεώσεις χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών

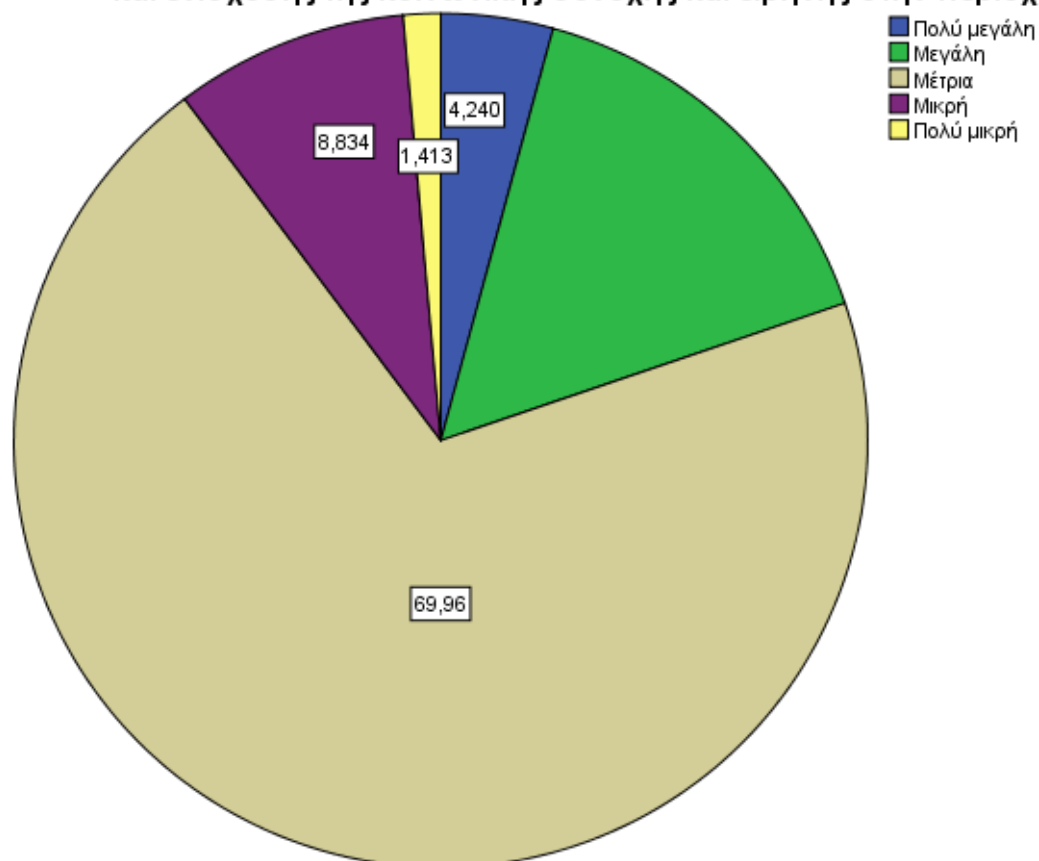
Γράφημα 11: Αξιολόγηση ενημέρωσης για δικαιώματα, ευκαιρίες και υποχρεώσεις χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών

ΠΗΓΗ : Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 5,65% των χρηστών του δείγματος, θεωρεί πως η πληροφόρησή τους για τα δικαιώματά τους, τις ευκαιρίες τους και τις υποχρεώσεις τους, ως χρήστες των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του Δήμου Λάρισας, είναι πολύ καλή. Το 19,79% πως είναι καλή, το 64,66% πως είναι μέτρια, το 9,18% πως είναι κακή και το 0,7% πως είναι πολύ κακή.

Αξιολόγηση συμβολής κοινωνικών υπηρεσιών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ειρήνης στην περιοχή

Αξιολόγηση συμβολής κοινωνικών υπηρεσιών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ειρήνης στην περιοχή

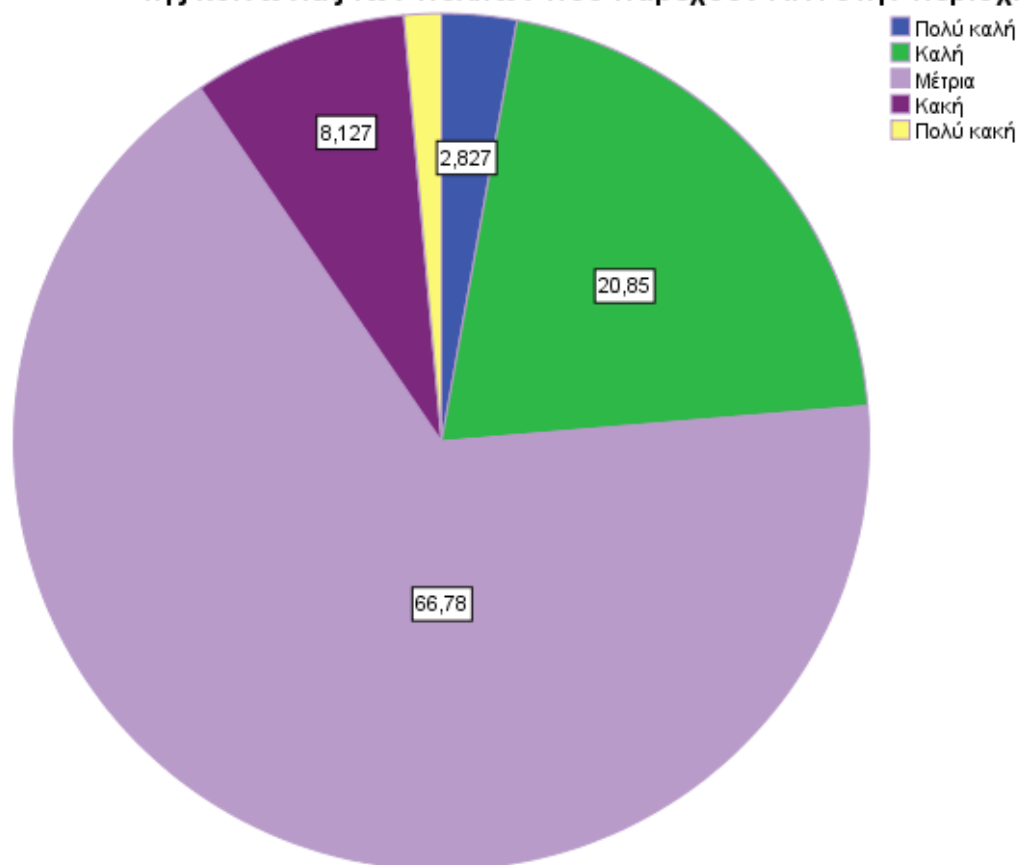
Γράφημα 12 Αξιολόγηση συμβολής κοινωνικών υπηρεσιών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ειρήνης στην περιοχή

ΠΗΓΗ : Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 4,2% των ερωτηθέντων θεωρεί πως η συμβολή των υπηρεσιών στη καλύτερευση της ποιότητας ζωής και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ειρήνης στην περιοχή, είναι πολύ μεγάλη. Το 15,55% πως είναι μεγάλη, το 69,96% πως είναι μέτρια, το 8,83% πως είναι μικρή και το 1,41% πως είναι πολύ μικρή.

Αξιολόγηση συμμετοχής και συνεργασίας με τους φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών που παρέχουν Κοινωνικές Υπηρεσίες στην περιοχή

Αξιολόγηση συμμετοχής και συνεργασίας με τους φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών που παρέχουν Κ.Υ. στην περιοχή

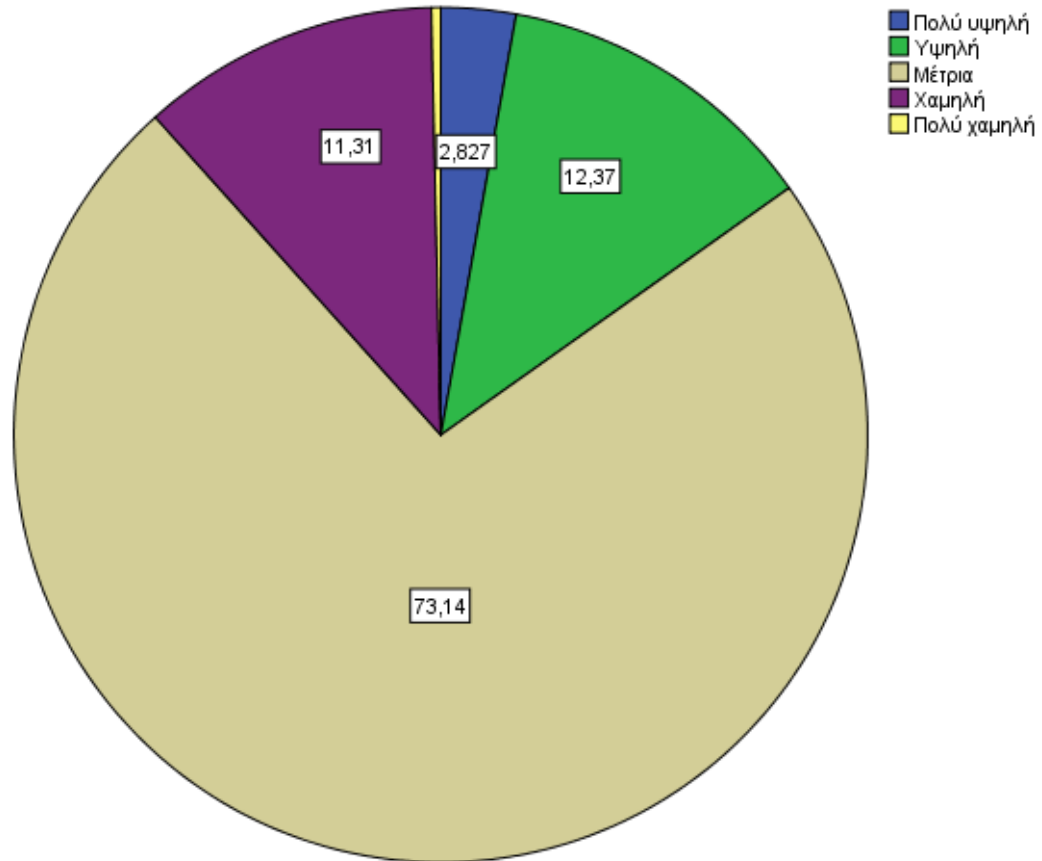
Γράφημα 13 Αξιολόγηση συμμετοχής και συνεργασίας με τους φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή

ΠΗΓΗ : Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 2,82% θεωρεί πως η συμμετοχή και η συνεργασία των χρηστών με τους φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνία των πολιτών, που παρέχουν ή υποστηρίζουν τις κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή είναι πολύ καλή, το 20,85% πως είναι καλή, το 66,78% πως είναι μέτρια, το 8,12% πως είναι κακή και ένα αμελητέο ποσοστό πως είναι πολύ κακή.

Αξιολόγηση δέσμευσης και ευθύνης φορέων ιδιωτικού τομέα και κοινωνίας των πολιτών για τη βελτίωση και βιωσιμότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή

Αξιολόγηση δέσμευσης και ευθύνης φορέων ιδιωτικού τομέα και κοινωνίας των πολιτών για τη βελτίωση και βιωσιμότητα των Κ.Υ. στην περιοχή

Γράφημα 14 Αξιολόγηση δέσμευσης και ευθύνης φορέων ιδιωτικού τομέα και κοινωνίας των πολιτών για τη βελτίωση και βιωσιμότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή

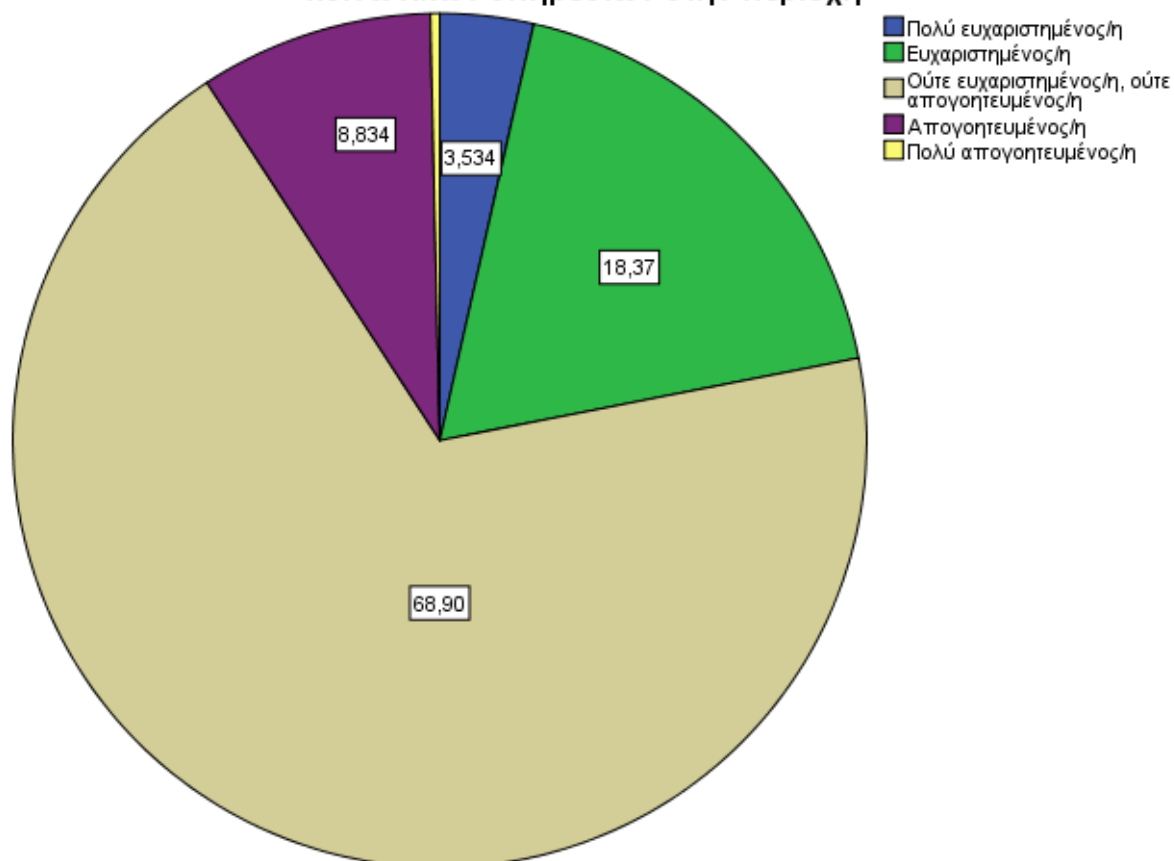
ΠΗΓΗ : Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 2,82% των ερωτηθέντων, θεωρεί πως η δέσμευση και η ευθύνη των φορέων του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, για τη βελτίωση και τη βιωσιμότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στο Δήμο Λάρισας, είναι πολύ υψηλή, το 12,37% πως είναι υψηλή, το 73,14% πως είναι μέτρια, το 11,315 πως είναι χαμηλή και ένα αμελητέο ποσοστό, πως είναι πολύ χαμηλή.

Αντίληψη σχετικά με τη διάθεση, διάδοση, δικαιοσύνη και αποτελεσματικότητα κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή

Αντίληψη σχετικά με τη διάθεση, διάδοση, δικαιοσύνη και αποτελεσματικότητα κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή

Γράφημα 15 Αντίληψη σχετικά με τη διάθεση, διάδοση, δικαιοσύνη και αποτελεσματικότητα κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή

ΠΗΓΗ : Επεξεργασία Στοιχείων Πρωτογενούς Έρευνας

Το 3,53% του δείγματος των χρηστών, δηλώνει πολύ ευχαριστημένο με τη διάθεση, τη διάδοση, τη δικαιοσύνη και την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή. Το 18,37% πως είναι ευχαριστημένο, το 68,9% δεν είναι ούτε ευχαριστημένο, ούτε απογοητευμένο, το 8,83% είναι απογοητευμένο και ένα αμελητέο ποσοστό, πολύ απογοητευμένο.

6.1 Περίληψη περιγραφικών στατιστικών δεδομένων

6.1.1 Δημογραφικά στοιχεία

Το 49,82% των ερωτηθέντων της μελέτης ήταν γυναίκες και το 50,18% ήταν άνδρες, υποδεικνύοντας μια εύλογα ισορροπημένη κατανομή φύλου μεταξύ των συμμετεχόντων. Αυτή η ισότητα των φύλων υποδηλώνει ότι ένα ευρύ φάσμα κατοίκων της Λάρισας έχει πρόσβαση και χρησιμοποιεί κοινωνικές υπηρεσίες.

Η δημοσκόπηση περιλαμβάνει ερωτηθέντες σε διάφορες ηλικιακές ομάδες ως προς την ηλικία. Η ηλικιακή ομάδα 45–54 αντιπροσωπεύει ένα εκπληκτικό 28,62% του συνόλου, υποδηλώνοντας ότι τα μεσήλικα άτομα χρησιμοποιούν εκτενώς αυτές τις υπηρεσίες. Επιπλέον, το 27,56% των ερωτηθέντων είναι ηλικίας 65 ετών και άνω, υπογραμμίζοντας την ανάγκη κοινωνικών υπηρεσιών για τις ηλικιωμένες κοινότητες.

Με το 8,48% να είναι κάτοχοι πτυχίου πανεπιστημίου ή ΤΕΙ και το 34,63% να είναι απόφοιτοι Λυκείου, το μορφωτικό υπόβαθρο είναι επίσης αρκετά ποικίλο. Αυτό δείχνει ότι οι χρήστες προέρχονται από ποικίλα εκπαιδευτικά υπόβαθρα.

6.1.2 Χρήση Υπηρεσιών

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, σημαντικό μέρος των συμμετεχόντων (59,36%) χρησιμοποιεί ως επί το πλείστον κοινωνικές υπηρεσίες στη Λάρισα για λόγους που σχετίζονται με την υγεία, την εκπαίδευση, τη φροντίδα των παιδιών, τον πολιτισμό

ή τον αθλητισμό. Αυτό δείχνει πώς αυτά τα προγράμματα είναι πολύπλευρα και καλύπτουν μια σειρά από ανάγκες της κοινότητας.

Το 14,49% των χρηστών προσελκύονται από προγράμματα που προωθούν τον εθελοντισμό, την κοινωνική ένταξη και τη δημοκρατική δέσμευση, υποδηλώνοντας ένα ορισμένο επίπεδο συμμετοχής της κοινότητας μεταξύ των πολιτών. Επιπλέον, το 13,07% των συμμετεχόντων χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες για να λάβουν πληροφορίες, συμβουλές ή οδηγίες για τα δικαιώματα και τις προοπτικές τους, υπογραμμίζοντας τη σημασία τους στην παροχή ικανοτήτων στους ανθρώπους.

6.1.3 Αντιλήψεις και ικανοποίηση

Το 68,9% των συμμετεχόντων ανέφερε ότι είναι ικανοποιημένο από τις κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος Λαρισαίων, υποδηλώνοντας ότι τα επίπεδα ικανοποίησης των χρηστών είναι μέτρια. Υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης αφού το 7,77% των ερωτηθέντων αναφέρει χαμηλή ικανοποίηση, παρά το γεγονός ότι το 2,47% και το 20,14% αντίστοιχα, εκφράζουν πολύ υψηλή και υψηλή ικανοποίηση.

Η διαθεσιμότητα, η προσβασιμότητα και η ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών συνήθως θεωρούνται ως μέσες (61,13%). Παρόλα αυτά, το 5,3% διατηρεί αρνητική στάση για αυτά τα χαρακτηριστικά, ενώ το 6,3% πιστεύει ότι είναι εξαιρετικά. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν χρήστες που είναι ικανοποιημένοι με τις υπηρεσίες και χρήστες που είναι δυσαρεστημένοι με αυτές.

6.1.4 Συμμετοχή της Κοινότητας

Οι χρήστες συμμετέχουν σε δραστηριότητες που σχετίζονται με κοινωνικές υπηρεσίες σε διάφορους βαθμούς. Για παράδειγμα, μόνο το 4,59% των ανθρώπων συμμετέχει σε δημόσιες συζητήσεις, ψηφοφορίες ή διαβουλεύσεις, ενώ το 9,89% συμμετέχει σε προγράμματα που προωθούν τον εθελοντισμό, την κοινωνική ένταξη ή τη δημοκρατική συμμετοχή. Αυτό δείχνει μια ευκαιρία να αυξηθεί η συμμετοχή της κοινότητας στην κατεύθυνση και την ενίσχυση αυτών των υπηρεσιών.

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων (67,49%) θεώρησε τα πρότυπα και τη δικαιοσύνη στη διοίκηση και παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ως μέτρια. Για να αλλάξει αυτή η άποψη, θα μπορούσαν να απαιτηθούν ενέργειες για τη βελτίωση της δικαιοσύνης και της διαφάνειας.

6.1.5 Συνεργασία και δεδομένα

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων (69,61%) πιστεύει ότι η συμπληρωματικότητα και η συμβατότητα των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχονται από διαφορετικές πηγές είναι μέτρια. Ο Δήμος Λαρισαίων ενδέχεται να μπορέσει να βελτιώσει τη συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να παρέχει στους χρήστες του πιο ολοκληρωμένη βοήθεια.

Η παροχή πληροφοριών στους καταναλωτές κοινωνικών υπηρεσιών σχετικά με τα δικαιώματα, τις ευκαιρίες και τις ευθύνες τους θεωρείται επίσης ως μέσος όρος (64,66%). Μαθαίνοντας περισσότερα για αυτό το πρόβλημα, οι άνθρωποι ενδέχεται να μπορούν να κάνουν μεγαλύτερη χρήση των υπηρεσιών που προσφέρονται.

6.2 Ανάλυση Αποτελεσμάτων Έρευνας

Οι περισσότεροι χρήστες (69,96%) πιστεύουν ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες έχουν σχετικά θετικό αντίκτυπο στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της ποιότητας ζωής στην περιοχή. Αυτό δείχνει ότι, ενώ υπάρχει ανάγκη για βελτίωση, αυτές οι υπηρεσίες εκτιμώνται.

Η πλειονότητα (73,14%) θεωρεί ότι ο εμπορικός τομέας και η κοινωνία των πολιτών έχουν εύλογη δέσμευση και επίπεδο ευθύνης. Αυτό σημαίνει ότι για να εξασφαλιστεί η συνέχιση και η πρόοδος των κοινωνικών υπηρεσιών, μπορεί να υπάρχουν πιθανότητες για μεγαλύτερη συμμετοχή και συνεργασία.

Η έρευνα ολοκληρώνεται παρουσιάζοντας μια κοινότητα με ποικίλες ανάγκες και δημογραφικά στοιχεία. Αν και υπάρχει ένα εύλογο επίπεδο γενικής ικανοποίησης από τις κοινωνικές υπηρεσίες, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετοί τομείς που χρειάζονται ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της διαφάνειας, της συμμετοχής και της συνεργασίας με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Με τη μέριμνα για αυτά τα θέματα, ο Δήμος Λαρισαίων μπορεί να ενδυναμώσει ακόμη περισσότερο τους κατοίκους του και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ανταπόκριση των κοινωνικών του υπηρεσιών.

6.2.1 Τεχνολογία αξιοποίησης για βελτιωμένη παροχή υπηρεσιών

Στην εποχή της ψηφιακής επανάστασης, η τεχνολογία έχει τη δύναμη να αλλάξει εντελώς τον τρόπο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στη Λάρισα. Η ποιότητα και η προσβασιμότητα των υπηρεσιών μπορεί να αυξηθεί σημαντικά με τη χρήση τεχνολογίας για την επιτάχυνση της παράδοσης πληροφοριών, την επαφή με ανθρώπους και την πρόσβαση σε υπηρεσίες.

Η δημιουργία φιλικών προς τον χρήστη διαδικτυακών και φορητών πλατφορμών είναι μια καλή στρατηγική. Αυτά τα εργαλεία μπορεί να λειτουργήσουν ως εστιακά

σημεία από τα οποία οι ντόπιοι μπορούν να λάβουν λεπτομέρειες σχετικά με τις υπηρεσίες που προσφέρονται, να επαληθεύσουν την καταλληλότητά τους και ακόμη και να ολοκληρώσουν διαδικτυακές αιτήσεις. Αυτές οι πλατφόρμες μπορούν επίσης να επιτρέπουν στους κατοίκους και τους παρόχους υπηρεσιών να επικοινωνούν απευθείας, επιτρέποντας άμεσες απαντήσεις σε ερωτήματα ή ζητήματα.

Οι άνθρωποι μπορεί να θεωρήσουν πιο εύκολο να βρουν σχετικά προγράμματα και προνόμια εάν, για παράδειγμα, μια εφαρμογή για κινητά για κοινωνικές υπηρεσίες στη Λάρισα τους έδινε εξατομικευμένες προτάσεις με βάση τις ανάγκες και τα προφίλ τους. Αυτές οι τεχνολογικά κατευθυνόμενες λύσεις μπορεί επίσης να βοηθήσουν στη μείωση της γραφειοκρατίας και της γραφειοκρατίας, διευκολύνοντας τα άτομα να λαμβάνουν τις υπηρεσίες που χρειάζονται. Επιπλέον, αυτές οι πλατφόρμες έχουν τη δυνατότητα να περιλαμβάνουν λειτουργίες γλωσσικής μετάφρασης, διασφαλίζοντας προσβασιμότητα για τον ποικίλο πληθυσμό της Λάρισας.

6.2.2 Κοινοτική Δέσμευση και Συμμετοχική Λήψη Αποφάσεων

Η ενθάρρυνση της κοινότητας να έχει ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την αξιολόγηση των κοινωνικών υπηρεσιών είναι απαραίτητη για την προώθηση ενός συστήματος χωρίς αποκλεισμούς και προσαρμογής. Η συμβολή και η ανατροφοδότηση από το κοινό σχετικά με τη δημιουργία και την παροχή υπηρεσιών μπορεί να διευκολυνθεί με τη χρήση τεχνολογίας, όπως διαδικτυακά φόρουμ, έρευνες και εικονικές συναντήσεις του δημαρχείου.

Οι Λαρισαίοι μπορεί να είναι σε θέση να εκφράσουν τις σκέψεις, τις ιδέες και τις ανησυχίες τους χρησιμοποιώντας διάφορες διαδικτυακές πλατφόρμες για αλληλεπίδραση. Οι κοινωνικές υπηρεσίες μπορεί να είναι πιο συγκεκριμένα προσαρμοσμένες στις ανάγκες και τους στόχους της κοινότητας όταν η λήψη αποφάσεων γίνεται συλλογικά. Οι κάτοικοι μπορεί, για παράδειγμα, να είναι σε θέση να υποστηρίξουν εθελοντικά έργα γειτονιάς, να ψηφίσουν προτεραιότητες υπηρεσιών και να κάνουν προτάσεις βελτίωσης.

6.2.3 Πληροφορίες βάσει δεδομένων για τεκμηριωμένες αποφάσεις πολιτικής

Η προγνωστική μοντελοποίηση και η ανάλυση δεδομένων μαζί μπορεί να παρέχουν διορατικές πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις των καταναλωτών και τα πρότυπα

χρήσης υπηρεσιών. Οι αρχές στη Λάρισα μπορούν να ανακαλύψουν γρήγορα κενά, αναποτελεσματικότητα ή νέες ανάγκες εξετάζοντας δεδομένα που συνδέονται με υπηρεσίες.

Η προληπτική κατανομή πόρων καθίσταται δυνατή χάρη στην ικανότητα των αλγορίθμων μηχανικής μάθησης να προβλέπουν αυξήσεις στη ζήτηση υπηρεσιών. Προκειμένου να βοηθήσουν στη λήψη στρατηγικών αποφάσεων, μπορούν επίσης να εντοπίσουν τάσεις στη χρήση των υπηρεσιών. Για παράδειγμα, οι αρχές μπορούν να αναπτύξουν γρήγορα πρόσθετους πόρους για να καλύψουν την αυξημένη ζήτηση για υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων, εάν τα δεδομένα δείχνουν ότι συμβαίνει αυτό.

Επιπλέον, η ανάλυση δεδομένων μπορεί να υπογραμμίσει διαφορές στα αποτελέσματα και την προσβασιμότητα των υπηρεσιών σε διάφορες δημογραφικές ομάδες. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά τα δεδομένα για να τους βοηθήσουν να δημιουργήσουν εστιασμένες πολιτικές που μετριάζουν την κοινωνική ανισότητα και βελτιώνουν τη γενική αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών.

6.2.4 Ανάπτυξη ικανοτήτων για παρόχους υπηρεσιών

Η επένδυση στην επαγγελματική ανάπτυξη και την ανάπτυξη ικανοτήτων όσων προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της ποιότητας της παροχής υπηρεσιών. Οι πάροχοι υπηρεσιών ενδέχεται να παραμείνουν ενήμεροι για τις εξελίξεις και τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου παρέχοντας συνεχή προγράμματα κατάρτισης και πιστοποιήσεις.

Για να διασφαλιστεί ότι οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να επικοινωνούν με άτομα από διάφορες προελεύσεις και εθνότητες με αποτελεσματικό τρόπο, τα προγράμματα κατάρτισης, για παράδειγμα, θα μπορούσαν να δώσουν έμφαση στην ενίσχυση της πολιτιστικής ικανότητας. Επιπλέον, οι επαγγελματίες μπορούν να λάβουν εκπαίδευση στην παροχή θεραπείας που να ενημερώνεται για το τραύμα, η οποία είναι ζωτικής σημασίας όταν εργάζονται με ευάλωτους πληθυσμούς.

Επιπλέον, οι πάροχοι κοινωνικής φροντίδας στη Λάρισα μπορούν να συνεργαστούν με κοντινά ακαδημαϊκά ιδρύματα και επαγγελματίες για να παρέχουν στους εργαζόμενούς τους ευκαιρίες συνεχούς κατάρτισης. Η ανάπτυξη ικανοτήτων θα

πρέπει να είναι μια συνεχής προσπάθεια για να διασφαλιστεί ότι οι πάροχοι υπηρεσιών είναι ευέλικτοι και προσεκτικοί στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις στην κοινότητα.

6.2.5 Μηχανισμοί Βιωσιμότητας και Χρηματοδότησης

Για να συνεχιστούν και να αναπτυχθούν οι κοινωνικές υπηρεσίες στη Λάρισα, είναι απαραίτητες οι βιώσιμες πηγές χρηματοδότησης. Για τη διαφοροποίηση των πόρων και την ενθάρρυνση της καινοτομίας, θα μπορούσαν να διερευνηθούν συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και ομόλογα κοινωνικού αντίκτυπου επιπλέον των συμβατικών πηγών χρηματοδότησης, όπως οι κρατικές επιχορηγήσεις.

Τοπικές εταιρείες και επιχειρήσεις μπορούν να βοηθήσουν κοινωνικά έργα μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Οι τοπικές επιχειρήσεις μπορούν, για παράδειγμα, να χρηματοδοτούν πρωτοβουλίες επισιτιστικής ασφάλειας, να χρηματοδοτούν υποτροφίες για νέους από μειονεκτικά υπόβαθρα ή να προσφέρουν ευκαιρίες καθοδήγησης σε άτομα που αναζητούν εργασία. Αυτές οι συνεργασίες μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών, φέρνοντας πόρους και γνώσεις από τον εμπορικό τομέα εκτός από την οικονομική βοήθεια.

Τα ομόλογα κοινωνικού αντίκτυπου είναι μια ακόμη πηγή χρηματοδότησης αιχμής. Με τη βοήθεια αυτών των ομολόγων, οι κοινωνικές πρωτοβουλίες μπορούν να χρηματοδοτηθούν από ιδιώτες επενδυτές. η κυβέρνηση αποζημιώνει τους επενδυτές μόνο στην περίπτωση που τα προγράμματα παράγουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Αυτή η στρατηγική ανταμείβει την αποτελεσματικότητα και την παροχή υπηρεσιών που επικεντρώνεται στα αποτελέσματα.

Συνοψίζοντας, η Λάρισα έχει τη δυνατότητα να αλλάξει πλήρως τον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών μέσω της χρήσης τεχνολογίας, της συμμετοχής της κοινότητας, της λήψης αποφάσεων βάσει δεδομένων, της ανάπτυξης ικανοτήτων και των δημιουργικών προγραμμάτων χρηματοδότησης. Ο Δήμος Λαρισαίων μπορεί να εγγυηθεί ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες θα συνεχίσουν να είναι σχετικές, αποτελεσματικές και ευαίσθητες στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις του ποικίλου και ζωντανού πληθυσμού του χρησιμοποιώντας αυτές τις τακτικές. Τα πρώτα βήματα για τη μετατροπή της Λάρισας σε μια πιο συνδεδεμένη, χωρίς

αποκλεισμούς και ισχυρή κοινότητα είναι η αφοσίωση στην αλλαγή, η ευελιξία και η πλήρης επίγνωση της κοινότητας που υπηρετεί.

6.3 Συσχετίσεις

Συμμετοχή των πολιτών και αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών

Chi-SquareTests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
PearsonChi-Square	19,207 ^a	16	,258
LikelihoodRatio	18,580	16	,291
Linear-by-Linear Association	9,216	1	,002
N of ValidCases	283		

a. 15 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,03.

H₀: οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες

H₁: οι μεταβλητές παρουσιάζουν εξάρτηση

Από τον παραπάνω έλεγχο συσχέτισης, γίνεται διακριτό πως οι μεταβλητές δεν παρουσιάζουν εξάρτηση, καθώς $P\text{value} = 0,258 > 0,05$. Άρα, η συμμετοχή των πολιτών δεν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών της περιοχής.

Συμβατότητα και συμπληρωματικότητα κοινωνικών υπηρεσιών και συμβολή άλλων φορέων

Chi-SquareTests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
PearsonChi-Square	317,446 ^a	16	,000
LikelihoodRatio	198,451	16	,000
Linear-by-Linear Association	99,875	1	,000
N of ValidCases	283		

a. 17 cells (68,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,01.

H₀: οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες

H₁: οι μεταβλητές παρουσιάζουν εξάρτηση

Από τον παραπάνω πίνακα, φαίνεται πως η συμβολή άλλων φορέων, στη συμβατότητα και τη συμπληρωματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών φέρει επίδραση, καθώς το $P\text{value} = 0 < 0,05$, συνεπώς οι μεταβλητές παρουσιάζουν εξάρτηση.

Συχνότητα χρήσης και άποψη για τις κοινωνικές υπηρεσίες

Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,789 ^a	20	,046
Likelihood Ratio	18,434	20	,559
Linear-by-Linear Association	,260	1	,610
N of Valid Cases	283		

a. 19 cells (63,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,04.

H₀: οι μεταβλητές είναι ανεξάρτητες

H₁: οι μεταβλητές παρουσιάζουν εξάρτηση

Τέλος, φαίνεται πως η συχνότητα που οι χρήστες γίνονται δέκτες των κοινωνικών υπηρεσιών, επηρεάζει και τον τρόπο που θα αξιολογήσουν αυτές τις υπηρεσίες, αφού σε αυτή την περίπτωση $P\text{value} = 0,045 < 0,05$, άρα οι μεταβλητές παρουσιάζουν εξάρτηση.

6.3.1 Συμπεράσματα συσχετίσεων

Τα πρόσθετα αποτελέσματα της έρευνας, ιδιαίτερα τα τεστ συσχέτισης, παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για τη σχέση μεταξύ των διαφόρων παραγόντων και της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών υπηρεσιών στο Δήμο Λαρισαίων. Αυτά τα ευρήματα μας επιτρέπουν να βγάλουμε αρκετά σημαντικά συμπεράσματα:

- **Συμμετοχή του Πολίτη και Αποτελεσματικότητα Υπηρεσιών:** Τα αποτελέσματα του τεστ συσχέτισης δείχνουν ότι η συμμετοχή των πολιτών δεν επηρεάζει σημαντικά την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή. Η τιμή P 0,258, η οποία είναι μεγαλύτερη από το συμβατικό επίπεδο σημαντικότητας 0,05, υποδηλώνει ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της συμμετοχής των πολιτών και της αντιληπτής αποτελεσματικότητας αυτών των υπηρεσιών. Αυτό σημαίνει ότι, ενώ η συμμετοχή των πολιτών είναι πολύτιμη για άλλους λόγους, όπως η ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και της κοινοτικής συμμετοχής, ενδέχεται να μην επηρεάζει άμεσα την ποιότητα ή την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών.
- **Συνεισφορά άλλων φορέων:** Η ανάλυση αποκαλύπτει ότι η συμβολή άλλων φορέων στη συμβατότητα και τη συμπληρωματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών έχει πράγματι αποτέλεσμα. Η τιμή P του 0, η οποία είναι μικρότερη από το επίπεδο σημαντικότητας 0,05, υποδεικνύει μια στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ αυτών των μεταβλητών. Αυτό υποδηλώνει ότι όταν άλλοι φορείς, όπως κρατικοί φορείς, οργανισμοί του ιδιωτικού τομέα και ομάδες της κοινωνίας των πολιτών, συνεργάζονται αποτελεσματικά με τον Δήμο Λαρισαίων στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, επηρεάζει θετικά τη συνολική συμβατότητα και συμπληρωματικότητα αυτών των υπηρεσιών. Μια τέτοια συνεργασία πιθανότατα οδηγεί σε ένα πιο ολοκληρωμένο και ολοκληρωμένο σύστημα υποστήριξης για την κοινότητα.

- **Συχνότητα χρήσης υπηρεσιών:** Το τεστ συσχέτισης υπογραμμίζει επίσης μια σύνδεση μεταξύ της συχνότητας με την οποία οι χρήστες λαμβάνουν κοινωνικές υπηρεσίες και του τρόπου με τον οποίο αξιολογούν αυτές τις υπηρεσίες. Με τιμή $P = 0,045$, η οποία είναι μικρότερη από $0,05$, οι μεταβλητές θεωρούνται εξαρτημένες. Αυτό δείχνει ότι τα άτομα που χρησιμοποιούν κοινωνικές υπηρεσίες πιο συχνά τείνουν να έχουν διαφορετικές αντιλήψεις και αξιολογήσεις για αυτές τις υπηρεσίες σε σύγκριση με εκείνους που τις χρησιμοποιούν λιγότερο συχνά. Υπονοεί ότι το επίπεδο δέσμευσης και αλληλεπίδρασης με τις κοινωνικές υπηρεσίες μπορεί να διαμορφώσει τις προοπτικές των χρηστών, επηρεάζοντας δυνητικά τα επίπεδα ικανοποίησής τους και τις αξιολογήσεις της ποιότητας των υπηρεσιών.

6.3.2 Αντιμετώπιση της Πολυπλοκότητας των Κοινωνικών Υπηρεσιών στη Λάρισα

Οι δοκιμές συσχέτισης που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της έρευνάς μας έριξαν φως σε αρκετές σημαντικές πτυχές της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στη Λάρισα. Ενώ παρέχουν πολύτιμες γνώσεις, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε την πολυπλοκότητα και την πολύπλευρη φύση των κοινωνικών υπηρεσιών σε οποιαδήποτε κοινότητα.

Η συμμετοχή των πολιτών και ο πολύπλευρος αντίκτυπός της

Ένα σημαντικό εύρημα είναι το πρώτο αποτέλεσμα, το οποίο δείχνει ότι η αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στη Λάρισα δεν επηρεάζεται σημαντικά από τη δημόσια δέσμευση. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η συμμετοχή της κοινότητας εξακολουθεί να είναι σημαντική ακόμη και αν δεν υπάρχει σαφής στατιστική σύνδεση μεταξύ της συμμετοχής των πολιτών και της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών.

Πέρα από την αξιολόγηση μόνο της ποιότητας των υπηρεσιών, η συμμετοχή των πολιτών εξυπηρετεί έναν αριθμό άλλων σημαντικών στόχων. Επιτρέπει στους ανθρώπους να συμμετέχουν ενεργά στη λήψη αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο, προάγει τη συνοχή της κοινότητας και αυξάνει το άνοιγμα της δημοτικής κυβέρνησης. Ως αποτέλεσμα, ακόμη και αν η μεγαλύτερη

συμμετοχή μπορεί να μην οδηγήσει σε καλύτερες υπηρεσίες αμέσως, υποστηρίζει τη γενική ευημερία και το σφρίγος του κοινωνικού ιστού της Λάρισας. Χρησιμοποιώντας αυτές τις πληροφορίες, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να ενθαρρύνουν την κοινοτική συνεργασία και τη συμμετοχή των πολιτών, βλέποντας την αξία αυτών των αποτελεσμάτων από μόνοι τους.

6.3.3 Η δύναμη της συνεργασίας με άλλους φορείς

Οι πολυμερείς συνεργασίες είναι σημαντικές επειδή υπάρχει σημαντική σχέση μεταξύ της συμπληρωματικότητας και της συμβατότητας των κοινωνικών υπηρεσιών και της συμμετοχής άλλων παραγόντων. Ο Δήμος Λαρισαίων οφείλει να δει αυτό το αποτέλεσμα ως μια ευκαιρία να αυξήσει το εύρος των συνεργατικών του προσπαθειών με κυβερνητικούς φορείς, επιχειρήσεις και ενώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Αυτές οι συνεργασίες μπορούν να δημιουργηθούν για να βελτιστοποιήσουν τα ευεργετικά τους αποτελέσματα στις κοινωνικές υπηρεσίες. Οι κυβερνητικοί οργανισμοί ενδέχεται να παρέχουν περισσότερους πόρους και γνώσεις, οι οποίες ενδέχεται να καλύψουν τα κενά στις υπηρεσίες και να βελτιώσουν την ποιότητα της φροντίδας συνολικά. Ενώ οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορεί να παρέχουν πληροφορίες για τη βάση και την κοινότητα, ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να προσφέρει δημιουργικές λύσεις και οικονομικές δυνατότητες. Αυτές οι ποικίλες συνδυασμένες προσπάθειες των ενδιαφερομένων έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ένα πιο ολοκληρωμένο και ολοκληρωμένο σύστημα υποστήριξης που ικανοποιεί το ευρύ φάσμα των απαιτήσεων των Λαρισαίων.

Συχνότητα χρήσης υπηρεσίας ως βασική μεταβλητή

Η σημασία των εξατομικευμένων υπηρεσιών φαίνεται από το αποτέλεσμα του τεστ συσχέτισης, το οποίο δείχνει τη σχέση μεταξύ των αξιολογήσεων υπηρεσιών και της συχνότητας χρήσης. Ακόμα κι αν υπάρχει στατιστική σημασία σε αυτόν τον σύνδεσμο, είναι ακόμα ζωτικής σημασίας να διερευνηθούν τα αίτια αυτής της συσχέτισης.

Τα άτομα που χρησιμοποιούν υπηρεσίες συχνά έχουν πιθανώς διαφορετικές απαιτήσεις και προσδοκίες από τα άτομα που τις χρησιμοποιούν σπάνια. Για

να αντιμετωπίσουν αυτές τις διαφορετικές απόψεις, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι πάροχοι υπηρεσιών πρέπει να σκεφτούν να εφαρμόσουν πιο εξατομικευμένες μεθόδους στην πράξη. Η αναγνώριση ότι οι συχνοί χρήστες μπορεί να χρειάζονται πιο εξειδικευμένη φροντίδα, συμπεριλαμβανομένης της πιο μακροπρόθεσμης διαχείρισης περιπτώσεων ή προσαρμοσμένης βοήθειας, μπορεί να οδηγήσει σε πιο ευτυχημένους πελάτες και καλύτερη εξυπηρέτηση.

6.3.4 Η Ανάγκη για Ολιστική Αξιολόγηση

Τα ευρήματα της μελέτης μας παρείχαν σημαντικές νέες πληροφορίες σχετικά με τις μεταβλητές που επηρεάζουν την καλή λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών στη Λάρισα. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη αυτά τα αποτελέσματα εντός του ευρύτερου πλαισίου αξιολόγησης υπηρεσιών.

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών, όπως η προσβασιμότητα, η ισότητα, η ανταπόκριση και ο συνολικός αντίκτυπος στην κοινότητα. Αν και οι αναλύσεις συσχέτισης διευκρινίζουν ορισμένες πτυχές, μια ενδελεχής αξιολόγηση απαιτεί να ληφθεί υπόψη ένας μεγαλύτερος αριθμός παραγόντων. Οι επόμενες έρευνες και αξιολογήσεις πρέπει να περιλαμβάνουν ένα ευρύτερο φάσμα μεταβλητών, όπως δημογραφικά χαρακτηριστικά, βιογραφίες χρηστών υπηρεσιών και τον βαθμό στον οποίο οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με τους ευρύτερους στόχους του Συμβουλίου.

Συνοπτικά, τα αποτελέσματα της μελέτης μας -ιδιαίτερα οι αναλύσεις συσχέτισης- είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση της περίπλοκης δυναμικής της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στη Λάρισα. Τονίζουν τη σημασία της συνεργασίας με μια ποικιλία ενδιαφερομένων, τις σύνθετες συνέπειες της συμμετοχής των πολιτών και την ανάγκη προσαρμογής των υπηρεσιών για διάφορες ομάδες χρηστών. Ο Δήμος Λαρισαίων θα μπορέσει να προσαρμοστεί, να καινοτομήσει και να συνεχίσει να βελτιώνει τις κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχει στον ποικίλο πληθυσμό του, συνειδητοποιώντας αυτό και ενεργώντας σύμφωνα με αυτό.

Κεφάλαιο 7: Συζήτηση και συμπεράσματα

7.1 Απάντηση ερευνητικών ερωτημάτων

7.1.1 Ερευνητικό Ερώτημα 1

Πώς επηρεάζει η συμμετοχή των πολιτών στα δημοτικά πράγματα την αποτελεσματικότητα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών;

Συζήτηση: Τα ευρήματα της έρευνάς μας υποδεικνύουν μια πολύπλοκη σχέση μεταξύ της αποτελεσματικότητας της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και της συμμετοχής των πολιτών στα δημοτικά πράγματα. Υπάρχουν στοιχεία που υποστηρίζουν την ιδέα ότι η μεγαλύτερη συμμετοχή του κοινού μπορεί να βελτιώσει την ανταπόκριση και την προσαρμοστικότητα των υπηρεσιών. Αλλά πρώτα, είναι σημαντικό να ασχοληθείτε με την ποιότητα των υπηρεσιών και την ευχαρίστηση των πελατών γενικά. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων είπε ότι ήταν μόνο κάπως ικανοποιημένοι, γεγονός που υποδηλώνει ότι υπάρχει περιθώριο ανάπτυξης.

Σύγκριση με αναφορές: Τα συμπεράσματα της έρευνάς μας είναι συνεπή με τις ιδέες που διατυπώθηκαν στη δημοσίευση των Rios et al. (2022). Το δοκίμιο υπογραμμίζει πόσο κρίσιμο είναι για το κοινό να συμμετέχει σε προγράμματα τοπικής αυτοδιοίκησης, ειδικά σε αυτά που αφορούν τις κοινωνικές υπηρεσίες. Υπονοεί ότι η μεγαλύτερη συμμετοχή πιθανότατα θα οδηγήσει σε καλύτερες υπηρεσίες που συνάδουν με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) και πιο αποτελεσματική χρήση των πόρων. Η έρευνά μας υποστηρίζει αυτά τα συμπεράσματα δείχνοντας ότι η μεγαλύτερη συμμετοχή του κοινού μπορεί να έχει αντίκτυπο στο πόσο καλά παρέχονται οι κοινωνικές υπηρεσίες. Ωστόσο, είναι σημαντικό να συμπεριλάβουμε σε αυτή τη συνομιλία την ανάγκη αντιμετώπισης της ευτυχίας των πελατών και της ποιότητας των υπηρεσιών.

7.1.2 Ερευνητικό ερώτημα 2

Πώς μπορεί να ενισχυθεί ο συντονισμός και η υλοποίηση προγραμμάτων, με τη συμμετοχή οργανώσεων βάσης και τοπικών αρχών;

Συζήτηση: Αναλύοντας τις πολιτικές κοινωνικής ευθύνης των δήμων της Σμύρνης, η μελέτη μας παρέχει μια εικόνα για το συντονισμό και την εκτέλεση των προγραμμάτων. Οι πληροφορίες καταδεικνύουν ότι οι συνεργασίες μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και των ομάδων βάσης είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Μέσω των συνεργασιών με αυτούς τους οργανισμούς της γειτονιάς, οι κοινοτικοί πόροι, οι δεξιότητες και οι γνώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθούν καλύτερα, οδηγώντας σε καλύτερη παράδοση του προγράμματος.

Σύγκριση με τη βιβλιογραφία: Τα ευρήματα της έρευνάς μας υποστηρίζουν τα επιχειρήματα που διατυπώθηκαν στην εργασία του Pindus (2001), η οποία τόνιζε τη σημασία του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και των ομάδων βάσης στην εκτέλεση της κοινωνικής μεταρρύθμισης. Με παρόμοιο τρόπο, το άρθρο της πολιτικής κοινωνικής προστασίας της Γκάνας τονίζει πόσο κρίσιμο είναι να συμπεριληφθούν διαφορετικοί ενδιαφερόμενοι φορείς σε κάθε στάδιο της διακυβέρνησης. Η έρευνά μας προσθέτει αξία σε αυτές τις μελέτες, προσφέροντας πραγματικές περιπτώσεις για το πώς αυτές οι συνεργασίες μπορούν να οδηγήσουν σε βελτιωμένη εκτέλεση του προγράμματος.

7.1.3 Ερευνητικό ερώτημα 3

Πώς μπορεί να αυξηθεί η κατανόηση του ευρύτερου κοινού για την κοινωνική προστασία μέσω κατάλληλων πρωτοβουλιών εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης;

Συζήτηση: Η μελέτη μας προτείνει ότι είναι απαραίτητες οι εκστρατείες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης για την κοινωνική προστασία, ακόμη κι αν δεν ασχολούμαστε ρητά με αυτό το θέμα. Τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι οι ερωτηθέντες γνωρίζουν σε κάποιο βαθμό τις κοινωνικές υπηρεσίες. Τα ευρήματα δείχνουν επίσης ότι υπάρχουν διαφορές στη συνέπεια και την αμεροληψία των πληροφοριών που

μοιράζονται σχετικά με τις ευκαιρίες και τα δικαιώματα. Πρόσθετη μελέτη μπορεί να επικεντρωθεί σε ορισμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης και τις επιπτώσεις τους στη γνώση του κοινού, προκειμένου να απαντηθεί πλήρως αυτό το θέμα.

Σύγκριση με αναφορές από τη βιβλιογραφία: Η ανάγκη για μεγαλύτερη κατανόηση της κοινωνικής προστασίας σε πολιτισμούς που πλήττονται από βία τονίζεται στην εργασία της Raavad (2013), η οποία είναι συνεπής με τη συνάφεια των προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης. Ακόμη και αν η έρευνά μας δεν αντιμετωπίζει άμεσα αυτό το ζήτημα, υπονοεί ότι θα μπορούσαν να υπάρχουν πιθανότητες να αυξηθεί η γνώση και η διάδοση των πληροφοριών, ιδιαίτερα μεταξύ των ερωτηθέντων που ανέφεραν χαμηλότερη ευαισθητοποίηση στην έρευνά μας.

7.1.4 Ερευνητικές Ερωτήσεις 4 & 5

Πώς μπορούν οι φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν/να συμβάλουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;

Πώς μπορούν οι φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών να αναγνωρίσουν και να συνεισφέρουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας, προωθώντας αληθινές συνεργασίες;

Συζήτηση: Παρά το γεγονός ότι η μελέτη μας δεν αντιμετωπίζει συγκεκριμένα αυτά τα ζητήματα, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι συνεργασίες μεταξύ της επιχειρηματικής κοινότητας και των ομάδων της κοινωνίας των πολιτών έχουν μεγάλες δυνατότητες. Οι συνεργασίες μεταξύ δήμων και τοπικών παραγόντων, όπως οι ομάδες της κοινωνίας των πολιτών, αυξάνουν την προοπτική χρηματοδότησης πρωτοβουλιών κοινωνικής προστασίας. Αυτές οι συνεργασίες μπορεί να είναι επωφελείς και για τα δύο μέρη, καθώς επιτρέπουν την ανταλλαγή γνώσεων, πόρων και δημιουργικών ιδεών για την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων.

Σύγκριση με αναφορές από τη βιβλιογραφία: Η ιδέα που προτάθηκε στην εργασία των Yarimoglu et al. (v.δ.) συνάδει με τη δυνατότητα συνεργασιών με τον εμπορικό τομέα και μέλη της κοινωνίας των πολιτών. Η σημασία της συνεργασίας και της εταιρικής σχέσης μεταξύ πολλών ενδιαφερομένων στις δραστηριότητες κοινωνικής

ευθύνης τονίζεται σε αυτό το άρθρο, ειδικά μεταξύ τοπικών παραγόντων και δήμων. Σύμφωνα με την έρευνά μας, αυτές οι συνεργασίες δεν περιορίζονται σε δήμους και έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίξουν συνεχιζόμενες πρωτοβουλίες κοινωνικής προστασίας.

Συνοπτικά, η μελέτη μας πραγματεύεται τα ερευνητικά θέματα, ιδιαίτερα εκείνα που σχετίζονται με τον αντίκτυπο της δημόσιας συμμετοχής, την ανάγκη συντονισμού με τοπικούς οργανισμούς και τη δυνατότητα συνεργασιών στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών. Αυτά τα αποτελέσματα ευθυγραμμίζονται με τα κύρια θέματα που συζητούνται στις αναφερόμενες δημοσιεύσεις, οι οποίες επικεντρώνονται σε σχετικές πτυχές των σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, την ευαισθητοποίηση του κοινού, την εκτέλεση του προγράμματος και την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών.

Ερευνητικό Ερώτημα 1: Συμμετοχή Πολιτών	
Βιβλιογραφική Αναφορά	Ευρήματα Έρευνας
Rios et al. (2022)	Η αυξημένη συμμετοχή των πολιτών μπορεί να επηρεάσει θετικά την ανταπόκριση και την προσαρμογή των υπηρεσιών. Ωστόσο, η αντιμετώπιση της ποιότητας των υπηρεσιών και της ικανοποίησης των χρηστών είναι ζωτικής σημασίας.
Ερευνητικό Ερώτημα 2: Συντονισμός με τη βάση και τις Τοπικές Αρχές	
Βιβλιογραφική Αναφορά	Ευρήματα Έρευνας
Pindus (2001)	Οι συνεργασίες με οργανώσεις και τοπικές αρχές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ενίσχυση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, αξιοποιώντας τους πόρους και τη γνώση της κοινότητας για καλύτερη εφαρμογή του προγράμματος.
Social protection policy in Ghana	Οι συνεργασίες με διάφορους ενδιαφερόμενους σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης είναι απαραίτητες,

Βιβλιογραφική Αναφορά	Ευρήματα Έρευνας
	ευθυγραμμισμένες με την εστίαση της μελέτης μας σε πρακτικά παραδείγματα συνεργασιών για βελτιωμένη εφαρμογή του προγράμματος.
Ερευνητικό Ερώτημα 3: Δημόσια Κατανόηση	
Βιβλιογραφική Αναφορά	Ευρήματα Έρευνας
Raavad (2013)	Αν και δεν αντιμετωπίζεται άμεσα, η ανάγκη για πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με την κοινωνική προστασία ευθυγραμμίζεται με τις επιπτώσεις της μελέτης μας.
Ερευνητικά Ερωτήματα 4 & 5: Συμμετοχή του Ιδιωτικού Τομέα και της Κοινωνίας των Πολιτών	
Βιβλιογραφική Αναφορά	Ευρήματα Έρευνας
Yarimoglu et al. (n.d.)	Η δυνατότητα για συνεργασίες με φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών είναι συνεπής με τα ευρήματα της μελέτης μας, τα οποία υποδηλώνουν ότι τέτοιες συμπράξεις μπορούν να επεκταθούν πέρα από τους δήμους για να συμβάλουν σε συνεχή προγράμματα κοινωνικής προστασίας.

7.2 Συμπεράσματα

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής με τις έρευνες μέσω των οποίων δημιουργήθηκε το εργαλείο της παρούσας έρευνας, είναι προφανές ότι υπάρχουν τόσο ομοιότητες όσο και διαφορές στα ευρήματα και την εστίαση αυτών των μελετών.

Πρώτον, η έρευνα επικεντρώνεται στη συμμετοχή των πολιτών στο πλαίσιο των κοινωνικών παροχών που προσφέρει ο Δήμος Λαρισαίων. Το ερευνητικό ερώτημα περιστρέφεται γύρω από το πώς η συμμετοχή των πολιτών επηρεάζει την αποτελεσματικότητα αυτών των υπηρεσιών. Τα βασικά ευρήματα από την έρευνά περιλαμβάνουν:

- Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων χρησιμοποιεί κοινωνικές υπηρεσίες κυρίως για υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, παιδικής μέριμνας, πολιτισμού ή αθλητισμού.
- Το επίπεδο ικανοποίησης από αυτές τις υπηρεσίες είναι κυρίως μέτριο, με ένα μικρό ποσοστό να αναφέρει πολύ υψηλή ή πολύ χαμηλή ικανοποίηση.
- Υπάρχει μια σειρά από απόψεις σχετικά με τη διαθεσιμότητα, την προσβασιμότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών, με την πλειοψηφία να το θεωρεί μέτριο.
- Σημαντική μερίδα των ερωτηθέντων δεν συμμετέχει ενεργά σε δημόσιες διαβουλεύσεις, επιτροπές ή εθελοντισμό που σχετίζεται με κοινωνικές υπηρεσίες.
- Οι αντιλήψεις σχετικά με τη συνέπεια και τη δικαιοσύνη των κριτηρίων για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ποικίλλουν, με τους περισσότερους να τη θεωρούν μέτρια.

Από την άλλη πλευρά, τα αναφερόμενα τα άρθρα εξετάζουν διάφορα θέματα που σχετίζονται με την κοινωνική προστασία, τη μεταρρύθμιση της πρόνοιας και τις πρακτικές κοινωνικής ευθύνης:

Οι Riosetal. (2022) διερευνούν την αποτελεσματικότητα των τοπικών κυβερνήσεων στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών, με έμφαση στο πώς η συμμόρφωση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) επηρεάζει την παροχή υπηρεσιών. Τα ευρήματά τους υποδηλώνουν ότι η συμμόρφωση με συγκεκριμένους ΣΒΑ μπορεί να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα των

κοινωνικών υπηρεσιών, υποδεικνύοντας μια πιθανή αντιστάθμιση μεταξύ ορισμένων στόχων.

Η μελέτη για τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας στην Γκάνα τονίζει τη σημασία του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων βάσης και των τοπικών αρχών, για την ενίσχυση της εφαρμογής των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας. Υπογραμμίζει την ανάγκη για αποτελεσματικές εταιρικές σχέσεις για την επίτευξη των στόχων κοινωνικής προστασίας.

Η Raavad (2013) εξετάζει τον ρόλο της πολιτικής κοινωνικής πρόνοιας σε κοινωνίες που πλήττονται από συγκρούσεις, εστιάζοντας στο Νεπάλ. Η μελέτη βρίσκει μια περίπλοκη σχέση μεταξύ της κοινωνικής ευημερίας και της ειρήνης, υπογραμμίζοντας τις προκλήσεις για τη δημιουργία αιτιακών δεσμών.

Η έρευνα σχετικά με τις πρακτικές κοινωνικής ευθύνης των δήμων στη Σμύρνη υπογραμμίζει τη σημασία των ενεργειών της τοπικής αυτοδιοίκησης για την επίλυση κοινωνικών ζητημάτων. Τονίζει την ανάγκη συνεργασίας των δήμων με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών για την ενίσχυση των συνεχιζόμενων προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας (Yarimoglu, et al., n.d).

Η μελέτη Pindus (2001) εξετάζει τον αντίκτυπο της μεταρρύθμισης της πρόνοιας στις αγροτικές περιοχές στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η έρευνα επικεντρώνεται σε οικονομικούς, δημογραφικούς και κοινωνικούς παράγοντες που επηρεάζουν την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της πρόνοιας, τονίζοντας τις διαφορές στις ευκαιρίες απασχόλησης και τις στάσεις της κοινότητας.

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα της έρευνάς μας με αυτά τα άρθρα, είναι σαφές ότι κάθε μελέτη εξετάζει διαφορετικές πτυχές των κοινωνικών υπηρεσιών, της κοινωνικής προστασίας ή της μεταρρύθμισης της πρόνοιας σε διάφορα πλαίσια. Ενώ η έρευνά μας παρέχει πληροφορίες για τη συμμετοχή των πολιτών και την ικανοποίηση από συγκεκριμένες κοινωνικές υπηρεσίες, τα αναφερόμενα άρθρα προσφέρουν ευρύτερες προοπτικές για τον αντίκτυπο των κοινωνικών πολιτικών, του συντονισμού και των συνεργασιών σε προγράμματα κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας.

Συνολικά, αυτές οι μελέτες συμβάλλουν συλλογικά στην καλύτερη κατανόηση του περίπλοκου τοπίου των κοινωνικών υπηρεσιών, της πρόνοιας και της κοινωνικής προστασίας, υπογραμμίζοντας τη σημασία της συνοχής των πολιτικών, της συνεργασίας και της δέσμευσης της κοινότητας για καλύτερα αποτελέσματα.

7.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Ολοκληρωμένη αξιολόγηση των προφίλ χρηστών: Μια αποτελεσματική κατεύθυνση για μελλοντική εργασία είναι η διεξαγωγή ενδεδειγμένης ανάλυσης των προφίλ και των χαρακτηριστικών των χρηστών. Ο σχεδιασμός προσαρμοσμένων υπηρεσιών μπορεί να ωφεληθεί πολύ από την κατανόηση των απαιτήσεων, των προτιμήσεων και των δημογραφικών στοιχείων διαφόρων κατηγοριών χρηστών. Για παράδειγμα, μια έρευνα μπορεί να εξετάσει τις ανάγκες και τις προτιμήσεις του ηλικιωμένου πληθυσμού ή τη δυναμική της χρήσης υπηρεσιών σε νεότερες ηλικιακές ομάδες.

1. **Ο αντίκτυπος της ψηφιοποίησης:** Είναι σημαντικό να διερευνηθεί πώς η τεχνολογία μπορεί να βελτιώσει τις κοινωνικές υπηρεσίες σε αυτήν την εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού. Μελέτες που επικεντρώνονται στην ενσωμάτωση ψηφιακών πλατφορμών, συμπεριλαμβανομένων διαδικτυακών πυλών και εφαρμογών για κινητά, στην παροχή και χρήση κοινωνικών υπηρεσιών ενδέχεται να αποκαλύψουν τρόπους για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της αποτελεσματικότητας. Η ανάλυση του τρόπου με

τον οποίο η ψηφιοποίηση επηρεάζει την ευτυχία των πελατών και την ποιότητα των υπηρεσιών είναι ένα κρίσιμο θέμα για έρευνα.

2. **Αξιολόγηση μακροπρόθεσμων επιπτώσεων:** Η αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των κοινωνικών υπηρεσιών στην κοινωνική συνοχή και την ευημερία της κοινότητας είναι ένα κρίσιμο αλλά ελάχιστα ερευνημένο θέμα. Μελέτες που παρακολουθούν τους χρήστες υπηρεσιών για εκτεταμένη χρονική περίοδο, γνωστές ως διαχρονικές μελέτες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αποδείξουν τις αιτιώδεις σχέσεις μεταξύ των υπηρεσιών που λαμβάνουν και των αποτελεσμάτων που σχετίζονται με την κοινωνική ευημερία, τη συνοχή της κοινότητας και τη γενική ποιότητα ζωής.
3. **Διεθνής Συγκριτική Ανάλυση:** Η σύγκριση του δήμου ή της περιοχής μας με άλλους δήμους στην Ελλάδα και σε ολόκληρο τον κόσμο μπορεί να σας παρέχει σημαντικές πληροφορίες συγκριτικής αξιολόγησης. Η εξέταση του τρόπου με τον οποίο οι στρατηγικές παροχής κοινωνικών υπηρεσιών της Λάρισας απευθύνονται σε συγκρίσιμες κοινότητες μπορεί να παρέχει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη για αποτελεσματικές προσεγγίσεις και πιθανούς τομείς ανάπτυξης. Ειδικότερα, η Λάρισα θα μπορούσε να εκτεθεί σε στρατηγικές παροχής κοινωνικής φροντίδας αιχμής μέσω διεθνών συγκρίσεων.
4. **Εξέταση και βελτίωση συνεργασιών:** Η εξέταση της δυναμικής των συνεργασιών με άλλες οντότητες και ομάδες είναι ένα επιπλέον ενδιαφέρον πεδίο μελέτης. Η βελτίωση αυτών των σχέσεων μπορεί να επιτευχθεί με τη διερεύνηση των στοιχείων επιτυχημένων συνεργασιών και την αξιολόγηση των ρόλων κάθε εταίρου. Αυτή η μελέτη μπορεί να εξετάσει παραδείγματα συνεργασιών που λειτουργούν καλά και να βρει τακτικές που μπορεί να χρησιμοποιήσει η Λάρισα.
5. **Κοινοτική δέσμευση και μοντέλα διακυβέρνησης:** Οι λεπτές λεπτομέρειες της δημόσιας συμμετοχής στις δημοτικές υποθέσεις μπορούν να ανακαλυφθούν μέσω μιας ενδελεχούς εξέτασης των μοντέλων συμμετοχής της κοινότητας και διακυβέρνησης. Η εξέταση των επιπτώσεων διαφόρων μοντέλων συμμετοχής, όπως οι συμβουλευτικές ομάδες πολιτών, τα κοινοτικά συμβούλια και ο συμμετοχικός προϋπολογισμός, μπορεί να δώσει φως στις καλύτερες μεθόδους για τη συμπερίληψη της κοινότητας στη λήψη αποφάσεων.

6. **Αντίκτυπος των Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων:** Η μελλοντική μελέτη μπορεί να επικεντρωθεί σε ορισμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης και εκπαιδευτικά προγράμματα προκειμένου να απαντηθεί το θέμα του πώς οι δραστηριότητες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης θα μπορούσαν να αυξήσουν τη γνώση του κοινού για την κοινωνική προστασία. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαφόρων εκπαιδευτικών τεχνικών, των τακτικών παράδοσης υλικού και των επιπτώσεών τους στην αντίληψη και την κατανόηση του κοινού σχετικά με την κοινωνική προστασία.
7. **Υπηρεσίες που είναι προσβάσιμες σε ευάλωτους πληθυσμούς:** Άτομα που είναι ευάλωτα, όπως πρόσφυγες, μετανάστες και άτομα με αναπηρία, μερικές φορές αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες κατά την προσπάθειά τους να χρησιμοποιήσουν τις κοινωνικές υπηρεσίες. Η προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης απαιτεί έρευνα σχετικά με τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι καθώς και μεθόδους για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της ένταξης των υπηρεσιών.
8. **Βιωσιμότητα και οικονομικά μοντέλα:** Ένα σημαντικό πεδίο σπουδών είναι η εξέταση της βιωσιμότητας των προγραμμάτων κοινωνικής υπηρεσίας οικονομικά και η αναζήτηση δημιουργικών πηγών χρηματοδότησης. Η κοινωνική βοήθεια μπορεί να διατηρηθεί μέσω της κατανόησης των οικονομικών μοντέλων πίσω από αυτές τις υπηρεσίες και του τρόπου προσαρμογής τους στις μεταβαλλόμενες δημοσιονομικές συνθήκες, ιδιαίτερα σε δύσκολες οικονομικές περιόδους.
9. **Διατομεακή Συνεργασία:** Η διερεύνηση διατομεακών συμπράξεων, όπως αυτές που αφορούν υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής υποστήριξης, είναι ένας πιθανός τομέας μελέτης. Αυτό υπερβαίνει τη συνεργασία μεταξύ κρατικών υπηρεσιών και της κοινωνίας των πολιτών. Όταν πρόκειται για την αντιμετώπιση περίπλοκων αναγκών της κοινότητας, η ενσωμάτωση διαφορετικών τομέων της οικονομίας στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών μπορεί να έχει τεράστιο συνεργιστικό αντίκτυπο.

Συμπερασματικά, οι τομείς της κοινωνικής υπηρεσίας και της κοινοτικής συμμετοχής έχουν πολύ ανεξερεύνητο έδαφος. Πολλά θέματα καλύπτονται σε αυτά τα προτεινόμενα πεδία μελέτης, όπως τα προφίλ χρηστών, οι συνεργασίες, η

ψηφιοποίηση, τα μοντέλα διακυβέρνησης και η βιωσιμότητα. Αντιμετωπίζοντας αυτά τα προβλήματα, κοινότητες όπως η Λάρισα μπορούν να λάβουν τις πληροφορίες που χρειάζονται για να βελτιώσουν με συνέπεια την αποτελεσματικότητα, τη χρηστικότητα και την καταλληλότητα των κοινωνικών υπηρεσιών για τους πολίτες τους. Μελλοντικές μελέτες ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον τρόπο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στη Λάρισα και αλλού.

7.4 Γενική Αποτίμηση Εργασίας

Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών στη χώρα μας έπληξε κυρίως τα χαμηλά εισοδήματα καθιστώντας έτσι επιβεβλημένη μια κοινωνική πολιτική . Οι ΟΤΑ καλούνται να παρέχουν κάθε είδους στήριξη και προστασία στις ευπαθείς ομάδες για να εξασφαλίσουν την κοινωνική συνοχή της κοινωνίας. Μέσα σ'αυτά τα πλαίσια ο Δήμος Λαρισαίων πραγματοποιεί μία σειρά από προγράμματα κοινωνικών υπηρεσιών που ανακουφίζουν τους πολίτες. Προσπαθεί να αξιοποιήσει στο έπακρο το ρόλο του στον κοινωνικό τομέα εφαρμόζοντας πολιτικές που βοηθούν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών. Βέβαια, από την έρευνα μελέτη μας , οι δημότες δεν είναι επαρκώς ικανοποιημένοι τόσο με την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών παροχών όσο και από τον τρόπο που αυτές λειτουργούν.

Χρειάζονται λοιπόν, από την πλευρά του δήμου βαθιές και ριζικές μεταρρυθμίσεις που θα εμψύχουν την συνεργασία των κοινωνικών φορέων με την ιδιωτική πρωτοβουλία ,η οποία θα αναλάβει κάθε είδους δράσης προσφέροντας παράλληλα οικονομική στήριξη στους ευάλωτους αλλά και θα προωθήσουν τον εθελοντισμό με την ευαισθητοποίηση των πολιτών σε καίρια θέματα όχι αποσπασματικά και συγκυριακά αλλά σταθερά και ουσιαστικά. Επίσης, οι πολίτες επιζητούν ενεργό συμμετοχή στην λήψη αποφάσεων σε θέματα που τους απασχολούν και διεκδικούν συνεχή ενημέρωση για τις υπηρεσίες που παρέχει ο δήμος άμεσα και έγκαιρα.

Μεριμνώντας, ο δήμος Λαρισαίων για τα προαναφερθέντα θα μπορέσει με επιτυχία να εφαρμόσει τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας που παρέχει βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των δημοτών του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ(ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ)

Aletras V, Papadopoulos E, Niakas D. (2006)., *Development and Preliminary Validation of a Greeklanguage Outpatient Satisfaction Questionnaire with Principal and Multi-trait Analyses BMC Health Services Research*, 6, 66.

American Psychological Association. (2017). *Ethical principles of psychologists and code of conduct*. Retrieved from <https://www.apa.org/ethics/code/index> Babbie, E. (2016). *The practice of social research*. Cengage Learning

Arnstein, S. R. (1969). *A ladder of citizen participation*. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224.

Asamoah K.,(2010),*A qualitative study of Efficiency and Local Government in Ghana*.Journal of African Studies and development vol. 4(3)pp 90-95. April 2012

Available at : <https://www.academicjournals.org/JASD>

Babbie, E. (2016). *The practice of social research*. Cengage Learning.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Boyle R.(2020)*Measuring Customer Satisfaction in Local Government*.Institute of Public Andministration.Research series No19

Caroll, A.B.,*A Three Dimensional Conceptual Model of Corporate Social Perfomance* ,Academy of Management Review, 4,p 497-505

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Dillman, D. A., Smyth, J. D., & Christian, L. M. (2014). *Internet, phone, mail, and mixed-mode surveys: The tailored design method* (4th ed.). John Wiley & Sons.

European Committee of Regions, Commission for Economic Policy (2021), *Regional and Local authorities and the National Recovery and Resilience plans*

Doi:102863/978895

Fakoura, A.,(2003) Providing Integrated Health and Social Care for Older Persons in Greece” in: Leichsenring, K., Alaszewski A., M., “Providing Integrated Health and Social Care for Older Persons, a European Overview of Issues at Stake, European Centre Vienna.

Gemma C.,(2010)., *Investigating the health implications of social policy initiatives at the local level :study design and methods* .BMC Public Health

Available at : <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/101759>

Gouph, I., Bradshaw, J., Ditch J., Eardley T., and Whiteford P., (1997), *Social Assistance in OECD countries*, Journal of European Social Policy, Vol 7,no 1.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Cengage Learning.

Hilson M. (2012). *The Nordic model :Scandinavia since 1945*. Εκδόσεις ΠΕΚ Πανεπιστήμιο Κρήτης

Homer C., Freeman C, South J., Cooke J., Holiday J., Harley A., Mullen S.,Woodwale J,(2022) *Changing the culture :a qualittave study exploring research capacity in local government*. Doi :<https://doi.org/10.21203/rs-1373748/v1>

Hudson B., Hunter D., Peckham S., (2019). *Policy failure and the policy-implementation gap: can policy support programs help? Policy design and practice 1-14.*

Doi :10.1080/25741292.2018.1540378

İlindeki, İ., Sosyal, B., Çalışmaları, S., Nitel, İ., & Araştırma, B. (n.d.). *Special Issue on Social Responsibility Education and Practices A Qualitative Research on Municipalities' Social Responsibility Practices in Izmir City.* <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/179565>

Mathias D., Lade S., Galaz V. (2017). *Multi Level Policies and adaptive social networks- a conceptual modeling study for maintaining polycentric governance system.* International Journal of Commons Vol 11, no I /2017

: Doi :10.18352/ijc.695

Available online: <http://www.thecommons.journal.org>

Matsaganis M. (2011) *The welfare state and the crisis : the state of Greece J. Eur. Soc. Policy.; 21:501-510*

Ministry of Gender, Children and Social Protection Republic of Ghana.
(2015). *GHANA NATIONAL SOCIAL PROTECTION POLICY :
Ministry of Gender, Children and Social Protection.*
Www.mogcsp.gov.gh. [https://www.mogcsp.gov.gh/mdocs-
posts/ghana-national-social-protection-
policy/#:~:text=It%20defines%20social%20protection%20for](https://www.mogcsp.gov.gh/mdocs-posts/ghana-national-social-protection-policy/#:~:text=It%20defines%20social%20protection%20for)

Mkandawire, Thandika (2001) *Social Policy in a development context.*
Social Policy and development programme paper (7) United Nations
, Geneva, Switzerland

Muhammad H., Ciorstan S. (2016). Propedia Economics and Finance, 35
44-53 *The role of case study Research in Investigating Local
Government , a countability reporting: Evidence in Indonesia.* Available
online at www.sciencedirect.com

Municipalities IES Working Paper No. 14/2011, Available atSSRN: <https://ssrn.com/abstract=1978730> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1978730>

Ozden M.(2023). *Active Participation or legal obligation? A qualitative study of the effectiveness of participatory methods designed for local participation,quality and quantity*

Available at :<https://doi.org/10.1107/s1135-023-016582>

Pindus, N. (2001). *IMPLEMENTING WELFARE REFORM IN RURAL COMMUNITIES.*

<https://www.urban.org/sites/default/files/publication/61531/410048-Implementing-Welfare-Reform-in-Rural-Communities.PDF>

Pretty, J. (1995). *Participatory learning for sustainable agriculture.* World Development, 23(8), 1247-1263.

Raavad, A., & Street, H. (2013). *International Development Working paper Series 2013 Social Welfare Policy -a Panacea for Peace?*<https://www.files.ethz.ch/isn/159534/WP137.pdf>

Ríos, A., Guillamón, M., Cifuentes-Faura, J., & Benito, B. (2022). *Efficiency and sustainability in municipal social policies*. *Social Policy & Administration*, 56(7), 1103–1118.
<https://doi.org/10.1111/spol.12843>

Ritz A.(2017) *Attraction to public policy – making : a qualitative inquiry into improvements in psm measurement*. *Public Administration researchgate*.

Doi :101111/j.14679299201101923x

Sean O., Wee S. ,YauT.,Chan. A,Chng I., Kiat L. and Tze Pin Ng (2021)*Implementation and effectiveness of a multi-domain program for older adults at risk of cognitive impairment at neighborhood senior centres*. Article number :3787(2021) Available at Scientific Reports

SindleryovaI. , Garaj M, Dancisinova L. (2019), *Community Planning Perspective and its role within the social policy in municipalities*.

Available at

DOI:[10.3390/socsci8060183](https://doi.org/10.3390/socsci8060183)

Sissouras, A., Ketsetzopoulou, M., Bouzas, N., Fagadaki, E., Papaliou, O.,

Fakoura, A., (2003) *Providing Integrated Health and Social Care for Older Persons in Greece* in: Leichsenring, K., Alaszewski A., M., "Providing Integrated Health and Social Care for Older Persons , a European Overview of Issues at Stake, European Centre Vienna.

Stastna, Lenka and Gregor, Martin, (2011). *Local Government Efficiency: Evidence from the Czech*

Stoneham M., Edmunds M., Pollard C., (2021). *Local governments decade of organizational change to promote child health and wellbeing a western Australian qualitative study.*

Australian and New Zealand Journal of Public health

Doi :10.1111/1753-6405.13128

Titmuss, R. (1974) *Social Policy*, Allen and Unwin, London.

Trochim, W. M. (2006). *Probability sampling. In The research methods knowledge base* (2nd ed.). Atomic Dog Publishing.

Trydegard G., Thorslund M.(2010) *One Uniform Welfare State*

Vinci V.,(2018)*The relevance of Institutions and People's references for social protection*.Boekenplan Maastricht

Wanusmawatie I., Suprigono B., Luqman H., Muluk K., (2018) *Policy Change and implementation of new village regulation based on public administration perspective* .International Journal of Social and Local Economic Governance (JLEG).,32-43

Available at : <http://ijleg.ub.ac.id>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αμίτσης Γ.(2001) *Αρχές Οργάνωσης και Λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή Εμπειρία*, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα

Βενιέρης Δ. – Παπαθεοδώρου Χ. (2003) *Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα, Προκλήσεις και Προοπτικές*, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα

Βενιέρης Δ.(2006), *Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνική Ενσωμάτωση. Ο Ρόλος του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Οικονόμου Χ.*
- Φερόνας Α. (επιμ.).

Γεωργιάκης Θ. (2012) *Ποιος είναι ο Καλλικράτης και πως λειτούργησε στον ένα χρόνο που πέρασε. Συνέντευξη στην Βασιλική Ηλιακοπούλου*, Αθήνα

Δικαίος, Κ.(2010). *Ιστορία Κοινωνικής Πολιτικής*.

Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Δροκούνας Γ. (2021) *.Το κράτος Πρόνοιας* .Πανεπιστήμιο Πάτρας

Available at :<https://eclass.upatras.gr>

Ζάννης (2015) *Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Πολιτική : Προσδιορισμός της Σχέσης, Τα διλήμματα στις εφαρμογές* τεύχος 3σελ 109-124

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015). *Πώς γίνεται μία επιστημονική εργασία – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ*. Εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ.

Καραμπελιάς, Γ. (1989). *Κράτος και κοινωνία στη μεταπολίτευση (1974-1988)*. Εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα.

Κοκκινάκης, Γ. (2010). *Ιστορία Κοινωνικής Πολιτικής,*

(επιμ) Κ. Δικαίος. Εκδόσεις Gutenberg , Αθήνα.

Κοντιάδης Ξ. , / Τσέκος Θ. (2008) *Η αναδιάρθρωση της Κοινωνικής Διοίκησης σε τοπικό επίπεδο* , εκδόσεις Παπαζήση . Αθήνα

Κοντιάδης Ξ./ΑπίστουλαςΔ.,(2006),*Μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους και τοπική αυτοδιοίκηση - Συντονισμός και δικτύωση των δομών κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο*,εκδόσεις Παπαζήση. Αθήνα

Κοντιάδης Ξ. Ι. (2016). *Η δικτύωση των κοινωνικών υπηρεσιών και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Social Cohesion and Development*, 1(1), 49–66.

Μακρίδης Ν., (2021),*Ο μεγάλος Μετασχηματισμός :Κράτος και Πολιτική στην Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα* ,εκδόσεις Πατάκη. Αθήνα

Μπουρίκος Δ. (2007), *Τοπική αυτοδιοίκηση και κοινωνικές υπηρεσίες: ασυμβίβαστα και ελλείμματα*,Θριάσιο

Νικολάου Γ.,(2017) *Μελέτες Οικονομίας και Κοινωνικής Πολιτικής Ιστορίας της Πελοποννήσου* , εκδόσεις Παρασκήνιο

Ντάφλου Α.,(2020) *Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση : Τοπικότητα, Τεχνολογία και Ευάλωτες Ομάδες* ,εκδόσεις Παπαζήση .Αθήνα

Παπαδοπούλου Δ.(2002), *ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ.Για τους ανθρώπους που παραμερίζουμε ...- Εισηγήσεις Τριημέρου Συνεδρίου Πάντειο Πανεπιστήμιο* ,Εκδόσεις Αρμός

Παπαδοπούλου Δ.(2012),*Κοινωνιολογία του Αποκλεισμού στην εποχή της παγκοσμιοποίησης*, εκδόσεις Τόπος , Αθήνα

Πάσχος Κ. , Μαλλιαρού Μ., Μπαμίδης Π. (2016) *Η αμφισβήτηση του κράτους Πρόνοιας και η Επίδραση της Παγκοσμιοποίησης στο επίπεδο υγείας των πληθυσμών* .Επιστημονικά Χρονικά. Τόμος 21, τεύχος 1

Ρόμπολης Σ, Μπέσης Β, (2013) *„Εισήγηση Κοινωνικής Ασφάλισης και οι επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού στο ασφαλιστικό σύστημα της Ελλάδας (2013-2020)*.Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ. Αθήνα

Σκαμνάκης Χ.- Χάρδας (2017), *Κοινωνική Πολιτική στο Τοπικό Επίπεδο, Η υποκλιμάκωση της Κοινωνικής Προστασίας στα Χρόνια της Κρίσης*, Κοινωνική Πολιτική, 7,σελ 25-42

Σκαμνάκης Χ.,(2020) *Κοινωνική Πολιτική στην Αυτοδιοίκηση*, Εκδόσεις Διόνικος .Αθήνα

Σακελλαρόπουλος Θ. (2018) *Κοινωνική Πολιτική* .Εκδόσεις Διόνικος Αθήνα

Στασινοπούλου Ο.,(2006),*Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική*, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειον Πανεπιστήμιο

Συροκάκη,Α.(2016).*Το Ασφαλιστικό Σύστημα στην Ελλάδα*. Διπλωματική Εργασία ,Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς.

Σωτηριάδου Σ. , Σαράφης Π. , Μαλλιάρου Μ. (2010) *Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο , η στρατηγική της Λισσαβώνας και το ενεργητικό και δυναμικό κράτος πρόνοιας : πλαίσιο , εξελίξεις και προοπτικές*. Διεπιστημονική Φροντίδα Υγείας .Τόμος 2 .Τευχος 3σελ 105-114

Σωτηρόπουλος, Δ. (2003). *Όψεις Βαβυλωνίας: Ερμηνείες της μεταπολεμικής ανάπτυξης του κράτους πρόνοιας στην Ελλάδα* ,στο Βενιέρης Δ.,ΠαπαθεοδώρουΧ(επιμ.),*η κοινωνική πολιτική στην*

Ελλάδα. Προκλήσεις και προοπτικές. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Tzagkarakis, Stylianos and Mavrozacharakis, Emmanouil, (May 9, 2017). *Το κράτος πρόνοιας ως προϋπόθεση ενός σύγχρονου κράτους* (The Welfare State as a Precondition of the Modern State)

Φερόνας Α (2019), *Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Αλληλεγγύη στην Ελλάδα της κρίσης*, εκδόσεις Διόνικος, Αθήνα

Χάρδας, Αναστάσιος, & Σκαμνάκης, Χριστόφορος. (2016). *Η κοινωνική πολιτική των ελληνικών Δήμων σε περίοδο οικονομικής κρίσης: κρατική 'αυτόνομη εμπέδωση' υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο*. *Αειχώρος: Κείμενα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Ανάπτυξης*, (25), 124–150.

Χλέπας Νικόλαος- Κομνηνός (2021) *Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Μετακορωνοϊό Εποχή*, εκδόσεις διαΝέοσις, Μαρούσι

Χρυσούλη, Α. (2021) *Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα από το 1980 έως σήμερα*, Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

ΝΟΜΟΙ- ΝΟΜΟΛΟΓΙΕΣ

Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου,(2010) *"Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης"*.

ΚΥΑ ΦΕΚ Τεύχος Β 1344/2019 Καθαρισμός Προδιαγραφών λειτουργίας των κέντρων νεότητας.

Ν. 3463/2006 « Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/Α/2006)

ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ – ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

Επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Λαρισαίων
:<https://www.larissa-dimos.gr/el/>

Επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:https://europa.eu/european-union/index_el

Επίσημη ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης: <https://www.ita.org.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Ποιο είναι το φύλο σας;
  - ο Άνδρας
  - ο Γυναίκα

2. Ποια είναι η ηλικία σας;
  - ο 18-24
  - ο 25-34
  - ο 35-44
  - ο 45-54
  - ο 55-64
  - ο 65+

3. Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσής σας;
  - ο Δημοτικό
  - ο Γυμνάσιο
  - ο Λύκειο
  - ο Τεχνική/επαγγελματική σχολή
  - ο Πανεπιστήμιο/ΤΕΙ

- ο Μεταπτυχιακό/διδακτορικό
4. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τις κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος Λάρισας;
- ο Κάθε μέρα
  - ο Κάθε εβδομάδα
  - ο Κάθε μήνα
  - ο Κάθε τρίμηνο
  - ο Κάθε χρόνο
  - ο Ποτέ/σπάνια
5. Για ποιους λόγους χρησιμοποιείτε τις κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος Λάρισας;
- ο Για να λάβω βοήθεια σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης
  - ο Για να λάβω υποστήριξη σε περίπτωση ανεργίας, φτώχειας ή αναπηρίας
  - ο Για να λάβω πληροφορίες, συμβουλές ή καθοδήγηση για τα δικαιώματά μου ή τις ευκαιρίες μου
  - ο Για να λάβω υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, παιδικής μέριμνας, πολιτισμού ή αθλητισμού
  - ο Για να συμμετάσχω σε προγράμματα εθελοντισμού, κοινωνικής ένταξης ή δημοκρατικής συμμετοχής
  - ο Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)
6. Πώς αξιολογείτε το επίπεδο ευχαρίστησής σας από τις κοινωνικές υπηρεσίες που λάβατε από το Δήμο Λάρισας;
- ο Πολύ υψηλό

- ο Υψηλό
- ο Μέτριο
- ο Χαμηλό
- ο Πολύ χαμηλό

7. Πώς αξιολογείτε τη διαθεσιμότητα, την προσβασιμότητα και την ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Λάρισας;

- ο Πολύ καλή
- ο Καλή
- ο Μέτρια
- ο Κακή
- ο Πολύ κακή

8. Πώς συμμετέχετε ή συνεργάζεστε με το Δήμο Λάρισας στον σχεδιασμό και τη βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών;

- ο Συμμετέχω σε δημόσιες διαβουλεύσεις, συζητήσεις ή ψηφοφορίες
- ο Συμμετέχω σε επιτροπές, συλλόγους ή οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τα συμφέροντά μου
- ο Συμμετέχω σε προγράμματα εθελοντισμού, κοινωνικής ένταξης ή δημοκρατικής συμμετοχής
- ο Δίνω ανατροφοδότηση, παράπονα ή προτάσεις μέσω τηλεφώνου, διαδικτύου ή γραπτώς

- Δε συμμετέχω ή συνεργάζομαι με το Δήμο Λάρισας

9. Πώς αξιολογείτε τη συνέπεια και τη δικαιοσύνη των κριτηρίων και των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη χορήγηση και τη διαχείριση των κοινωνικών υπηρεσιών από το Δήμο Λάρισας;

- Πολύ καλή
- Καλή
- Μέτρια
- Κακή
- Πολύ κακή

10. Πώς αξιολογείτε τη συμβατότητα και τη συμπληρωματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχουν τόσο ο Δήμος Λάρισας όσο και άλλοι φορείς (κυβέρνηση, ιδιωτικός τομέας, κοινωνία των πολιτών);

- Πολύ καλή
- Καλή
- Μέτρια
- Κακή
- Πολύ κακή

11. Πώς αξιολογείτε την ενημέρωσή σας για τα δικαιώματά σας, τις ευκαιρίες σας και τις υποχρεώσεις σας ως χρήστης των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Λάρισας;

- Πολύ καλή
- Καλή
- Μέτρια

- ο Κακή
- ο Πολύ κακή

12. Πώς αξιολογείτε τη συμβολή των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Λάρισας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής σας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της ειρήνης στην περιοχή σας;

- ο Πολύ μεγάλη
- ο Μεγάλη
- ο Μέτρια
- ο Μικρή
- ο Πολύ μικρή

13. Πώς αξιολογείτε τη συμμετοχή και τη συνεργασία σας με τους φορείς του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών που παρέχουν ή υποστηρίζουν τις κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή σας;

- ο Πολύ καλή
- ο Καλή
- ο Μέτρια
- ο Κακή
- ο Πολύ κακή

14. Πώς αξιολογείτε τη δέσμευση και την ευθύνη των φορέων του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών για τη βελτίωση και τη βιωσιμότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή σας;

- ο Πολύ υψηλή
- ο Υψηλή
- ο Μέτρια

- ο Χαμηλή
- ο Πολύ χαμηλή

15. Γενικά, πόσο ευχαριστημένο/η είστε από τους φορείς (Δήμου, κυβέρνηση, ιδιωτικό, κ.λ.π.) που εμπλέκονται στη διάθεση, διάδοση, δίκαιότητα και αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών στην περιοχή σας;

- ο Πολύ ευχαριστημένο/η
- ο Ευχαριστημένο/η
- ο Ούτε ευχαριστημένο/η ούτε απογοητευμένο/η
- ο Απογοητευμένο/η
- ο Πολύ απογοητευμένο/η